

Minna Taipale

TIIKERIN KIRJASTOSSA

Kirjapainotaidon ja kirjastojen historia Korean niemimaalla

TIIKERIN KIRJASTOSSA

Kirjapainotaidon ja kirjastojen historia Korean niemimaalla

Minna Taipale
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

Tekijä: Minna Taipale

Opinnäytetyön nimi: Tiikerin kirjastossa: kirjapainotaidon ja kirjastojen historia Korean niemimaalla

Työn ohjaaja: Jorma Niemitalo

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2012

Sivumäärä: 86 + 5

Opinnäytetyöni on kirjastohistoriallinen tutkimus, jonka tutkimuskohteena ovat kirjapainotaidon ja kirjastojen historia Korean niemimaalla. Tutkimuksen tarkoituksena oli kirjapainotaidon ja kirjastojen synnyn ja historian vaiheiden selvittäminen sekä kehitykseen vaikuttaneiden tekijöiden tarkastelu Kolmen kuningaskunnan (57 eKr-668) aikakaudelta 2000-luvulle saakka. Tutkimuksella haluttiin myös lisätä aihetta käsittelevän suomenkielisen tiedon määrää. Tutkimuskohdetta on tarkasteltu Korean niemimaan yleisen historiallisen kontekstin ja elämän filosofian kautta. Tietoperusta koottiin pääasiassa kirjallisiin lähteisiin tutustumalla.

Korea on historiallinen valtio, joka on ollut pitkän historiansa aikana useiden kulttuureiden ja suurvaltojen alaisuudessa. Korean historiassa oli kolme merkittävää dynastia: Yhdistynyt Silla-dynastia (668-935), Goryeo-dynastia (918-1392) sekä Joseon-dynastia (1392-1910). Vuonna 1910 Japani otti Korean hallintaansa, ja Koreasta tuli Japanin siirtomaa. Korea sai itsenäisyytensä takaisin vuonna 1945, jolloin Japani hävisi toisen maailmansodan. Vuonna 1950 alkaneen Korean sodan seurauksena Korea jakautui Etelä- ja Pohjois-Koreaksi.

Kiinalainen kirjoitusjärjestelmä sekä buddhalaisten ja kungfutselaisten uskonnollisten tekstien yleistymisen antoivat alkusysäyksen kirjapainotaidolle ja kirjallisuuden synnylle Koreassa. Puulaattapainoa käytettiin ensimmäisen kerran jo ennen 700-lukua, ja 1400-luvulla korealaisen kirjoitusjärjestelmän ilmestyessä kirjapainotaito oli kehittynyt täyteen kukoistukseensa. Kansankielisen kirjoitusjärjestelmän sekä metallisten irtokirjasimien keksimisen myötä painotuotteiden valmistaminen nopeutui, ja kansalaisten lukutaitoisuus parani. Kirjallisuudesta tuli kulttuurillisen kehityksen osoitus.

Kirjastot kehittyivät osana korealaista kulttuuria. Ensimmäiset kirjastot olivat temppelien, koulujen tai kuninkaan hovin yhteyteen perustettuja arkistoja ja kirjakokoelmia. Mongolien sotaretket Korean niemimaalle saivat aikaan sen, että kirjallista perintöä haluttiin suojella ja kirjoja haluttiin säilöä johonkin tiettyyn paikkaan. Muinaisina aikoina kirjastolla tarkoitettiinkin säilytyspaikkaa kirjoille. Kirjasto ja kirjastopalvelut olivat käsitteinä tuntemattomia 1900-luvulle saakka, jolloin moderni julkinen kirjastolaitos saapui Koreaan Japanin siirtomaahallituksen kautta. Japanin siirtomaavallan aikakausi sekä Korean sota 1950-luvulla aiheuttivat lukuisia esteitä kirjastojen kehityksen tielle, mutta kirjastonhoitajien sitkeyden ja päättäväisyyden ansiosta kirjastolaitos onnistui kehittymään toimivaksi ja tärkeäksi osaksi korealaista yhteiskuntaa ja kulttuuria.

Asiasanat: korea, korean tasavalta, kirjastot, kirjastohistoria, kirjapainotaito, kirjasintyyli

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Library and Information Services

Author: Minna Taipale
Title of thesis: In the tiger's library: history of printing and libraries in the Korean peninsula
Supervisor: Jorma Niemitalo
Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2012
Number of pages: 86 + 5

My bachelor's thesis is a research about the history of printing and the history of libraries in the Korean peninsula. The purpose of this research was to find out what the main events in the history of printing and library history were, and what the factors behind the development of printing and libraries were since the Three Kingdoms period (57AD-668). Another purpose for this research was to provide knowledge written in Finnish about the history of printing and libraries in Korea. This research approaches the subject through general historical and philosophical context of the Korean Peninsula. This research was conducted using mostly literary works on the subject.

Korea is a historical nation that has been under foreign influences and governments several times during its long history. There were three important dynasties in Korea: the Unified Silla (668-935), Goryeo (918-1392) and Joseon (1392-1910). In 1910 Korea was occupied by the Empire of Japan and thus began the era of Japanese colonization of Korea. Korea gained back its independence in 1945 after Japan lost in World War II. The Korean peninsula was split into two nations, South and North Korea, during the Korean War in 1950.

The introduction of the Chinese writing system and the influx of religious texts made book printing and the birth of literature possible in ancient Korea. Woodblock printing was used before the 8th century, and the invention of the Korean writing system and metal movable type increased the people's literacy and spurred the development of printing even further. Books became the manifestation of culture.

Libraries evolved as part of Korean culture. The earliest libraries were mere book collections and archives founded in temples, schools, or the king's court. The continuous expeditions of conquest from the Mongols caused the Korean people to feel the need to protect and preserve their literary heritage. For this purpose, libraries were established. Modern librarianship and library services were unknown to Korea until the modern concept of a library was introduced by the Japanese colonial government during the Japanese colonial period. Both the colonial period and later the Korean War caused serious setbacks in the development of libraries. However, because of the determination and persistence of the librarians, the library has managed to develop and become an important and fully functional part of the Korean society and culture.

Keywords: korea, republic of korea, libraries, library history, printing, early printing

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 AAMURUSKON MAA	10
2.1 Historia	11
2.1.1 Kuningaskuntien ja dynastioiden Korea (57 eKr-1910)	11
2.1.2 Japanin siirtomaavallan aika (1910-1945)	13
2.1.3 Korean sota (1950-1953)	15
2.1.4 Jaettu Korea (1953-)	17
2.2 Kansa	17
2.3 Korean kieli	21
3 KIRJAPAINOTAIDON HISTORIA	27
3.1 Painokirjasimet 700-1400-luvulla	29
3.2 Painoalustat	33
3.3 Painotuotteiden aarteet	35
3.4 Kansanrunoudesta kirjallisuuden syntyyn	40
4 KIRJASTOJEN HISTORIA YLEISESTI	43
4.1 Kuninkaallinen Kyujanggak kirjasto (1776)	44
4.2 Julkisten kirjastojen synty 1900-luvulla	45
4.2.1 Yun Ik-seon ja Gyeongseong Library (1920)	46
4.2.2 Lee Beom-sung ja Geyongseong Library (1921)	47
4.3 Julkiset kirjastot 1940-luvun jälkeen	47
4.4 Ohm Dae-sup ja Mini-Library Movement (1960)	49
4.5 Julkiset kirjastot 1980- ja 1990-luvulla	51
4.5.1 Korean kansalliskirjasto	52
4.5.2 Jongno Library	54
4.5.3 Jeongdok Library	55
4.5.4 Busan Citizen's Library	55
4.5.6 Daegu City Central Library	56
4.6 Kirjastot 2000-luvun yhteiskunnassa	57
5. OPPILAITOSKIRJASTOT JA ITÄMAINEN OPISKELUTAPA	59
5.1 Peruskoulujen koulukirjastot	61
5.2 Korkeakoulukirjastot	63

5.2.1 Seoul National University Library	64
5.2.2 Ehwa Woman's University Library	65
5.2.3 Korea University Library	65
5.2.4 Yonsei University Library	66
6 MUUT KIRJASTOT	67
6.1 National Assembly Library	68
6.2 Pistekirjoituskirjastot	69
6.3 Tieteen ja tekniikan erikoiskirjastot	70
6.4 Lastenkirjastot	73
7 POHDINTA	75
LÄHTEET	80
LIITTEET	87

1 JOHDANTO

Ajatus korealaisten kirjastojen käyttämisestä opinnäytetyöni tutkimuskohteena heräsi ensimmäisen kerran syksyllä 2009, kun suunnittelin Etelä-Koreassa viettämään vaihto-opiskeluvuotta. Korean historiasta ja kulttuurista kiinnostuneena aihe vaikutti mielenkiintoiselta ja kiehtovan haastavalta. Aihe tuntui myös hyödylliseltä, koska korealaisista kirjastoista ei ole kirjoitettu suomenkielistä tietoa. Opettajieni rohkaisemana valitsin opinnäytetyöni aiheeksi kirjastojen historian, ja tutkimustyön edetessä päätin laajentaa aihetta käsittelemään myös kirjapainotaidon historiaa sen kulttuurillisen ja historiallisen merkityksen takia.

Opinnäytetyöni päämääränä on kirjapainotaidon ja kirjastojen synnyn ja historian vaiheiden selvittäminen sekä kehitykseen vaikuttaneiden tekijöiden tarkastelu Kolmen kuningaskunnan (57 eKr-668) aikakaudelta 2000-luvulle saakka. Päättutkimusmenetelmäni on monenlaisten lähteiden kautta suoritettava historiallinen tutkimus. Opinnäytetyöni käsittelee koko Korean niemimaata 1950-luvulle asti, ja vuodesta 1953 eteenpäin työ keskittyy Etelä-Koreaan. Opinnäytetyöni liitteistä löytyy tietoperustan pohjalta kokoamani luettelo kirjapainotaidon ja kirjastolaitoksen historian kannalta merkittävimmistä vuosiluvuista (LIITE 1).

Historialliselle tutkimukselle on luonteenomaista tiedon monikerroksellisuus, koska käytettävissä on luotettavuudeltaan ja todistusvoimaltaan monentasoisia lähteitä (Hietala 2001, 21-22). Koska tieteen perusvaatimuksena on luotettavuus, ja tutkijan on käsiteltävä lähteitä rehellisesti (Hietala 2001, 22), olen pyrkinyt tarkastelemaan valitsemiani lähteitä kriittisesti. Englanninkielisten lähteiden puuttuessa olen tarkastellut koreankielisiä lähteitä kielitaitoni sallimissa puitteissa. Olen käyttänyt opinnäytetyöni tietoperustan pohjana P. Leen ja Y. Umin vuonna 1994 julkaisemaa teosta 'Libraries and Librarianship in Korea', Korean Overseas Information Service vuonna 2003 julkaisemaa 'Handbook of Korea' teoksen 11.painosta sekä vuonna 2006 Soulissa järjestetyn IFLA (International Federation of Library Associations) kirjastokonferenssin materiaaleja.

Opinnäytetyöni tietoperusta jakaantuu kolmeen aihealueeseen: luvusta 2 (Aamuruskon maa) koostuvaan perustieto-osioon, luvusta 3 (Kirjapainotaidon historia) koostuvaan kirjapainotaidosta kertovaan osioon sekä luvuista 4-6 (Kirjastojen historia, Oppilaitoskirjastot ja itämainen opiskelutapa, Muut kirjastot) koostuvaan kirjastoista kertovaan osioon. Käyttämäni lähteet ovat olleet pääasiassa englanninkielisiä, mutta olen pyrkinyt hyödyntämään suomenkielisiä lähteitä kunkin asiakokonaisuuden tietoperustassa aina kun niitä on ollut saatavilla. Luvun 2 historiaosion

päälähteenä olen käyttänyt K. Kurjen artikkelia 'Korea valtapolitiikan puristuksessa', joka ilmestyi vuonna 2011 S. Kevan toimittamassa teoksessa 'Lohikäärme, tiikeri ja krysanteemi' sekä T. Turkin vuonna 2011 kirjoittamaa teosta 'Tiikeriportti: Korean vimma valloittaa maailma'. Molemmat teokset edustavat uusinta suomenkielillä julkaistua tietoa Koreasta.

Kirjapainotaidon historiasta kertovan osion tietoperustaa olen rakentanut useiden Korean historiasta ja kulttuurista yleisesti kertovien teosten pohjalta sekä kirjapainotaidon yleiseen historiaan keskittyvästä vuonna 1947 julkaistusta E. Ellilän teoksesta 'Elävä kirjain: Yhdeksän lukua kirjoitustaidon ja kirjapainotaidon kehityshistoriasta', ja L. Gardbergin vuonna 2011 julkaisemasta 'Savitaluista laseriin: Kirjapainotaidon historia' teoksesta. Kirjastoista kertovaan osioon suomenkielisiä lähteitä ei ollut saatavilla.

Korean historian vaiheet ja elämän filosofia ovat koko ajan läsnä opinnäytetyössäni, koska yhteiskunnan historian ja kirjastolaitoksen kehitysvaiheiden läheisen suhteen takia korealaisia kirjastoja on tarkasteltava yleisen historiallisen kontekstin kautta. Kirjasto on sidoksissa korealaiseen filosofiaan ja ihmiseen, ja olen pyrkinyt korostamaan tätä ajatusta läpi koko opinnäytetyöni. Olen myös halunnut korostaa korealaisten kungfutselaisista perinteistä juurensa juontavaa intoa opiskelua ja koulutusta kohtaan, ja sitä, miten se on vaikuttanut kirjastojen kehitykseen.

Korean kieli ja kirjoitusjärjestelmä ovat myös tutkimukseni keskeisessä osassa, koska kansankielisen kirjoitusjärjestelmän syntymisellä oli suuri vaikutus kirjastojen syntymiseen vaikuttaneiden kirjapainotaidon ja kirjallisuudentuotannon syntymiseen. Korealaisten taidot kirjapainoon, paperinvalmistukseen ja kirjoitusmerkkien käyttöön loivat erinomaisen pohjan kirjastojen syntymiselle. Suorittamieni Korean kulttuuriin ja kieleen liittyvien opintojen ansiosta minulla oli pohjatiedot Korean historian tärkeimmistä vaiheista sekä korealaisen yhteiskunnan rakenteesta. Opinnäytetyöni on näiden tietojen pohjalta tehtyä syvennettyä historiallista tutkimusta, josta toivon olevan hyötyä kaikille kirjastoista tai Korean kulttuurista kiinnostuneille.

Olen antanut opinnäytetyölleni pääotsikon 'Tiikerin kirjastossa', koska halusin korealaisen filosofian ilmenevän heti työn nimestä. Tiikeri on korealaisen mytologian ja kansantaruston eräs tärkeimmistä ja tunnetuimmista hahmoista, ja se on suosittu hahmo korealaisessa taiteessa. Läpi Korean historian tiikeri on symboloinut voimaa ja rohkeutta. Tiikerin on myös uskottu karkottavan pahoja henkiä.

Korean historian ja kansan vaiheisiin tutustuessa ymmärtää helposti miksi tiikeristä syntyvä mielikuva liitetään usein korealaisiin ihmisiin ja kulttuuriin. Japanin siirtomaavallan alaisuudesta sekä Korean sodasta selvinnyt kansa on säilyttänyt rohkeutensa ja päättäväisyytensä, ja Korea on noussut lyhyessä ajassa yhdeksi maailman johtavista teknologiamaista. Korealaiset ovat onnistuneet säilyttämään oman kulttuurinsa ja kielensä naapurimaiden vaikutteista huolimatta, ja tämä kertoo kansan uskomattomasta sitkeydestä ja rohkeudesta. Kirjastolaitoksen tie nykypäivään on ollut kansan historian tavoin täynnä vastoinkäymisiä, mutta kirjastonhoitajien päättäväisyyden ja sitkeyden ansiosta kirjastolaitos on onnistunut vakiinnuttamaan paikkansa korealaisessa yhteiskunnassa.

2 AAMURUSKON MAA

Itä-Aasian sydämessä Korean niemimaalla sijaitseva Korea (한국 *Hanguk*) on yksi maailman vanhimmista sivilisaatioista. Korea on nykyisin jakautunut niemimaan eteläosassa sijaitsevaan Korean tasavaltaan (대한민국 *Daehan Minguk*) eli Etelä-Koreaan, ja pohjoisosassa sijaitsevaan Korean demokraattiseen kansantasavaltaan eli Pohjois-Koreaan. Koko niemimaan yhteenlaskettu pinta-ala on yli 200 000 km². Pinnanmuodoltaan Korean niemimaa on pääosin vuoristoista. Korean läheisimmät naapurivaltiot ovat kaakossa Korean salmen toisella puolella sijaitseva Japani sekä lännessä Keltaisen meren takana sijaitseva Kiina. (Connor 2002, 3-8.)

Etelä-Korea on yksi maailman tiheimmin asutetuista valtioista, ja sen väkiluku oli vuonna 2012 noin 50 miljoonaa ihmistä. Kansalaisista 26 % tunnustaa kristinuskon, 23 % buddhalaisuutta, ja 49 % kansalaisista ei kuulu mihinkään uskontokuntaan. Etelä-Korean pääkaupunki on Seoul, ja sen kaupunkialueella asuu lähes 23 miljoonaa asukasta. Muita suurimpia kaupunkeja ovat Busan (3.5 miljoonaa asukasta), Incheon (2.6 miljoonaa asukasta), Daegu (2.5 miljoonaa asukasta) sekä Daejeon (1.5 miljoonaa asukasta). (CIA 2010, hakupäivä 26.9.2012.)

Korea on historiallinen valtio, joka on pitkän historiansa aikana joutunut useaan otteeseen suurvaltojen pelinappulaksi (Cho 1996, hakupäivä 22.8.2011). Koreassa vallitsi kiinalaiskeskeinen kungfutselainen maailmanjärjestys 1900-luvun alkuun saakka. Kiinalaisella kulttuuripiirillä on ollut merkittävä vaikutus Korean historiaan, ja osa korealaisista on jopa sitä mieltä, että ymmärtääkseen Korean historiaa, täytyy viitata Kiinan historiaan. (Lee & Um 1994, 4.)

Muinainen Korea oli jaettu kolmeen kuningaskuntaan, kunnes ensimmäinen dynastia, Silla yhdisti maan 600-luvun jälkipuoliskolla. Yhdistynyttä Sillaa seurasi Goryeo-dynastia (918-1392), jonka kukisti Korean pitkäkestoisin dynastia, Yin, tai yleisemmältä nimeltään tunnettu Joseon-dynastia (1392-1910), joka kesti aina vuoteen 1910 asti jolloin Koreasta tuli Japanin siirtomaa. Japanin hävittyä toisen maailmansodan vuonna 1945, Korea vapautui Japanin vallan alaisuudesta, mutta tulevat vuosikymmenet toivat mukanaan useita uusia haastavia ajanjaksoja: Korean sota vuosina 1950-53, huhtikuun 1960 vallankumous, lukuisat opiskelijamielenosoitukset, sekä sotilaallinen vallankumous toukokuun 16. päivä, 1961. Poliittinen edistys oli hidasta, mutta vuonna 1992 alkoi uusi demokraattinen ajanjakso, ja Etelä-Koreaan valittiin maan ensimmäinen presidentti. (Lee & Um 1994, 2.)

2.1 Historia

Korea tuli ensimmäisen kerran muun maailman tietoisuuteen ranskalaisen munkki G. de Rubruckin kirjoitusten kautta. Paavi IV lähetti Rubruckin Mongolian hallitsijan Genghis Khan luokse vuonna 1253, ja matkakirjoituksessaan Rubruck kertoi Kiinan itäpuolelle jääneestä saarivaltiosta, Caulesta eli Korean niemimaasta. Myös Marco Polo mainitsi Korean samankaltaisin sanoin teoksessaan 'The Travels of Marco Polo'. Portugalilainen tutkimusmatkailija Vasco da Gama viittasi päiväkirjassaan vuonna 1548 Japanin koillispuolella sijaitsevaan saarivaltioon kutsuen saarta nimillä Corai, Couray, Corey, Corei, Core, Corea ja Coree. Ensikäden tietoa Koreasta tarjosi ensimmäisen kerran saksalainen purjehtija Hendrick Hammel teoksessaan 'The Journal of the Unfortunate Voyage of the Sparrowhawk'. Hammel kuvailee teoksessa 'Coreessa' eli Koreassa viettämänsä vankeusaikaa sekä sitä miten hollantilainen kauppalaiva Sparrowhawk ajoi karille Korean niemimaan nokassa sijaitsevan Jeju-saariston edustalla. (Yoon, Jeong, Yoon, Chang & Kim 2006, 8-9.)

Arkeologisten löydösten mukaan Korean niemimaalla on ollut pysyvää asutusta noin 10 000 vuotta sitten päättyneeltä paleoliittiseltä kaudelta lähtien. Jokien varsilta sijaitsevilta kaivauksilta löydetty työkalut viittaavat ensimmäisten ihmisten olleen luolissa asuneita kalastajia ja metsästäjiä. (Korean Overseas Information Service 2003, 37; Kurki 2011, 156.)

Gojoseonin valtakunnan syntymistä ennen pronssikauden alkua vuonna 2333 eKr voidaan pitää Korean historian virallisena lähtöpisteenä. Korealaisen mytologian mukaan valtakunnan perusti taivaasta laskeutunut Hwanung-jumalan poika, Dangun, joka saattoi niemimaan esikansat yhteen ja rakennutti heille yhtenäisen pienemmistä alueista koostuvan valtion. Niemimaan etelä-osaan muodostui 400-luvulla eKr valtio, jota kutsuttiin nimellä Jin. Jinin valtion aikakaudelta löytyneet pronssiesineet kertovat valtion omintakeisesta kulttuurista. Jiniä seurasi Samhan-valtioiden muodostelma, joka koostui kolmesta valtiosta nimeltään Mahan, Jinhan ja Byeonhan. Koreaan syntyi lukuisia pieniä valtioita ennen ajanlaskun alkua, jotka yhdistyivät suuremmiksi kokonaisuuksiksi valloitusten ja taisteluiden seurauksena. (Kurki 2011, 155-157.)

2.1.1 Kuningaskuntien ja dynastioiden Korea (57 eKr -1910)

Kiinan Han-dynastian joukkojen valloitettua ja kaadettua Gojoseonin valtion vuonna 108 eKr Korean rakenne muuttui huomattavasti. Uusi kuningaskunta Goguryo muodostui Gojoseonin raunioille. Samhan-valtioiden yhdistymisestä syntyi kaksi erillistä kuningaskuntaa: Baekje, joka

sijaitti niemimaan lounaisosassa sekä kaakossa sijaitsevaan Sillaan, josta käytettiin vuoteen 503 asti nimeä Saro. Näiden kuningaskuntien muodostumisesta alkoi yli 700 vuotta kestänyt kolmen kuningaskunnan aikakausi, *Samguk Sidae* (57 eKr-668). Aikakaudelle oli tyypillistä kuningaskuntien keskinäinen kilpailu vallasta sekä Kiinan läheinen kulttuurillinen vaikutus. Ensimmäiset vaikutteet buddhalaisuudesta ja kungfutselaisuudesta alkoivat saapua Koreaan 300-luvun tienoilla. (Kurki 2011, 156-157.)

Kolmen kuningaskunnan aikakausi läheni loppuaan Sillan joukkojen kukistettua Baekjen kuningaskunnan, ja vallattua Goguryon yhdessä Kiinan Tang-dynastian kanssa 660-luvulla. Yhdistetyn Korean asema ei kuitenkaan säilynyt pitkään, ja jo 690-luvun lopulla oli jälleen syntynyt useita erillisiä kuningaskuntia. Korea yhdistyi seuraan kerran vasta vuonna 918 perustetun Goryeo-dynastian myötä. Silla sekä muut alueen pienet kuningaskunnat antautuivat Goryeo-dynastialle. (Kurki 2011, 157-158.)

Goryeo-dynastian (918-1392) ajalle oli tyypillistä kaunis keramiikka, aateliston parissa nouseva syvä kunnioitus koulutusta kohtaan, kungfutselaisten ja buddhalaisten oppien vahvistuminen sekä epävakaa poliittiset olosuhteet. Sisäiset valtataistelut sotilasjohtajien ja hallitsevien monarkkien välillä sekä naapurikansojen jatkuvat hyökkäykset rikkoivat dynastian rauhaa erityisesti sen historian loppuvaiheilla. Kiinalais- ja mongolialaisjoukot tekivät useita tuhoisia valloitusretkiä Koreaan 1200-luvulla, ja Koreasta tuli myös kulkureitti Japaniin suunnatuille valloitusretkille. (Kurki 2011, 158.)

Ennen Joseon-dynastian perustamista, Goryeon-dynastian hallitsijat antautuivat lopulta mongolien perustaman Yan-dynastian alaisuuteen mongolien säännöllisten valloitusretkien takia. Kenraali Yi Seong-gyen aloittama kapina johti kuitenkin vallanvaihtoon ja uuden dynastian, Joseonin, syntyyn, jonka kuninkaaksi Yi nousi vuonna 1392. (Kurki 2011, 158.)

Joseon-dynastia (1392-1210) oli Korean historian viimeisin sekä pitkäkestoinen dynastia. Sen aikana kehittyi Korealle ominainen yhteiskunnan uuskungfutselainen arvomaailma, ja yläluokan eli *yangbanin*, arvovalta vakiintui. Yksityisten armeijoiden ylläpito kiellettiin, ja lainsäädäntö määrättiin hovin hyväksyttäväksi, jotta poliittinen käskyvalta olisi ainoastaan hallitsevalla hovilla eikä muilla yksityisillä arvovaltaisilla henkilöillä. Yangan-yläluokan akateemikot valvoivat keskushallinnon toimia mm. Kiinasta omaksutun virkamieskokeen avulla, joka oli ainoa keino valtion virkojen saamiseen. (Kurki 2011, 159.)

Joseon-dynastian hallitsijoista kuuluisin on maata vuosina 1418-1450 hallinnut kuningas Sejong, joka loi Korean ainutlaatuisen kirjoitusjärjestelmän, *hangeulin* sekä osallistui lukuisten teknologisten keksintöjen kehitykseen. Joseon-dynastia oli yksi Korean historian rauhallisimmista aikakausista huolimatta Japanin kahta epäonnistunutta valloitusretkeä vuosina 1592 ja 1597. 1600-luvun alkupuolella Qin-dynastia teki Koreaan kaksi hyökkäystä, joiden seurauksena Joseon-dynastia joutui asettumaan muodollisesti Qin-dynastian alaisuuteen. (Kurki 2011, 159-160.)

Autonominen Korea oli lähes täysin erossa muusta maailmasta 1700-luvulle saakka. 1800-luvulle mennessä Kiinan luonnonvarat sekä valtaiset markkinat olivat houkuttelleet Tyynenmeren länsilaitamille eurooppalaisia ja amerikkalaisia kauppalaivoja, ja länsimaiden asema Kiinassa vahvistui entisestään Kiinan hävittyä ensimmäisen oopiumisodan vuonna 1842. Ulkomaisten vaikutteiden aiheuttama pelko sai Korean tiukentamaan maansa eristäytymispolitiikkaa 1860-luvulla, ja epäluuloisuus länsimaalaisia keksintöjä ja vaikutteita kohtaan vallitsi Koreassa koko 1800-luvun ajan. (Kurki 2011, 160-161.)

2.1.2 Japanin siirtomaavallan aika (1910-1945)

1800-luvun lopulla Koreassa vallitsi hallinnollinen sekasorto, joka houkutteli teknologisesti kehittymättömän Korean naapurimaita hyötymään sen heikosta neuvotteluasemasta kansainvälisiä sopimuksia solmittaessa. Korean kohtalosta oli erityisen kiinnostunut Meiji-vallanpalautuksesta (1868) nykyaikaistunut Japani, joka oli nousemassa Itä-Aasian merkittävimmäksi sotilasmahdiksi. Japani solmi Korean kanssa Kanghwan sopimuksen vuonna 1876 jossa sulkeutunut Korea myöntyi avaamaan kolme satamaa Japanille. Seuraava merkittävä maita koskeva sopimus oli Shimonosekin sopimus, joka solmittiin Kiinan hävittyä Japanin ja Kiinan välisen sodan Korean herruudesta vuosina 1894-95. Sopimus antoi Japanille vallan rajoittaa ja valvoa ”itsenäistä” Koreaa. (Kurki 2011, 161-162.)

Shimonosekin sopimuksen myötä Japani salamurhautti näkyvimmän poliittisen vastustajansa, kuningatar Minin, ja nimitti Korean tärkeimpiin virkoihin siirtomaapolitiikkaa kannattavia korealaisia. Koreasti tuli virallisesti Japanin siirtomaa vuonna 1910 jolloin Japani liitti sen osaksi keisarikuntaansa, ja Korea lakkasi virallisesti olemasta. Vanhoillinen Korea, jonka hajaantunut hallintojärjestelmä pohjautui paikallisiin kylliin ja klaaneihin, ja jonka yhteiskuntaluokkien välillä vallitsi jäykkä hierarkia, alistui Japanin valtaan. Korean teknologinen kehitystaso ja sisäinen yhtenäisyys eivät riittäneet vastustamaan tehokkaasti johdettua ja nopeasti nykyaikaistunutta Japania. (Kurki 2011, 163-164.)

Siirtomaakauden aikana Korean kansallinen identiteetti koki kovia, ja ajanjaksoa pidetään yhtenä Korean historian traumaattisimmista ajoista. Japanilaiset hajottivat Joseon-dynastian ajanjaksolta jääneen poliittisen ja akateemisen eliitin sekä hävittivät tai lahjoivat sotilaallista vastarintaa yrittäneet ryhmät. Kaikenlainen poliittinen järjestäytyminen ja julkiset kokoontumiset kiellettiin, ja julkaisutoiminta lakkautettiin kokonaan. Päätosvalta tärkeissä henkilöstövalinnoissa, poliisin valvonnassa ja oikeuselinten toiminnassa oli Souliin sijoitetulla ja keskitetysti hallitulla kenraalikuvernöörin kanslialla. (Kurki 2011, 164.) Siirtomaavallan tarkoituksena oli korealaisten täydellinen sulauttaminen japanilaisen kulttuurin sisälle erilaisten pakkojapanilaistamisprosessien avulla. Korealaisia kehoitettiin vaihtamaan itselleen japanilaiset sukunimet, ja heidän tuli vannoa uskollisuudenvala Japanin keisarille. (Turkki 2011, 35-37.)

Huolimatta japanilaisen hallituksen toimenpiteistä hävittää kansanmieliset vastarintaliikkeet, vuoden 1919 laajan kansalaisliikkeen seurauksena Japani löysäsi hieman otettaan Koreasta. Tilanne kärjisty kuitenkin uudelleen 1920-luvulla, jolloin Japanin oma kotimaanpolitiikka alkoi siirtyä äärioikeistolle. Japanin tilanne heijastui Koreaan kenraalikuvernöörin harjoittaman politiikan kautta. Korealaisia toisinajattelijoita rankaistiin ankarasti, ja miljoonia korealaisia pakkosiirrettiin töihin Japanin valtaamille Aasian alueille. Korean koulujärjestelmän opetuskieleksi vaihdettiin japanin kieli, ja kaikenlainen korealaisen kulttuurin ja kansan identiteetin vahvistaminen kiellettiin. (Kurki 2011, 164.)

Japanilaiset järjestivät koko Korean kattavan kirjojen etsintäpartion, jonka seurauksena takavarikoitiin ja poltettiin 200 000-300 000 Korean historiaa ja kulttuuria käsittelevää teosta. Tuhottujen kirjojen joukossa oli myös koreaksi käännettyä kansakunnan nousua, itsenäisyyttä ja vallankumouksia käsittelevää kirjallisuutta. Japanilaiset myös muokkasivat Korean historiaa oman etunsa mukaiseksi. South Manchurian Railroad Companyn tutkimuskeskuksessa työskentelevät historioitsijat joutuivat väärentämään historian tapahtumia useisiin japanilaisten julkaisemiin teoksiin. (Korean Overseas Information Service 2003, 95.)

Siirtomaakausi päättyi vuonna 1945 Japanin hävittyä toisessa maailmansodassa. Japani antautui liittoutuneille ja sitoutui luopumaan valloittamistaan alueista. Traumaattisesta siirtomaakaudesta huolimatta, ajanjakso jätti jälkeensä myös positiivisia vaikutuksia. Siirtomaakausi vaikutti merkittävästi modernin korealaisen valtion ja identiteetin syntyyn sekä modernin korealaisen isänmaallisen liikkeen nousuun. Japanilaisen hallinnon uudistuksien ansiosta perinteisten yhteiskuntaluokkien rajat heikentyivät, ja vähäosainen kansan kouluttautuminen ja siirtyminen

kaupunkeihin heikensi maaseudulle hajautettua vanhaa paikallishallintoa. Japanin siirtomaahallitus perusti myös kaksi merkittävää korealaista päivälehteä. (Kurki 2011, 165-166.)

Vuonna 1965 Japanin ja Etelä-Korean suhteet normalisoitiin, ja Japani antoi Etelä-Korealle korvauksia ja lainoja aiheuttamistaan siirtomaa-ajan kärsimyksistä. Korealaisten keskuudessa syntyi kuitenkin vahvoja protesteja, koska Japani ei heti esittänyt virallista anteeksipyyntöä. Japanin anteeksipyyntö sekä Japanin sotarikoksia vähättelevät oppikirjat aiheuttavat edelleen närkästystä Etelä-Koreassa. (Keva 2011, 220-222.)

2.1.3 Korean sota (1950-1953)

Japanin siirtomaavallan jälkeen ideologisesti hajanaiselta Korealta puuttui oma virkamieskoneisto ja instituutiot poliittista päätöksentekoa varten. Elokuussa 1945 Korea jaettiin Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton sopimuksesta kahteen erilliseen miehitysvyöhykkeeseen 38.leveysasteen kohdalta, josta sai alkunsa kahden erillisen korealaisen valtion olemassaolo. Sekä Yhdysvallat että Neuvostoliitto olivat siirtäneet sotilasosastojaan Koreaan. Neuvostoliiton puna-armeija oli marssinut Korean pohjoisosiin Kiinan kautta jo aikaisemmin elokuussa, ja Yhdysvallat siirsi Koreaan Japania vastaan taistelleita sotilaitaan syyskuussa. (Kurki 2011, 167-168.)

Moskovassa joulukuussa 1945 pidetyn liittoutuneiden neuvottelujen pohjalta päätettiin Korean niemimaan nelijakoisesta huoltohallinnosta sekä Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton perustamasta komissiosta, jonka tavoitteena oli auttaa korealaisia itsenäisen hallinnon toteuttamisessa. Korean edustajia ei kutsuttu neuvotteluihin. Neuvostoliitto oli omalta osaltaan jo aloittanut omaehtoisen miehityksensä Korean pohjoisosassa nimittämällä neuvostokorealaisia aluehallinnon virkoihin sekä perustamalla pohjoiskorealaisen kommunistipuolueen jaoston. Kommunistisen liikkeen vapaata toimintaa vieroksuva Yhdysvallat halusi puolestaan turvata olosuhteet demokraattisen hallituksen perustamiselle. (Kurki 2011, 167-168.)

Vuoden 1948 elokuussa 38.leveysasteen eteläpuolen ensimmäinen presidentti Syngman Rhee julisti Korean tasavallan perustetuksi. Vajaa kuukausi myöhemmin pohjoisessa perustettiin Kim Il-sungin johtama sosialistinen Korean demokraattinen tasavalta. Etelä- ja Pohjois-Korea olivat virallisesti syntyneet. Vaikka kansanmieliset korealaiset suhtautuvat aluksi Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton aikaansaamaan kahtiajakoon kriittisesti, oli selvää, että niemimaa ei enää yhdistyisi. Japanin siirtomaakaudesta lähtien Koreassa oli merkittävä poliittinen oikeisto, ja siirtomaakauden aikana syntynyt oikeiston ja vasemmiston välinen aatteellinen ja

vakaumuksellinen eripura kiristyi erillisten miehitysvyöhykkeiden synnyn myötä. Kansa jakaantui useampaan osaan valtion arvoperustassa esiintyvien eriävien näkemysten takia vaikka korealaisia olikin yhdistänyt toivo itsenäisyydestä ja itsemääräämisoikeudesta. (Kurki 2011, 168-169.)

Ennen Korean sodan virallista syttymistä kesäkuussa 1950, Koreoiden rajan molemmin puolin käytiin sissisotaa ja harrastettiin toista osapuolta syyllistävää sotaista retoriikkaa. Korean sota alkoi, kun Pohjois-Korean joukot ylittivät 38.leveysasteen tavoitteenaan suunnata etelään ja valloittaa Busanin kaupungin satama, ja siten katkaista Etelä-Korealle elintärkeä tavarantoontiyhteys. Kim Il-sung uskoi, että pohjoisen armeijan valloitusretki herättäisi etelän vasemmistolaiset hallituksen luhistumiseen johtavaan kansannousuun. (Kurki 2011, 170,172.)

Etelä-Korean joukot eivät kyenneet estämään Pohjois-Korean etenemistä, mutta Kim Il-sungin havittelemaa kansannousua ei koskaan tapahtunut, koska etelän vasemmistolaisliike ei ollut yhtenäinen, eikä se myöskään ollut uskollinen Pohjois-Korean hallinnolle. Ensimmäinen merkittävä käänne sodassa tuli vasta syyskuussa, jolloin amerikkalaisten johtamat YK-joukot nousivat maihin Incheonissa ja katkaisivat Busaniin edenneiden Pohjois-Korean joukkojen etenemisen. YK-joukkojen takaa-ajamina pohjoisen joukot vetäytyivät 38.leveysasteen pohjoispuolelle Kiinan rajan läheisyyteen saakka. (Kurki 2011, 170-172.)

Sodan etenemistä etäältä seurannut Kiina varoitti Yhdysvaltoja ylittämästä 38.leveyspiiriä, ja kokiessaan YK-joukkojen uhkaavaan maansa turvallisuutta, Kiina päätti väliintulosta ja vuoden 1951 tammikuuhun mennessä sadattuhannet taisteluihin liittyneet kiinalaissotilaat olivat puskeneet YK-joukot takaisin etelän puolelle. Rintamalinja nousi takaisin miehitysvyöhykkeiden väliselle rajalle YK-joukkojen tehdessä vastaiskun pohjoisen joukkoja vastaan. Tilanne rintamalla säilyi epävakaana 27.heinäkuuta 1953 solmittuun aselepoon saakka. Korean sodasta aiheutui mittavia vahinkoja molemmille Koreoille, ja sodassa arvellaan kaatuneen noin kaksi miljoonaa siviiliä. Suuri osa asutusalueista ja teollisista laitoksista tuhoutuivat YK-joukkojen pommituksissa, ja vuonna 1953 sekä Etelä- että Pohjois-Korea lukeutuivat maailman köyhimpiin valtioihin. Koreoiden rajalle 38.leveyspiirille merkittiin demilitarisoitu vyöhyke, joka on yksi maailman aseistetuimmista alueista. Vuonna 1953 sovitusta aselevosta huolimatta Koreat ovat vuonna 2012 edelleen virallisesti sotatilassa, ja Yhdysvalloilla on liki 30 000 sotilasta Etelä-Koreassa. (Kurki 2011, 171-172, 194.)

2.1.4 Jaettu Korea (1953-)

Etelä-Korean poliittinen alkutaival oli huterana ja kaukana demokraattisista arvoista. Korean sodan jälkeen maan periaatteellinen ja muodollinen valta oli keskushallituksella, ja maassa toimi rinnakkain kaksi poliittista järjestelmää. Maan ensimmäisen presidentin Syngman Rheen valta hiipui 1950-luvulla epäluottamuksen ja heikosti elpyneen talouden takia. Rheen kausi päättyi kuitenkin vasta 60-luvulla vilpillä voitettuihin presidentinvaaleihin, ja Rheen lähtiessä maanpakoon maan politiikka jäi jatkuvien hallituksen toimia kritisoivien mielenilmausten kouriin. (Kurki 2011, 176, 178.)

Kenraali Park Chung-hee nousi maan johtoon vallankaappauksella vuonna 1961, ja diktaattorimaisista otteistaan huolimatta Park onnistui kohentamaan maaseudun elinoloja, eheyttämään kansantaloutta sekä vahvistamaan maanpuolustusta. Parkin valtakausi päättyi vuonna 1979 hänen kuoltuaan poliittisen murhan uhrina. Parkin aloittama sotilashallinto jatkui vuoteen 1987 asti Chun Doo-hwanin johdolla. 80-lukua värittäneiden demokratialiikkeiden ja siviilikapinoiden seurauksena vuonna 1988 julkistettiin uusi perustuslaki, poliittisten puolueiden toimintaa vapautettiin, ja presidentin valtakautta lyhennettiin ja presidentin vaalit päätettiin suorittaa suorilla kansanvaalilla. (Kurki 2011, 176-178.)

Huolimatta Etelä- ja Pohjois-Koreaa yhdistävästä maantieteellisestä sijainnista, kielestä, historiasta ja kulttuuriperinnöstä, valtioiden välinen kuilu on edelleen syvä. 1900-luvun tilanteeseen verrattuna Koreoiden välinen keskinäinen kilpailu ja epäluottamus ovat vähentyneet, mutta molempien sisäpoliittiset tilanteet, alueelliset valtapoliitikat, taloudelliset tekijät sekä suhteet naapurimaihin tekevät niemimaan yhdistymisestä epätodennäköistä ja erittäin vaikeasti toteutettavaa. Pohjois-Koreassa vallitsee edelleen ajattelutapa jonka mukaan Etelä-Korea nähdään moraalisesti rappeutuneena valtiona, koska etelä solmi sotilasliiton Pohjois-Korean ”perivihollisen” eli Yhdysvaltojen kanssa. Etelä-Korean osuutta korealaiseen kulttuuriperintöön pidetään vähäpätöisenä sen ulkomailta saamien vaikutteiden takia. Pohjois-Korea esiintyy kansalaisilleen Korean ainoana oikeana hallintona, ja siksi se esittää virallisissa yhteyksissä maansa pinta-alaksi koko Korean niemimaan pinta-alan. (Kurki 2011, 190-193.)

2.2 Kansa

Korealaisten innostus ja mielenkiinto opiskelua kohtaan juontaa juurensa vanhoista kungfutselaisista perinteistä. Koulutuksella on pitkä historia Koreassa, eikä kansalla ollut omaa

koreankielistä kirjoitusjärjestelmää kiinalaisen kulttuurin tullessa Koreaan ensimmäistä kertaa. Kaikki vanhan ajan tekstit 1400-luvulle saakka kirjoitettiin sen aikaisin kiinalaisin kirjoitusmerkein. Silla-dynastian aikana koulutus tarkoitti valmistautumista viralliselle uralle, ja se koostui lähinnä kungfutselaisten klassikotekstien opiskelusta. (Lee & Um 1994, 5.) Vanha korealainen sanonta ”*Älä edes astu opettajasi varjon päälle*” kuvaa osuvasti korealaisen yhteiskunnan arvostusta koulutusta ja opettajan ammattia kohtaan. Ajan saatossa koulujärjestelmässä tapahtuneista muutoksista huolimatta kunnioitus opettajia kohtaan on säilynyt, ja opettajan ammattia pidetään yhä pyhänä ammattina. (Korean Overseas Information Service 2003, 334.)

Korealaisuuteen on aina kuulunut vahva henkinen ja uskonnollinen näkökulma. Yhteiskunnan arvot perustuvat vanhoihin kungfutselaisiin aatteisiin, ja yhteiskunnassa korostuvat patriarkaalinen (isän valtaan perustuva) arvojärjestys, perhesuhteet sekä muodollisen koulutuksen arvostus. (Kurki 2011, 210; Turkki 2011, 59.) Koreassa, kuten muissa itäaasialaisissa kulttuureissa, ihmisten identiteetti perustuu kollektiiviseen eli ryhmäkeskeiseen identiteettiin. Yksilöltä odotetaan ponnistuksia ja uhrauksia yhteisen edun hyväksi; ryhmä ja yhteisö ovat yksilöä tärkeämpiä. Ihmisen olemassa olo rakentuu hänen ympärillään oleviin ihmisiin ja sosiaaliseen ympäristöön, ja yksilön kannalta tärkeimpiä asioita ovat yhteisöjen sisällä oleva arvojärjestys sekä aito vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa. (Turkki 2011, 22-24, 43.)

Länsimaisessa kulttuurissa ihminen kohtaa elämänsä, ihmissuhteensa ja kuolemansa yksin, mutta korealaisessa kulttuurissa yksilö on aina osa suurempaa yhteisöä, johon vaikuttaa käsitys elämästä virtana. Yhteisön identiteetti syntyy johonkin uskontoon tai aatesuuntaan liittyvän maailmankuvan arvoista, ja ihminen on aina yhteydessä johonkin suurempaan kokonaisuuteen. Yhteiskunnan sosiaalinen ydin muodostuu puolestaan lojaalien ystävien ja läheisten ihmisen tiiviistä verkosta. Onni ja onnellisuus koetaan yhdessä tuttujen ja läheisten kanssa, oma kohtalo toteutuu yhdessä tärkeiden ihmisten kanssa, ja oma minuus on olemassa ystävien silmissä. (Turkki 2011, 22-24, 163.)

Korealaisuutta ja korealaisten käyttäytymistä voidaan selittää *han*-käsitteen avulla. Käsitteelle ei ole suoraa vastinetta länsimaissa, eikä sitä voida kääntää suoraan suomenkielelle. Han on käsite, jota käytetään tulkitsemaan ja kuvaamaan korealaisten sisäistä maailmaa. Psykohistorioitsijoiden mukaan han on tunne ja voimanlähde, joka syntyi historian vaikeista ajanjaksoista (esimerkiksi Japanin siirtomaavallan aika); se on alistettuna elämiseen pakottamisesta syntynyttä raivoa, kostamatta jääneitä epäoikeudenmukaisuuksia, ja täytymättä jääneitä unelmia ja toiveita. Hania voidaan ajatella voimana, joka piiskaa korealaisia eteenpäin elämässä. Han on tunne, joka täytyy

purkaa. Se on voimakasta raivoa ja tarvetta vapautua ahdistavasta ja painostavasta sisäisestä ristiriidasta. (Turkki 2011, 18.)

Sosiaalisen velan ja velvollisuuden tunne on kaikissa tilanteissa läsnä oleva ja ihmisten välisiä suhteita määrittävä tunne. Sosiaalista velkaa voidaan tuntea ketä tahansa kohtaan, jolta on saatu apua jossakin asiassa, etuja, tai tukea elämässä tai omien haaveiden toteuttamisessa. Koska korean kieli ylläpitää yhteiskunnan hierarkiaa ja asemoi yksikön aseman osana ryhmää, korealaiset selvittävät heti keskustelun alussa keskustelijoiden väliset valtasuhteet ja sosiaalisen aseman. (Turkki 2011, 29.)

Korean kungfutselainen ja patrimoniaalinen isäkulttuuri syntyi Joseon-dynastian aikana. Esi-isien kunnioittaminen ja isän perintö nousi erääksi yhteiskunnan tärkeimmistä asioista, ja miehelle ja isälle annettiin absoluuttinen auktoriteetti suhteessa perheisiinsä. Isäkulttuuri ei koskenut ainoastaan verisukulaisia, vaan ehdotonta ja sokeaa kuuliaisuutta oli osoitettava myös hallitsijan edustajia ja virkamiehiä kohtaan. Isäkulttuurin ja sosiaaliseen kuuliaisuuden perinne jatkui Korean sodan loppuun saakka, ja historiallisen kungfutselaisuuden vaikutukset näkyvät edelleen ihmisten käyttäytymisessä ja sosiaalisessa ja moraalisisessa arvojärjestyksessä. Korealainen yhteiskunta on erittäin konservatiivinen, ja Etelä-Koreaa on pidetty yhtenä perinteisimmistä ja sosiaalisten arvojen suhteen hitaimmin kehittyvistä Itä-Aasian maista. (Turkki 2011, 36, 146.)

Joseon-dynastian aikana (1392-1910) miesten ja naisten välinen yhteiskunnallinen asema oli hyvin erilainen. He elivät etäällä toisistaan, ja vain miehet saivat olla mukana yhteiskunnan toiminnassa. Naisten oli pysyttävä kotona. Yläluokan naisilta oli kielletty liikkuminen kodin ulkopuolella päiväsaikaan; naiset saivat mennä ulos vasta pimeän tultua, mikäli aviomies antoi luvan. Naisten ulostuloaika oli voimassa vielä 1800-luvulla, jolloin Soulissa ilmoitettiin kelloja soittamalla päivittäisen ulostuloajan alkamisesta ja päättymisestä. Sosiaaliset säännöt olivat käytössä 1900-luvulle saakka, ja vielä vuosisadan vaihteessakin korealaisessa elämässä voi huomata jäänteitä uskungfutselaisista säännöistä. (Turkki 2011, 146-147.)

Buddhalaisia ja kungfutselaisia ajattelutapoja ei voida erottaa korealaisesta kulttuurista, koska ne ovat juurtuneet syvälle korealaiseen ajatteluun ja elämäntapaan (Lee & Um 1994, 4). Buddhalaisuus syntyi Intiassa n. 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Buddhalaisuuden keskushahmo Siddharta Gautama hylkäsi kuninkaallisen elämän ja keskittyi mietiskelyyn, jonka kautta hän saavutti valaistuksen. Buddhalaisuus oli jakautunut useisiin koulukuntiin saapuessaan Kiinaan 100-luvulla. Yleisesti buddhalaisuuden voidaan käsittää kattamaan filosofiaa, kansanperinnettä ja uskontoa. (Konttinen 2011, 13-14.) Buddhalaisuus tuli ensimmäisen kerran

Koreaan vuonna 372, jolloin intialainen munkki Sundo toi Kiinasta mukanaan buddhalaisia sutria (kokoelma lyhyitä ja helposti muistettavia lauseita) ja kuvia Buddhasta (Lee & Um 1994, 4).

Toisin kuin buddhalaisuus, joka on uskonto, kungfutselaisuus on eettinen filosofian suuntaus ja yhteiskuntakäsitys (Konttinen 2011, 16). Kungfutselaisten aatteiden mukaan kaikki olemassa oleva on vuorovaikutuksessa jonkin muun kanssa. Ihminen voi saavuttaa täyden hyveellisen elämän toteuttamalla kungfutselaisia arvoja suhteessa muihin ihmisiin, yhteiskuntaan ja luontoon. Kungfutselaisuuden ihanteena on jalo ihminen, joka tuo toiminnallaan ilmi moraalisia hyveitä. (Turkki 2011, 24.)

Kungfutselaisuuden vakaa ja järjestäytynyt ihanneyhteiskunta korostaa ihmisen kehitystä koulutuksen ja itsekurin avulla. Yhteiskunnan hierarkkinen järjestelmä toimii myös perheen sisällä, ja perheyhteisön uskotaan olevan yhteiskunnan perusta. Kungfutselaisessa ajattelussa on viisi hierarkkista perussuhdetta: 1. hallitsija-alamainen, 2. mies-vaimo, 3. vanhempi-lapsi, 4. vanhempi sisarus-nuorempi sisarus, ja 5. opettaja-oppilas. Lojaalisuuden ja kuuliaisuuden ansaitsemiseksi ylemmän osapuolen tulee kohdella alempaansa oikeudenmukaisesti, hierarkkisten suhteiden ei ole tarkoitus olla alistussuhteita, vaan kuuliaisuus- ja vastuusuhteita. (Konttinen 2011, 16.)

Myös kungfutselaisuus tuli Koreaan 300-luvulla Kiinasta yhdessä lääketieteen ja astronomian kanssa. Goryeo-dynastian aikana kansanuskontona ollutta buddhalaisuutta pidetään korealaisessa yhteiskunnassa hengellisen täyttymyksen ja henkilökohtaisen onnen symbolina. Buddhalaisuus on vaikuttanut vahvasti korealaiseen taiteeseen aina Goryeo-dynastian ajoilta saakka. Kungfutselaisuus puolestaan antaa suuntaviivat yhteiskunnan laeille, eettiselle käyttäytymiselle, juhlallisuuksille sekä siviilihallinnolle. (Lee & Um 1994, 4.)

Shamanismi on ollut korealaisen kulttuurin pohjavirtana ja hengellisenä ytimenä maan esihistoriasta saakka. Korealainen shamanismi, joka ei pidä sisällään absoluuttista totuutta tai jumaluutta, on muokannut buddhalaisuuden, taolaisuuden, kungfutselaisuuden ja kristinuskon ilmettä, muotoa ja kieltä. Shamanismin aatteiden mukaan ainoastaan nykyhetkellä on merkitys ja tarkoitus, ja ihminen, elämä ja yhteiskunta ovat osa suurta jatkuvuutta, joka on ollut olemassa jo ennen ihmisen tekemää historiaa, ja joka tulee jatkumaan vielä ihmisten kadottua maapallolta. Shamanismin mukaan yhteiskunnan liike ja muutos tapahtuvat luonnon ja ympäristön kanssa jatkuvassa vuorovaikutuksessa. (Turkki 2011, 50.)

Muinaisina aikoina Koreassa ei ollut selvää rajaa uskonnon ja maallisen, tai pyhän ja arkisen välillä. Henkiä ja yliluonnollisia voimia on palvottu tuhansien vuosien ajan, ja rituaalien keinoin haluttiin ylittää ihmisen maallinen olemus ja arkisen elämän raja korkeampaan, henkiseen olemukseen. Tuonpuoleista lähestyttiin meditaation, musiikin, tanssin ja uhrauksien avulla. Hengiltä haettiin usein apua, ja uskottiin, että arkiset asiat sujuvat hyvin, kun osaa elää tasapainossa henkisten ja maallisten maailmojen eri tasojen kanssa. Shamanismin harjoittaminen kukoisti erityisesti ennen 1800-luvun lopulla käynnistynyttä modernisaatiokehitystä. (Turkki 2011, 59.)

Korealainen shamanismi on muuttunut koko Korean historian ajan, ja koska shamanismi on aina pystynyt muokkautumaan suhteessa uusiin haasteisiin ja sosiaalisiin olosuhteisiin, se on kestänyt paremmin kuin organisoidut ja järjestelmälliset uskonnot. Vaikka shamanismiin liittyviä rituaaleja sekä voima- ja manausseremonioita harrastetaan nykyisin vain harvoin, sen tunnelma ja aatteet ovat edelleen vahvoja korealaisessa yhteiskunnassa. Parhaiten shamanismin vaikutus näkyy korealaisessa taiteessa, kuten tanssissa, musiikissa ja teatterissa. (Turkki 2011, 50.)

Korealaisessa kulttuurissa muinaisina aikoina syntyneet animistiset uskomukset vaikuttavat vielä tämänkin päivän elämässä. Luontokappaleiden ajatellaan sisältävän henkiä tai jumalia, ja uskominen eläimissä, kasveissa, puissa, kivissä, vedessä ja vuorissa asuviin maailman tapahtumiin vaikuttaviin henkiolentoihin on normaalia. Animismia voidaan pitää Korean vanhimpana ja yhä elävänä uskontona, joka näkyy nykyisin vaikkapa vanhojen puiden kunnioittamisena. (Vesterinen, Janhunen & Huotari 2000, 323.)

2.3 Korean kieli

”천민賤民은 함부로 다루지 말지니, 그들이 글을 알면 하늘백성 천민天民이 될 자격이 있나니라”
”Yhteiskunnan alimman luokan kansalaisia ei pidä kohdella huolimattomasti. Luku- ja kirjoitustaidon opittuaan he ovat oikeutettuja tulemaan Taivaan kansalaisiksi.” – Sejong, 26th year of annals of King Sejong (Sejong Studies Institute 2004, hakupäivä 7.9.2012.)

Korean kieltä puhuu lähes 75 miljoonaa ihmistä, ja se on sekä Etelä-Korean että Pohjois-Korean virallinen kieli. Kielettutkijat ovat tutkineet japanin ja korean kielen suhdetta suurella mielenkiinnolla, mutta vaikka kielten välillä onkin kieliopillisia yhteneväisyyksiä, ne eivät ole keskenään sisarkieliä. Korean kielen voidaan katsoa kuuluvan altaillaiseen kielikuntaan, johon kuuluvat mm. turkkilaiset, mongoli- ja tunguusikielet, mutta väite on kiistanalainen, koska

joidenkin tutkijoiden mukaan korean kieli on isolaatti eli se ei kuulu mihinkään tiettyyn kielikuntaan. (Sohn & Lee 2006, 15-16).

Korean kielelle on tyypillistä kunnioitusta osoittavat sanamuodot ja päätteet. Kieli on vahvasti sidoksissa yhteiskunnan hierarkiaan, ja siitä syystä oikea puhe- ja kirjoitustyyli valitaan kuulijan mukaan. (Connor 2002, 243.) Henkilöiden nimissä sukunimi kirjoitetaan ennen etunimeä. Etunimi koostuu yleensä kahdesta nimestä, joista toinen nimi peritään suvusta, ja toinen annetaan henkilön itsensä mukaan. (Yoon, Park, Han & Lee 2008, 121-126.) Lapsen syntymäaika tulkitaan tarkkaan nimeä annettaessa, ja nimeen liitetään siten vanhempien lapseen kohdistuvia tulevaisuudentoiveita. (Turkki 2011, 42.) Nimi kirjoitetaan virallisesti kiinalaisilla hanja-merkeillä, ja tällä hetkellä käytössä on noin 5000 nimeksi hyväksyttyä hanjaa. Koreassa on käytössä vain noin 250 sukunimeä, ja siitä syystä melkein puolella väestöstä on sukunimenään joko Kim, Lee tai Park. (Savada & Shaw 1990, hakupäivä 8.9.2012.)

Vanhan korealaisen kansantarun mukaan ensimmäinen kuningas, mytologinen puoli-jumala Dangun tuli maahan yli 2000 vuotta ennen ajanlaskun alkua ja perusti muinaisen Gojoseon-valtion sekä Korean vanhan kielen, joka yhdistyi yhdeksi kieleksi 700-luvulla Silla-dynastian aikana (Kim & Hilts 2008, 9-10). Kielen yhdistyessä ja pääkaupungin muuttaessa niemimaan keskiosassa sijaitsevaan Gaeseongin kaupunkiin 900-luvulla, Gaeseongin murteesta tuli maan virallinen puhekieli Goryeo-dynastian aikakaudella. Murre säilyi myöhemmistä pääkaupungin muutoksista huolimatta, ja Korean nykyisen puhekielen voidaan katsoa periytyvän Gaeseongin murteesta. (Korean Overseas Information Service 2003, 40.)

Korean niemimaan läheinen sijainti ja vuosisatojen läpi jatkunut kanssakäynti Kiinan ja Japanin kanssa on muovannut korean kielen sanastosta rikkaan ja monipuolisen. Sanastosta yli puolet koostuu sino-korealaisista eli kiinalaisperäisistä sanoista. (Sohn & Lee 2006, 18, 22-23, 90.) Koreassa käytettiin virallisena kirjoituskielenä vuoteen 1446 asti Kiinasta noin vuonna 100 tulleita kirjoitusmerkkejä eli *hanja*-kirjoitusta. Hanja, joka on koreankielinen nimitys kiinalaisille kirjoitusmerkeille, soveltui käytännössä huonosti kuvaamaan koreankielisiä sanoja. Alun perin hallintokäytössä ollut hanja säilyi kirjoitetussa kielessä kuitenkin vahvana vielä Korean oman kirjoitusjärjestelmän, hangeulin, luomisen jälkeenkin, ja se on alkanut väistyä vasta viime vuosikymmenten aikana. Hanja ei ole kuitenkaan poistunut kokonaan käytöstä, vaan sitä käytetään vielä joskus yhdessä hangeulin kanssa esimerkiksi sanomalehdissä ja tieteellisissä teksteissä sekä akateemisissa julkaisuissa. (Lappalainen 1992, 29; Lee & Um 1994, 9.)

Korealaisten mielenkiinto oman kirjoituskielen luomiseen ilmeni jo Silla-dynastian aikaan, jolloin kiinan kieltä opiskelleet ylimystön aateliset käyttivät kiinalaisia kirjoitusmerkkejä kuvaamaan Korean puhekielen sanoja. Kielten sanajärjestykset sekoitettiin, ja tätä eräänlaista kirjoitusjärjestelmää kutsuttiin nimellä *idu*. Idua voidaan pitää ensimmäisenä yrityksenä kirjoitusjärjestelmän luomisesta kuvaamaan korean puhekielen sanoja. Sitä käytettiin lähinnä runojen ja laulujen muistiin merkitsemiseen, ja useat tekstit ovat säilyneet alkuperäisessä muodossaan nykypäivään saakka. Idu-kirjoitus mahdollisti henkilönimien ja paikan nimien kirjoittamisen sekä sitä käytettiin selventämään virallisia asiakirjoja ja kiinankielisiä teoksia. (Lee & Um 1994, 9.)

Koska idu-kirjoitus ei soveltunut kirjalliseen kommunikointiin, siitä luotiin kehittyneempi versio nimeltä *hyangchal*, jolla voitiin kirjoittaa kokonaisia korean puhekielen lauseita kiinalaisin kirjoitusmerkein. Vaikka *hyangchal* mahdollisti kokonaisien lauseiden kirjoittamisen, sen käyttö oli käytännössä ongelmallista, koska sitä lukeakseen ja kirjoittaakseen täytyi ymmärtää kiinalaisia kirjoitusmerkkejä. (Lee & Um 1994, 9; Sohn & Lee 2006, 26-27, 89-90.)

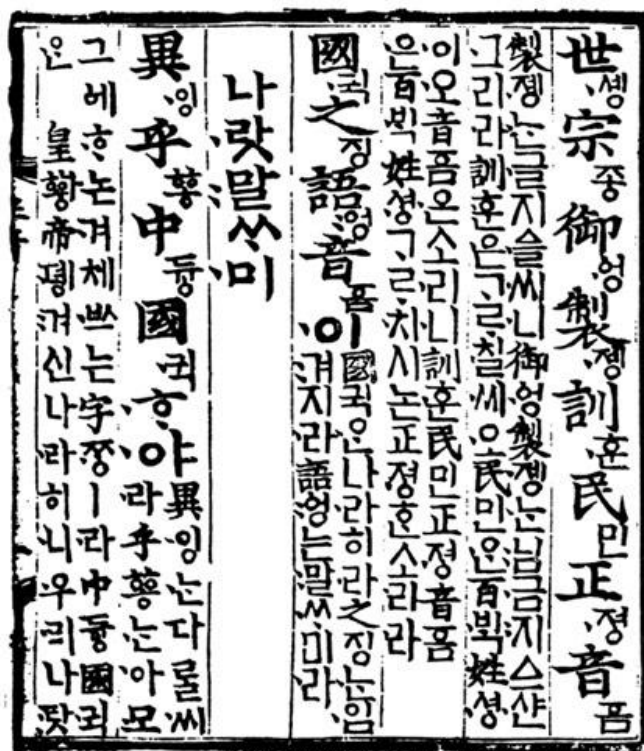
Hangeul (한글 / 조선글 Pohjois-Koreassa *Chosongul*), alkuperäiseltä nimeltään *hunmin jeongeum* eli 'kansalaisia ohjaavat oikeat äänteet', kehitti vuonna 1443 Joseon-dynastian neljäs kuningas, Sejong (Lee & Um 1994, 8). Ennen hangeulin luomista, tavallisella kansalaisella ei ollut käytettävissään idu-järjestelmän lisäksi muuta korean kieleen soveltuvaa kirjoitusjärjestelmää. Hanja-kirjoitusta pystyi lukemaan ja kirjoittamaan vain oppinut ylimystö. Koska hanja-merkit olivat liian hankalia tavalliselle kansalaiselle, Sejong halusi luoda kielen, jota jokainen kansalainen voisi käyttää, ja tarjota siten yksinkertaisen ja helpon tavan kommunikointiin. (Korean Overseas Information Service 2003, 41.)

Sejong perusti vuonna 1420 kuninkaallisen tutkimuskeskuksen nimeltä Jiphyenjeon (Hall of Worthies), jossa työskenteli ylimystön korkealle oppineita akateemikkoja. Akateemikot järjestivät luentoja kuninkaalle ja hänen hovilleen, kirjoittivat useita poliittisia tutkimuksia ja dokumentteja kungfutselaisista klassikoista sekä maantieteeseen ja lääketieteeseen liittyviä tutkielmia ja historiankertomuksia. (Sohn & Lee 2006, 27.)

Jiphyenjeonin oppineet koostivat hangeulin kuningas Sejongin käskystä. Hangeulia pidetään yhtenä maailman merkittävimpänä kirjoitusjärjestelmänä, ja sen luomiseksi tehtiin valtava määrä tutkimustyötä. Sejong ja hänen tutkijansa tutkivat kiinalaista kielitiedettä, joka keskittyi erityisesti konsonantteihin, tavuihin ja äänteisiin sekä niiden taustaan ja syntyyn. Hangeulin oikeinkirjoitus ja

lausuminen perustuivat korean sanastossa olevien kiinalaisperäisten sanojen syvälliseen tutkimukseen, ja hangeulin ensimmäinen versio valmistui vuonna 1443. (Sohn & Lee 2006, 27.)

Uutta kirjoitusjärjestelmää testattiin runosikermäteoksessa *'Songs of Flying Dragons'*, joka koostettiin 248 runosta vuosina 1445-1447. Hangeul, joka koostui 28 merkistä, otettiin virallisesti käyttöön vuonna 1446, ja Sejongin itsensä kirjoittama teos *'Hunmin Jeongeum'* (*'Correct Sounds for Teaching People'*), julkaistiin opastamaan kansalaisia kirjoitusjärjestelmän käytössä. Teos koostui kolmesta osiosta, joista ensimmäinen osio koostui johdannosta, jossa Sejong kertoi perusteet hangeulin luomiselle. Toinen osio sisälsi ohjeet hangeulin lausumiseen, ja kolmas osio keskittyi sanojen muodostamisen ohjeistamiseen. (Sohn & Lee 2006, 28-29.)

KUVA 1. Hunmin Jeongeum (Wikimedia Commons 2012a, hakupäivä 12.10.2012).

Sejongin teoksen alkuperäisten painosten luultiin kadonneen, mutta vuonna 1940 Andongista löydettiin yksi teoksen alkuperäisistä kappaleista. Teos listattiin vuonna 1958 Korean kansallisaarteeksi, ja se lisättiin vuonna 1997 UNESCON maailmanperintökohde luetteloon. Teosta säilytetään nykyisin yksityisessä Kansong Art Museumissa Soulissa. (Korean Overseas Information Service 2003, 493.)

Vaikka hangeulin luominen oli merkittävä askel Korean historiassa, se otettiin käyttöön virallisissa dokumenteissa vasta vuonna 1894. Jo Sejongin hallituskaudella kirjoitusjärjestelmän käyttöönotolla oli joukko vastustajia. *Yanban* eli yhteiskunnan yläluokan aateliston jäsenet olivat

sitä mieltä, että oman kirjoitusmerkistön luominen erotti korean kielen liian kauaksi kiinan kielestä, josta korean kieli oli saanut paljon vaikutteita, ja toi sen liian lähelle mongolian ja turkin kaltaisia barbaarisina pidettyjä kieliä. Hangeulin käyttöönotto merkitsi yläluokan oppineille yksinoikeuden menettämistä oppimateriaaleihin, jotka oli aikaisemmin kirjoitettu kiinaksi, ja olivat siten vain ylimystön käytettävissä. (Lee & Um 1994, 9; Sohn & Lee 2006, 29-30.)

Vastustus jatkui voimakkaana Sejongin kuoleman jälkeen, ja vaikka dynastian 7. kuningas Sejo (1455-1468) yritti vakiinnuttaa hangeulia buddhalaisten tekstien avulla, kiinankielisen kirjallisuuden ja idu-merkistön valta-asema jätti hangeulin lähinnä selventämään kiinankielisiä tekstejä. Vuoden 1894 annetun määräyksen jälkeen hangeulia täytyi alkaa käyttämään kaikissa virallisissa dokumenteissa, ja kirjoitusjärjestelmä pääsi vihdoinkin arvoiselleen paikalle. (Lee & Um 1994, 9; Sohn & Lee 2006, 29-30.)

Ennen nykypäivää hangeul kohtasi vielä merkittävän ajanjakson Japanin siirtomaavallan aikaisina vuosina 1910-1945, jolloin japanin hallitus kielsi sen käytön, ja korealaisten oli käytettävä japanin kieltä ja kirjoitusjärjestelmää. Japanin vallasta vapautumisen jälkeen hangeul palautettiin, ja siitä tuli maan itsenäisyyden symboli. Alkuvaiheistaan lähtien hangeul osoittautui luovaksi ja helpoksi tavaksi kirjoittaa korean kieltä, ja ilman sitä korealaiset eivät ehkä olisi koskaan saavuttaneet nykyistä korkeaa lukutaitoaan ja kehitystasoaan. (Lee & Um 1994, 9; Sohn & Lee 2006, 29-30.)

Hangeulin muoto on yksinkertaistunut ajan saatossa, ja nykyinen vakiintunut hangeul koostuu 14 konsonantista ja 10 vokaalista. Jokaisella hangeul-konsonantilla on oma nimensä ja kaikki konsonantit ja vokaalit vastaavat yhtä äännettä. Toisin kuin latinalaisissa aakkosissa joilla sanoja muodostetaan kirjain kirjaimelta, hangeulia kirjoitetaan tavuilla joita muodostetaan konsonantti- ja vokaaliäänteistä. Esimerkiksi sana *hangeul* muodostuu kahdesta tavusta: *han* (한, *korealainen, mahtava*) ja *geul* (글, *kirjaimet*), joista molemmat koostuvat kolmesta hangeul-aakkosesta. Ensimmäisen 'han' tavun muodostavat *hieut* (ㅎ), *a* (ㅏ) sekä *nieun* (ㅡ), ja jälkimmäisen 'geul' tavun muodostavat *giyeok* (ㄱ), *eu* (ㅡ) sekä *rieul* (ㅛ). (Kim, Cho, Bang, Hong & Ho 2008, 16-29; Kim & Hilts 2008, 10, 18; Kim, Kang, Lee, Kim & Lee 2010, 113-128.)

Tavujen muodostamisesta on tarkat kielioppisäännöt, ja 24 konsonantti- ja vokaalimerkin lisäksi käytössä on myös 5 tuplakonsonanttia sekä 11 yhdistelmävokaaliäännettä. Choi Sejin antoi aakkosille nimet ja asetti hangeulille sen nykyisen aakkosjärjestyksen vuonna 1527. Hangeulin perinteinen kirjoitussuunta on oikealta vasemmalle tai ylhäältä alas, mutta nykyisin kirjoitussuunnaksi on vakiintunut vaakasuorajärjestelmä eli vasemmalta oikealle. Kirjoittaminen

ylhäältä alaspäin on myös edelleen mahdollista. (Kim ym. 2008, 16-29; Kim & Hilts 2008, 10, 18; Kim ym. 2010, 113-128.)

Korealaisten sanojen muuttamista ja kirjoittamista latinalaisilla aakkosilla kutsutaan *latinisaatioksi*, ja siitä on olemassa useita erilaisia versioita. Korealaiset sanat lausutaan usein eri tavalla kuin miten ne kirjoitetaan, ja hangeulilla kirjoitettujen sanojen muuttaminen aakkosiksi on pulmallista, koska hangeul-aakkoset vastaavat ennemminkin äänteitä, eivätkä tiettyjä kirjaimia. (Vincent & Yeon 2003, Introduction.)

Vuosien 1984-2000 välillä Etelä-Koreassa käytettiin George M. McCunen ja Edwin O. Reischauerin 1930-luvun loppupuolella kehittämää McCune-Reischauer latinisaatiota. McCune-Reischauer järjestelmää käytetään yleisesti länsimaissa, koska käännöksissä käytetyt tarke- eli ääntämystä osoittavat merkit helpottavat korealaisten sanojen ääntämistä. McCune-Reischauer järjestelmää käyttäen sana 도서관 (*kirjasto*) luetaan aakkosiksi muunnettuna *tosögwän* (도-to 서-sö 관-gwän). (Kim 2002, hakupäivä 11.9.2012; Korean Overseas Information Service 2003, 43.)

Vuonna 2000 Etelä-Korea siirtyi uuteen kulttuuri- ja turisminministeriön virallistamaan latinisaatiomalliin. Tarke-merkkien poisjättämisen ansiosta sanojen kirjoittaminen tietokoneella helpottui huomattavasti. Edellisestä järjestelmästä poiketen nykyinen järjestelmä keskittyy enemmän hangeulin korealaiseen oikeaoppiseen äännejärjestelmään, eikä hangeul-aakkosten muoto muutu yhtä paljon kuin McCune-Reischauer järjestelmässä. Uuden järjestelmän mukaan edellä mainittu esimerkkinä 도서관 (*kirjasto*) luetaan aakkosiksi muunnettuna *doseogwän*. Sanan lausumista ajatellen McCune-Reischauerin käännösversio on ulkomaalaiselle helpompi. (Korean Overseas Information Service 2003, 43; Ministry of Culture & Tourism 2000, hakupäivä 11.9.2012.)

Kuningas Sejongin arvokasta perintöä kunnioittaen UNESCO on myöntänyt vuodesta 1989 lähtien Korean hallituksen rahoittamaa 'The UNESCO King Sejong Literacy Prize'-palkintoa ansiokkaasta ja tehokkaasta lukutaidon edistämistyöstä jossa korostetaan erityisesti kehittyvien maiden hyväksi tehtyä työtä ja äidinkielen säilömistä ja kehittämistä. (UNESCO 2012a, hakupäivä 11.9.2012) Vuonna 2012 palkinto myönnettiin lukutaidon kehittämiskampanjaan Indonesiaan sekä aikuisten lukutaidon kehityksen hyväksi tehdylle työlle Ruunaan (UNESCO 2012b, hakupäivä 11.9.2012). Korealaisessa kalenterissa lokakuun 9.päivä on kansallinen juhlapäivä, Hangeul Day, jota vietetään hangeulin luomisen kunniaksi (Digital Hangeul Museum 2012, hakupäivä 3.10.2012).

3 KIRJAPAINOTAIDON HISTORIA

Kirjapainotaito on maailman yleismaailmallisin keksintö. Kirjoitettu sana jäädyttää puheen paikalleen, ja painetun sanan ansiosta teksti on ajasta ja paikasta riippumatonta eli lukijan on mahdollista lukea kirjoitusta paperilta hänen valitsemanaan ajankohtana, kerta toisensa jälkeen. (Gardberg 2011, 57.) Kirjapainotaito eli kyky valmistaa ja yhdistää irtokirjakkeita ja painaa niillä sivuja ja muita painotuotteita sai alkunsa käytännön tarpeesta valmistaa ja monistaa kirjallisia tuotoksia. Kirjapainon pääedellytyksenä on kieltä ilmaiseva kirjoitusjärjestelmä jolla painettava teksti on kirjoitettu sekä painoalustaksi soveltuva materiaali eli paperi, jota ilman kirjojen joukkotuotanto olisi mahdotonta. Monistamisen avulla painotuotetta ei ainoastaan voida jakaa, vaan sen avulla varmistetaan painotuotteen pitkäaikainen säilyvyys. (Jäntti 1940, 31.)

E. J. Ellilän *'Elävä kirjain: Yhdeksän lukua kirjoitustaidon ja kirjapainotaidon kehityshistoriasta'* – teoksessa esittämän määritelmän mukaan kirjoituksella tarkoitetaan mielteiden, käsitteiden, sanojen tai niiden osien näkyviä kuvia ja merkkejä (1947, 11). Jo ennen kirjoitettua ja painettua tekstiä on ollut olemassa monenlaisia merkkikieliä, esimerkiksi Egyptin hieroglyfit, joiden avulla ihmiset pystyivät merkitsemään muistiin erilaisia merkintöjä. Vanhimmat ihmisten tekemät symbolit ja kalliokaiverrukset on löydetty Australiasta, ja niiden arvellaan olevan noin 40- 50 000 vuotta vanhoja. Ihmisten välisten kommunikoinnin kehittyessä kieltä alettiin ilmaista jonkin kirjoitusjärjestelmän avulla. Kirjoitusjärjestelmien leviäminen on sidoksissa uskontojen leviämiseen, ja esimerkiksi Itä-Aasiassa kiinalainen kirjoitusjärjestelmä levisi kungfutselaisen filosofian kautta. Joissakin kielissä, esimerkiksi japanin kielessä, käytetään useampia kirjoitusjärjestelmiä rinnakkain. (Gardberg 2011, 9, 12.)

Kirjoitustaidon ilmaisun vanhimpia muotoja ovat käsitekirjoitus, jota tavataan egyptiläisissä muinaisissa kirjoituksissa sekä luonnonkansojen keskuudessa, piktogrammit eli sanakirjoitus (kiinalainen kirjoitusjärjestelmä), tavukirjoitus (japanilainen kirjoitusjärjestelmä) sekä käsite- ja sanakirjoituksen ja kuvien yksinkertaistuessa sekä niiden muodon ja merkityksen välisen suhteen yksinkertaistuessa kreikkalaisessa kulttuurissa vuosina 800-1000 eKr syntynyt äännekirjoitus eli fonogrammit, jossa jokainen merkki kuvaa yhtä äännettä. Kiinalaisen kirjoitusjärjestelmän arvellaan olevan maailman kehittynein sanakirjoitus, ja vaikka se ei ollut yhtä kehittyntä kuin äännekirjoitus, yksitavuisista ja taipumattomista sanoista muodostuva kirjoitusjärjestelmä levisi silti Japaniin ja Koreaan, mikä osoittaa kiinalaisen kulttuurin valta-aseman Kaukoidässä

ajanlaskun ensimmäisellä vuosisadalla. (Ellilä 1947, 12-14; Lappalainen 1992, 30-31; Savolainen 2001, hakupäivä 9.9.2012; Gardberg 2011, 9.)

Ensimmäiset painotuotteet olivat yksinkertaisia kiveen kaiverrettuja kuvioita. Kiinassa painettiin kungfutselaisia tekstejä kivilaatoille hierrevedos-menetelmän avulla eli kostutettua paperia painettiin ensin kaiverrettuja kiviä vasten ja hangattiin musteella jolloin tummuneen paperin pintaan ilmestyi valkoista tekstiä. Kirjapainotaidon varhaisimpana virallisena menetelmänä voidaan pitää puupiirospainatusta eli blokkipainantaa (puulaattapainantaa), jota käytettiin aluksi yksittäisten merkkien, kuvien ja lehtisten painamiseen. (Ellilä 1947, 64-65; Gardberg 2011, 23.)

Painomenetelmässä kirjaimet tai kuvat kaiverrettiin tasapintaiseen puulaattaan, minkä jälkeen kohopinnalle siveltiin väriä ja sitten se painettiin paperille. Koska painamisvaiheessa merkkien tulee olla peilikuvana, leimaaminen ja käänteiset merkit yhdistyvät puupiirospainatuksessa. Puupiirospainannan keksimiseen vaikuttaneita leimasimia ja sinettejä voidaan pitää varsinaisen kirjapainotaidon edeltävinä välineinä. Varhaisimpia sinettejä on löydetty Kiinan Shang-dynastian (1766-1045 eKr) ajoilta, mutta varsinaisen suosionsa sinetit ja leimasimet saavuttivat paperin saatavuuden myötä Qin-dynastian aikana vuosina 221-106 eKr. (Ellilä 1947, 64-65; Gardberg 2011, 12, 23-24.)

Väite Korean roolista kirjapainohistorian uranuurtajana perustuu maan harvinaisen pitkään historiaan kirjapainotaidon alalla. Varhaisimmat painomenetelmät tulivat Kiinasta, mutta eräs kirjapainotekniikan merkittävimmistä edistysaskelista eli metalliset irtokirjasimet, keksittiin Koreassa jo 73 vuotta ennen Johann Gutenbergin vuonna 1450 Saksassa kehittämää irtokirjainpainomenetelmää. (Yoon ym. 2006, 17-18.) Menetelmä on korealaisten itsensä mukaan maailman ensimmäinen irtokirjainpainomenetelmä ja varhaisin tallennettu merkintä metallisista irtokirjaimista on vuodelta 1234, jolloin tällä menetelmällä painettiin teos '*Sangjong Kogum Yemoon*' eli '*Prescribed Ritual Texts of the Past and Present*'. (Lee & Um 1994, 7-8.)

Kungfutselaisuuden ja buddhalaisuuden leviäminen vauhdittivat kirjapainotaidon kehitystä, koska molemmat aatesuunnat olivat riippuvaisia kirjoitetuista teksteistä. Puulaattapainomenetelmä kehitettiin buddhalaisten sutrien ja kungfutselaisten klassikkoteosten painamista varten. Goryeo-dynastian aikana vuonna 1392 perustettiin puulevypainomenetelmään erikoistuneita valtion virastoja, ja vuonna 1403 perustetun valtion painotoimiston myötä luotiin vakio kirjasintyyppi nimeltään *gyemi*. Paranneltu kirjasintyyppi *gabin* korvasi *gyemi*-kirjasimen vuonna 1434. (Lee & Um 1994, 7-8.) Myös nykyaikaisen kirjan muoto on peräisin buddhalaisista painotuotteista, jotka painettiin pitkän paperikaistaleen yhdelle puolelle, ja taiteltiin sitten haitarimaisesti niin, että tyhjät

sivut tulivat vastakkain. Taitellut kaksoislehdet ommeltiin vielä yhteen niiden selkäpuolelta jolloin painotuote sai kirjan muotonsa. (Ellilä 1947, 66-67.) Korealaisten koulutusta ja opiskelua kohtaan tunteman mielenkiinnon ja kunnioituksen ansiosta kirjoja pidettiin arvokkaassa asemassa (Books from Korea 1993, 602).

Korealaisten kirjapainotaidot herättivät ihastusta naapurimaassa Kiinassa jopa niin paljon, että Song-dynastian aikana kuuluisa akateemikko Ssu Tung-po ehdotti Kiinan hallitukselle kirjallisuuden viemisen lopettamista Koreaan, jotta korealaiset "eivät varastaisi kaikkea tietoa". Goryeo-dynastian aikana kirjapainotaidon kehitystä vauhditti kuninkaallisen hovin rakennusten ja kirjaston tuhoutuminen tulipalossa. Tuhoutuneiden kirjojen tilalle täytyi saada uusia kirjoja mahdollisimman nopeasti, mutta koska Kiinan avulias Song-dynastia oli joutunut Chin-valtion alaisuuteen, kirjoja ei enää saatu Kiinasta. Korealaisten täytyi siis itse kehittää menetelmä kirjojen nopeaan painamiseen ilman puulaattapainolle tyypillistä aikaa vievää puulaattojen kaivertamista. Irtokirjasimia keksittiin alkaa valamaan samantyyllisellä menetelmällä, jolla Koreassa oli aikaisemmin valettu kolikoita. Uusi menetelmä säästi aikaa, luontoa, työvoimaa ja kustannuksia. (Sohn 1993, 8-9.)

3.1 Painokirjasimet 700-1400-luvulla

Painokirjasimella tarkoitetaan kirjakkeen eli kirjaimen, numeron, välimerkin, nuotin tms. kohokuvalla varustetun nelisärmäisen kappaleen päässä olevaa kohokuviota, joka painaa merkin painoalustalle. Painettava teksti ladotaan kirjakkeista joita valmistetaan kirjakemetallista valamalla. Uuden kirjakemallin muotoilu ja viimeistely ovat pitkäaikaisia prosesseja joihin saattaa mennä jopa vuosikausia. (Perälä 1996, 87.)

Kirjapainotaidon varhaisena edeltäjänä voidaan pitää Kiinassa keksittyä puupiirtopainatusta jossa painettavat kirjaimet tai kuviot piirrettiin ensin ohuelle läpinäkyvälle paperille ja asetettiin nurinpäin puulaatoille kuvioiden leikkaamiseen tarvittavien ääriviivojen saamiseksi. Puulaattojen valmistuksessa suositittiin erityisesti jujube puuta sekä persikkapuuta, koska laattojen pinnan tuli olla sileä ja pehmeä. (Hutt 1987, 49.) Puulaatalle leikattujen kirjainten ja kuvien päälle siveltiin väriä, minkä jälkeen laatta painettiin paperille tai muulle painoalustalle. Puupiirtopainatuksella valmistettuja painotuotteita kutsutaan blokkikirjoiksi, ja varhaisimmat painotuotteet olivat buddhalaisten pappien valmistamia lyhyitä rukouksia ja Buddhan kuvia. (Ellilä 1947, 64-65.)

Puulevypaino eli puublokkipaino, antoi alkusysäyksen yleiselle kirjapainolle, koska se oli ensimmäinen menetelmä jonka avulla yhtä teosta voitiin painaa useita kappaleita. Menetelmä osoittautui kuitenkin pulmalliseksi, koska painamiseen käytettyjä puulaattoja ei voitu käyttää uudelleen muiden teosten painamiseen; laatat oli valmistettava aina uudestaan. Puulevypainon tarkkaa syntymäaikaa ei ole saatu selville, mutta kahdesta merkittävimmistä blokkipainatuksella valmistetusta painotuotteesta, Timantti-sutrasta ja Dharani-sutrasta, on voitu päätellä blokkipainatuksen alkuvaiheiden juontaneen juurensa jopa 650-luvun lopun lähetyville. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.)

Koreassa painaminen puusta valmistetuilla laatoilla aloitettiin ensimmäisen kerran 700-luvun tienoilla Silla-dynastian aikakaudella. Puulevypainatuksen kehitystä motivoi korealaisten tahto suojautua naapurikansojen hyökkäyksiltä Buddhan hengellisten tekstien avulla, koska Goryeo-dynastian aikana niemimaalle tehtiin useita valloitusretkiä muista lähialueen valtioista. (Korean Overseas Information Service 2003, 314.)

Joseon-dynastian kolmas kuningas Taejong oli kirjallisuutta ja kirjapainoalaa ihaileva kuningas, ja hänen toimestaan valettiin ensimmäiset metalliset irtokirjasimet hiekkamuottien avulla kuparista. Korean vanhat historiankirjat kertovat tapahtumasta seuraavasti:

T'ai Tsung-kuningas pani kolmantena hallitusvuotenaan (1403) surulla merkille, että voitiin painaa kovin vähän kirjoja. Hän perusti sen vuoksi laitoksen kirjasimien valmistamista varten ja painatti niillä kirjoja. Toimeenpano annettiin tehtäväksi - - [henkilöiden nimet] ja tarvittavan metallin antoi hallitus käytettäväksi. (Ellilä 1947, 69.)

Eräässä toisessa vuonna 1409 painetussa teoksessa (*Annals of King Taejong*) kuvataan näitä typografian ensiaskeleita ja Taejongin sanoja hovimiehilleen seuraavasti:

Jokaisella, joka tahtoo hallita, tulee olla laaja lakien ja klassikkojen tuntemus. Tämä tekee hänet kykeneväksi sekä toimimaan oikeamielisesti, että säilyttämään moraalisen itsenäisyytensä ja näin ylläpitämään rauhaa ja järjestystä maassa. Meidän itäinen maamme on merien takana, ja se kirjojen määrä, jonka voimme saada Kiinasta, on vähäinen. Puublokeilla painetut kirjat ovat usein vaillinaisia, ja sitä paitsi niillä on vaikeata painaa kokonaisuudessaan kaikkia kirjoja, jotka ovat olemassa. Määrään sen vuoksi, että on muovailtava pronssiin kirjasimia, niin että kaikki ilman poikkeusta, mikä on minun käsieni ulottuvilla, painetaan, jotta näiden teosten sisältämä perintätieto säilyisi. Tästä lankeaa meille ikuinen siunaus. Mutta kustannuksia on hankittava kansaa verottamalla. Minä ja perheeni sekä ne ministerit, jotka haluavat, vastaavat yksityisesti kustannuksista. (Ellilä 1947, 69-70.)

Kirjakkeet valmistettiin painamalla puusta leikattuja kirjasinmalleja kaukalolliseen hienoa hiekkaa. Hiekkään jääneet painaumat täytettiin sulatetulla pronssilla tai kuparilla, ja metallin jäähdyttyä kirjakkeet siistittiin vielä hiomalla. Valu- ja painoprosessi olivat erityistä tarkkuutta vaativia töitä. Kirjakkeita säilytettiin arkuissa käsikirjoituksen vastaanottamiseen asti, jolloin aloitettiin työläs kirjakkeiden valintavaihe. Kiinalaisin kirjoitusmerkein kirjoitettu käsikirjoitus saattoi vaatia 100 000-300 000 erilaista kirjaketta. Kirjakkeiden latomisvaiheessa oli tärkeää saada kirjakkeet pysymään paikoillaan. Aluksi välit täytettiin vahalla liikkumisen estämiseksi, myöhemmin rivien oikaisemiseen käytettiin bambun versoja. Kirjakkeisiin harjattiin mustetta, ja yhden harjoituskappaleen jälkeen painettiin virallinen painotuote. Painomenetelmällä saatiin painettua kaksi sivua yhtä aikaa, ja kirjasintyyppistä riippuen, päivän aikana ehdittiin painaa 10-40 arkkiä. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.)

Taejongin isä kuningas Taejo oli vakiinnuttanut puulevypainatuksen ja puusta valmistetut irtokirjasimet hallituskautensa aikana. Puulevypainatusta käytettiin silloin, kun haluttiin painaa useita teoksia, puisilla irtokirjasimilla puolestaan painettiin ainoastaan yksittäisiä teoksia. Isänsä suosimaa puukirjasinpainomenetelmää esimerkkinä käyttäen, Taejong halusi luoda kirjasimia, jotka olisivat yksinkertaisempia ja käytännöllisempiä. Hän perusti vuonna 1403 kansallisvalamo *Jujason* kirjojen painamista ja kirjakkeiden valmistamista varten. Kuparista valmistetun kirjasintyyppin nimeksi annettiin *gyemi*, ja se antoi alkusysäyksen metallisten kirjasinten kehitykselle ja valamiselle. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.) Kirjasinten valaminen aloitettiin käyttäen mallina Taejongin kommentaareja Kiinan klassikkoteoksista, ja muutamassa kuukaudessa oli valettu useita satojatuhansia kirjasimia. (Ellilä 1947, 70.)

Nykypäivään on säilynyt kymmenen gyemilla painettua teosta. Niistä tunnetuin on nimeltään '*Songjopyojeonchongnyu*' ('*Ancient and Modern Times*' *Resumes of Seventeen Dynastic Histories*'). Teos koostuu 12 kappaleesta, ja sen historiallinen arvo on merkittävä, koska gyemi-kirjasintyyppi oli käytössä ainoastaan 18 vuoden ajan, ja siitä on säilynyt vain vähän tietoa. Teosta säilytetään nykyisin Seoul National Universityssä. (Kdata 2012a, hakupäivä 3.10.2012; Seoul Metropolitan Government 2009, hakupäivä 3.10.2012.)

Joseon-dynastian kuningas Sejong tunnetaan mielenkiinnostaan tiedettä ja tekniikkaa kohtaan. Sejong perusti vuonna 1420 kuninkaallisen akatemian, *Jiphyeonjeonin* (Hall of Worthies), jonne hän kokosi aikakauden etevimmät tutkijat ja kirjailijat. Korean hangeul-aakkosten lisäksi Sejong ja hänen tutkijansa julkaisivat useita teoksia eri aihepiireistä. Sejongin aikakauden kirjapainotaitoa pidetään aikaansa nähden korkeatasoisimpana. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.)

Sejongin aikakauden ensimmäinen kirjasintyyppi oli nimeltään *gyeongja*. Gyeongja valettiin vuonna 1420 ja se oli sitä edeltäneestä gyemi-kirjasimesta siistitympi kirjasintyyli. Sejong oli itse valvomassa kirjasimen kehitys- ja valamisprosessia seitsemän kuukauden ajan, jonka jälkeen hän oli tyytyväinen kirjasinten muotoon ja valmistusmenetelmään. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.) Koska gyeongja-kirjasimien kiinnittämiseen painosvaiheessa ei tarvinnut käyttää mehiläisvahaa gyemin tapaan (Lee 1984, 196), työ oli nopeampaa ja kirjasimilla saatiin painettua jopa 20 arkkiä päivässä. Gyeongja-kirjasintyyllillä painettiin mm. teos '*Tseu-tche t'ong-kien kang-mou*' ('Précis of the Mirror of Government'). (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.)

Kirjasimilla oli tähän asti painettu ainoastaan kiinalaisia kirjoitusmerkkejä, ja ensimmäinen kirjasintyyli jolla painettiin myös hangeul-aakkosia, oli gyeongja-kirjasintyyliä seurannut *gabin*-kirjasin vuonna 1434. Hangeulia käytettiin mm. gabinilla painetuissa '*Seokbosangjeol*' ('Extracts of the genealogy of Buddha') ja '*Weolincheongangjigog*' ('Composition of the Moon in One Thousand Rivers') nimisissä teoksissa. Gabinin jälkeen, Sejong teetti vielä kaksi kirjasintyyppiä: *byeongjinin* ja *donggukjeongunin*, joista jälkimmäinen valmistettiin toisista kirjasintyypeistä poiketen puusta. Sejongin aikaisista kirjasimista on säilynyt hyvin vähän esimerkkejä nykypäivään, ja siksi ei voida varmuudella sanoa, kuinka paljon kullakin tyypillä painettiin kirjoja. Kirjapainotaidon arvioidaan kukoistaneen Joseon-dynastian aikana. Sekä gyeongja että gabin-kirjasintyyllillä arvellaan painettaneen yli 50 teosta. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.)

1400-luvun puolenvälin jälkeiset hallitsijat jatkoivat uusien metallisten irtokirjasinten valmistamista. Vuonna 1450 kuningas Munjongin *geyong-o*-kirjasimet sulatettiin ja valettiin uudeksi *eulhau*-nimiseksi kirjasintyyliksi kuningas Sejon aikana viisi vuotta myöhemmin. Sejon hallituskaudella valetuille kirjasimille oli tyypillistä niiden vaihteleva koko, esimerkiksi *eulhae*-kirjasimesta tehtiin kolme versiota: pieni, keskisuuri ja suuri. Eulhaella painettiin tiedettävästi ainakin teokset '*Gomunjinbo*' ('Tresure of Antique Style of Writing') sekä '*Yeokdaebyenogyo*' ('Military Principles of Different Dynasties'). Eulhaen lisäksi Sejo valmistutti vielä kolme muuta pienempää kirjasintyyppiä nimiltään *jeongchuk*, *muin* ja *eulyu*. Vuonna 1484 kuningas Seongjongin hallituskaudella *eulyu*-kirjasin sulatettiin ja valettiin uudelleen *gabjin*-kirjasimeksi, mutta koska sen painojäljen katsottiin olevan liian pientä, siitä kehitettiin suurempi versio, *gyechuk*-kirjasin, vuonna 1493. (Lee 2006, hakupäivä 22.8.2011.)

Gyemi type (1403)	Gyeongja type(1420)	Gabin type (1434)	Byeongjin type (1436)	Dongguk jeong-un(1447-48)
(L)1.4×1.7 cm (a)1.2×0.6 cm	(L)1.1×1.3cm (a)1.1×0.6cm	(L)1.4×1.6 cm (a)1.4×0.6 cm	2.3 × 3.4 cm	1.8 × 2.0 cm

Gyeong-o type (1450)	Eulhae type (1445)	Muin type (1458)	Bulyu type (1465)	Gapjin type (1484)
(L)1.4×1.6 cm (a)1.4×0.8 cm	(L)1.8×2.3 cm (a)1.2×1.1 cm	(L)1.8×1.9 cm (a)1.4×0.4 cm	(L)1.5×2.1 cm (a)1.0×0.6 cm	(L)1.0×1.1cm (a)1.0×0.5cm

KUVA 2. Painokirjasintyytit 1400-luvulla (Lähde: Lee 2006, hakupäivä 21.8.2011, <http://archive.ifla.org/IV/ifla72/papers/085-Lee-en.pdf>).

3.2 Painoalustat

Tekstin tallentamiseen käytetyt materiaalit ovat kehittyneet vuosisatojen saatossa savitauluista papyrukseen ja pergamenttirullista paperiin. Entisajan tekstien tärkeimpänä tarkoituksena oli tärkeiden tapahtumien, tekojen, merkittävien henkilöiden ja hallitsijoiden ikuistaminen tulevia sukupolvia varten, ja siitä syystä asiakirjat oli kirjoitettava mahdollisimman kestäväan materiaaliin, esimerkiksi kiveen. Hakkaaminen kiveen oli kuitenkin työlästä ja aikaa vievää, ja tekstejä täytyi tiivistää muutamien sanojen mittaisiksi pätkiksi. (Ellilä 1947, 24.)

Kun kirjoitettua tekstiä alettiin käyttää ihmisten väliseen kommunikointiin, täytyi kehittää käytännöllisempiä menetelmiä tekstin muistiin kirjaamiseen ja tekstien kuljettamiseen. Kirjoituslustoina käytettiin puiden lehtiä ja puun kuoren kappaleita, ja erityisesti Aasiassa kasvavien puiden suuret ja sileät lehdet olivat ihanteellisia tähän tarkoitukseen. Kreikkalaiset ja roomalaiset käyttivät puutauluja jotka oli käsitelty mustalla vahalla, ja Kiinassa käytettiin yleisesti bambutauluja jotka siveltiin pellavaöljystä valmistetulla lakalla. (Ellilä 1947, 25-28.)

Antiikin kirjateollisuus sai alkunsa papyruksen keksimisen myötä. Papyrusta valmistettiin Egyptissä, josta se levisi muualle maailmaan. Papyrus oli erityisen tärkeässä asemassa antiikin Kreikassa, jossa kirjallisuus oli siihen asti säilynyt ainoastaan muistitietona. Aasiassa käytettiin pääosin puiden lehtiä, koska ne soveltuivat kirjoituslustoiksi suuren kokonsa ja sileän pintansa ansiosta. Pellavaöljyllä käsiteltyjen bambutaulujen käyttö oli yleistä Kiinassa, ja toisinaan

käytettiin myös parkittua eläinten nahkaa eli pergamenttia, joka syrjäytti papyruksen käytön länsimaailmassa. (Jäntti 1940, 13-15; Ellilä 1947, 29.)

Kiinassa bambutauluille kirjoittaessa teksti aloitettiin taulun oikeasta alakulmasta, ja kirjoittamista jatkettiin kohti taulun yläosaa. Vuonna 213 eKr Kiinan ensimmäinen keisari Qin Shi Huang määräsi poltettavaksi kaikki olemassa olevat tekstit, joiden avulla hänen hallintomenetelmiään voitaisiin arvostella, tai joita voitaisiin käyttää jollakin tavalla häntä vastaan. Ainoastaan Qin Shi Huangin hallituskaudella julkaistut tekstit säästyivät kirjarovioilta. Samalla operaatiolla keisari halusi myös siistiä kiinalaisesta kirjoitusjärjestelmästä alkukantaisin merkein kirjoitetut teokset. Qin Shi Hung määräsi poltettavaksi elävältä myös henkilöitä, jotka omistivat kiellettyjä kirjoja. Kirjarovioita seurasi kirjallisuuden elvyttämisen aikakausi, jolloin silkistä tuli suosittu kirjoitusalus. Silkki oli papyruksen tavoin käytännöllistä, mutta hinnaltaan kallista. Silkkile kirjoittamiseen käytettiin ruokokynää tai kamelin turkista valmistettua sivellintä. (Cotterell 1981, 131; Bologna 1988, 11.)

Paperinvalmistustaito tuli Koreaan 400-luvulla Kiinasta, jossa kiinalainen valtakunnan yleisten töiden ylitarkastaja Ts'ai Lun keksi sen vuonna 105. Kiinassa osattiin valmistaa paperia puuvillapensaasta syistä sekä bambun ja silkkiäispuun lehdistä jo läntisen Han-dynastian aikana 300 eKr, kuten historialliset dokumentit ja löydetty jäänteet paljastavat. Ts'ai Lunin valmistamaa paperia pidetään kuitenkin enemmän nykyisin tuntemamme paperin kaltaisena. Kiinalainen Fan-Jeh kertoo paperinvalmistuksesta 1400-luvulla ilmestyneessä teoksessaan seuraavasti:

Entisinä aikoina kirjoitettiin tavallisesti bambulevylle tai silkkikankaan palasille ... Mutta silkki oli liian kallista ja bambu liian raskasta, eivätkä kumpikaan siis tarkoituksenmukaisia. Niinpä keksi silloin Ts'ai Lun käyttää puun kuorta, hampua, lumppuja ja kalaverkkoja. Juan-hsing-kauden ensimmäisenä vuotena (105) hän teki ilmoituksen keisarille paperinvalmistusmenetelmästä ja sai keisarilta kiitosmaininnat taitavuudestaan. Tästä lähtien paperi on ollut yleisessä käytössä, ja sitä nimitetään 'kunnianarvoisan Ts'ain paperiksi. (Ellilä 1947, 38-40; Lee & Um 1994, 7.)

Paperinvalmistus levisi Kiinasta vähitellen ympäri maailmaa, ja käsintehty paperi valmistetaan edelleen perinteistä kiinalaista menetelmää noudattaen. Valmistusprosessissa paperiseosta liotetaan ensin vedessä, jonka jälkeen seosta levitetään siiviläkangaspohjaiseen seulaan josta vesi pääsee valumaan pois. Seuraavaksi paperimassa tasoitetaan ja asetetaan puristuslaitteeseen, jonka jälkeen liika kosteus kuivataan haihduttamalla. Kuivatut paperilevyt

voidaan kastaa vielä liimasta valmistettuun liuokseen, jonka jälkeen levyt kuivataan ja puristetaan uudelleen ja kiillotetaan lopuksi. (Ellilä 1947, 42.)

Käsintehty paperi oli erittäin suosittua Koreassa. Kirjojen lisäksi sitä käytettiin kirjekuorissa ja kalligrafian kirjoitusalusena, joissakin huonekaluissa, ovissa, ikkunoissa ja lattioilla, ja siitä valmistettiin paljon erilaisia esineitä, mm. leijoja ja rasioita. Vaikka Kiina onkin ollut johtava paperinvalmistaja paperin historian alkuvaiheista lähtien, kiinalaiset vanhat säilyneet tekstit ylistävät Koreassa valmistetun paperin virheetöntä laatua, ja Goryeo-dynastiasta lähtien korealaisesta paperista tuli tärkeä vientituote Kiinaan. (Yum 2003, hakupäivä 11.9.2012.)

Paperinvalmistuksen alkuvaiheista Koreassa on saatavilla vain hyvin vähän tietoa. Vuonna 1939 vanhasta haudasta löydetystä paperinpalasesta on voitu päätellä paperinvalmistustaidon tulleen Koreaan 400-luvun tienoilla. Vuonna 610 paperinvalmistustaito levisi Koreasta Japaniin buddhalaisen munkki Damjingin toimesta. Voidaan olettaa, että Koreassa osattiin valmistaa jonkinlaista käsintehtyä paperia jo ennen kuin paperinvalmistustaito tuli virallisesti Kiinasta, sillä jo Kolmen kuningaskunnan aikana valmistettiin kirjallisia tuotoksia. Korealaisen paperin pääraaka-aineena käytettiin silkkiäispuuta, ja kiinalaiseen paperiin verrattuna korealainen paperi oli paksumpaa ja sen pinta oli sileämpi. (Yum 2003, hakupäivä 11.9.2012.)

3.3 Painotuotteiden aarteet

Englantilainen tutkimusmatkailija Sir Aurel Stein (1862-1943) teki vuosina 1907 ja 1914 kaksi tutkimusretkeä Gobin autiomaalla sijaitseviin Dunhuangin Tuhannen Buddhan luoliin. Hänen ensimmäisen retkensä aikana, kiinalainen munkki Wang Yuanlu paljasti Steinille luolien uumenissa sijaitsevan Tun-huanin salaisen kirjaston. Kirjasto oli kätketty 1000-luvulla pohjoisen Hsi-Shia kuningaskunnan uhkan pelossa. Stein löysi kirjaston sisältämien 40 000 kirjan joukosta Timantti-sutran, jota kutsutaan maailman tiedettävästi vanhimmaksi säilyneeksi puulaattapainolla painetuksi kokonaiseksi kirjaksi. (The British Library 2012, hakupäivä 4.10.2012; Wang, Persson & Wood 2012, hakupäivä 4.10.2012.)

Timantti-Sutra on noin 5 metrin mittainen ja 30 cm levyinen seitsemästä arkista yhteen liimattu Egyptin papyruskääröä muistuttava kirjakäärö. Sutra painettiin puulaattapainatuksella, ja siinä on merkintä *”Painanut toukok. 11 p:nä 868 Wang Chieh, vapaasti levitettäväksi säilyttääkseen syvällä kunnioituksella vanhempiensa muiston”*. (Ellilä 1947, 66.)

Alun perin sanskritinkielellä kirjoitettu Timantti-sutra käännettiin kiinaksi 400-luvulla intialaisen munkki Kumarjivan toimesta. Sutran nimi viittaa Buddhan saarnan loppuosaan, jossa sutraa nimitetään 'suuren viisauden timantiksi', koska sen tuoma viisaus tulee leikkaamaan timantin lailla maailman illuusioiden läpi. (Gardberg 2011, 28.) Sutran ensimmäisellä sivulla olevan buddhan kuvan uskotaan olevan maailman vanhin kuva Buddhasta. Kuvan etualalla on myös pieni polvillaan oleva rukoileva hahmo, jonka uskotaan olevan kirjan lahjoittanut rahoittaja Wang Chieh. Timantti-sutrasta löytyvä loppukirjoitus on hänen lisäämänsä. Sutran korkeatasoinen painojälki viittaa kehittyneeseen puulaattapainotaitoon, josta voidaan päätellä kirjapainotaidon kukoistaneen jo ennen sutran painamista. Buddhalaisia ajatuksia sisältävä Timantti-sutra oli sisältönsä puolesta suosittu, koska sen sisältämät lyhyet veisut ja ajatelmät pystyttiin opettelemaan nopeasti. (The British Library 2012, hakupäivä 4.10.2012.)

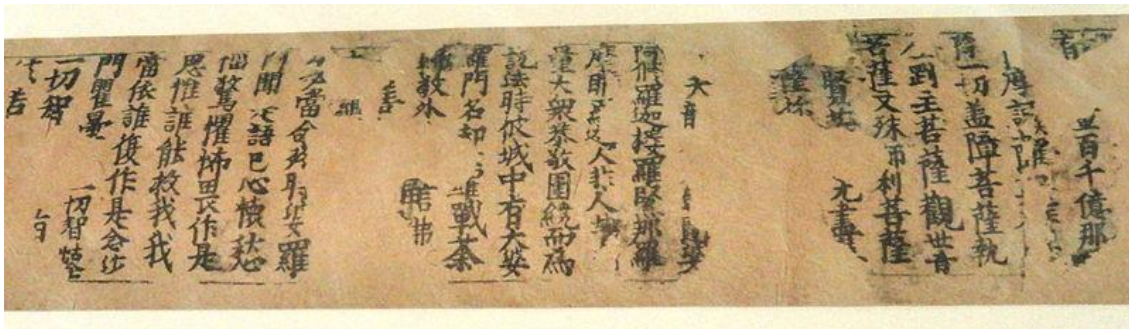
KUVA 3. Timantti-sutra (Wikimedia Commons 2012b, hakupäivä 12.10.2012).

British Library aloitti vuonna 2003 Timantti-sutran massiivisen restaurointioperaation, joka jatkuu edelleen. Sutra on lähes alkuperäisen veroisessa kunnossa, ja sen paperista voi jopa nähdä puulaattapainatuksesta jääneet uurteet ja kirjainmerkkien painaumat. (BBC News 2010, hakupäivä 17.9.2012.)

Maailman vanhin säilynyt (todennäköisesti) puulaattapainolla painettu teksti, 'Mugujeonggwangdaedaranigyeong' eli 'Spotless Pure Light Dharani Sutra', löydettiin Etelä-Korean kaakkoisosassa sijaitsevasta Gyeongjun kaupungista. Dharani-sutra löydettiin kolmikerroksisen Bulguksa temppelin Seokgatap pagodin (buddhalainen monikerroksinen ja –kattoinen tornitemppeli) rakenteista lokakuussa 1966, kun temppeliä purettiin restaurointitöitä

varten. Sutra on noin 6 cm korkuinen ja reilun 6 metrin mittainen mulperipuun kuiduista valmistetusta paperista valmistettu kirjakäärö. (The National Museum of Korea 2012, hakupäivä 4.10.2012.)

Sutran tarkkaa painoaikaa ei tiedetä, mutta sen kanssa yhtä aikaa löytyneiden esineiden perusteella sutran on arveltu olevan peräisin Yhdistyneen Silla-dynastian aikakaudelta 700-luvulta. Myös temppelin perustamisvuosi on otettu huomioon sutran ikää arvioitaessa, Seokgatap pagodi rakennettiin vuonna 751, joten sutra on mitä ilmeisimmin painettu jo aikaisemmin. Paikoittain huonokuntoista sutraa on entisöity ensimmäisen kerran vuosina 1989-99. Sutran alkuperäiskappaletta säilytetään Central Buddhist Museumissa Soulessa, ja siitä on esillä näköiskappale Korean kansallismuseossa. (The National Museum of Korea 2012, hakupäivä 4.10.2012; Kdata 2012b, hakupäivä 4.10.2012.)

KUVA 4. Pure Light Dharani-Sutra (Wikimedia Commons 2012c, hakupäivä 12.10.2012).

Kolmas esimerkki maailman vanhimmista löydetyistä todennäköisesti puulaattapainatuksella painetuista teksteistä on Japanin keisarinna Shotokun (718-770) vuonna 768 painattama kiinalaisin kirjoitusmerkein kirjoitettu sanskritinkielinen sutra '*Hyakumanto Darani*', jonka keisarinna painatti kahdeksan vuotta kestäneen sisällissodan päättymisen kunniaksi. Sutra valmistettiin pyhiinvaeltajien rukoustaroituksiin, ja sitä painettiin kuuden vuoden ajan 157 miehen voimin. Sutraa painettiin miljoona kappaletta ja siitä on säilynyt useita kappaleita nykypäivään saakka. Säilyneitä sutria säilytetään Tokiossa Japanese Diet Libraryssa. (Gardberg 2011, 24-25; World Digital Library 2011, hakupäivä 12.9.2012.)

Hyakumanto Darania kutsutaan joskus virheellisesti maailman vanhimmaksi olemassa olevaksi painotuotteeksi, mutta todellisuudessa tämä kunnia kuuluu Korealle ja siellä 750-luvulla painetulle '*Pure Light Dharani Sutra*':lle. (Korean Cultural Center 2005, hakupäivä 12.9.2012.) Tutkijoilla on eriäviä mielipiteitä Timantti-sutraan, Dharani-sutraan sekä Hyakumanto Daraniin yhdistettävästä maailman vanhimman painotuotteen tittelistä. Virallisesti maailman vanhimmaksi säilyneeksi puulaattapainolla painetuksi kirjaksi kutsutaan Timantti-sutraa, koska se on ulkoisten

ominaisuuksiensa ansiosta eniten täydellistä kirjaa muistuttava, ja siihen on kirjoitettu teoksen painovuosi, 868. Dharani-sutra ja Hyakumanto Darani ovat iältään Timantti-sutraa vanhempia, mutta ulkoisilta ominaisuuksiltaan ne eivät ole kokonaisia kirjoja. Ei ole myöskään todistettua varmuutta siitä, että ne olisivat puulaattapainolla painettuja painotuotteita, vaan on hyvin mahdollista, että molemmat teokset painettiin varhaisimmilla metallisilla irtokirjasinpainomenetelmillä. (Wood 5.10.2012, sähköpostiviesti.)

Maaailman vanhimman nykypäivään saakka säilyneen metallisin irtokirjasimin painetun kirjan, *Jikjin* eli Buddhalaisten filosofien ja Son mestareiden opit, kokosi vuonna 1377 pappi Baegun Hwasang. Baegun kokosi Jikjiin hänen opettajansa Seogok Cheonggongin välittämistä zen buddhalaisuuden opetuksista ja aatteista. Teos sisältää runsaasti kirjallisuuden suosituksia buddhalaisuuden ymmärtämiseksi sekä tekstejä historiallisista biografiaista, joita opiskeltiin temppeleissä. Teoksen painoivat Baegun kaksi oppilasta, Seokchan ja Daldam, buddhalaisen Myodeok nunnan valvonnan alaisuudessa Heundeoksan temppelissä. Jikjin takasivulle on merkitty teoksen painovuosi, 1377. (Korean Overseas Information Service 2003; 496; National Memory Heritage Service 2008, hakupäivä 4.10.2012.)

Jikji on vaihtanut omistajaa useaan otteeseen historiansa aikana. Ranskan suurlähetystön jäsen Collin de Plancy sai Jikjin haltuunsa vuonna 1887 ollessaan palveluksessa Soulissa. De Plancy vei teoksen mukanaan Ranskaan, ja hänen jälkeensä Jikjin omistus siirtyi klassisten kirjojen keräilijä Henry Veverille, jonka kuollessa vuonna 1950 teos lahjoitettiin Ranskan kansalliskirjastolle missä Jikjin on nykyisin. Jikji sisältää 39 lukua, mutta ensimmäinen luku puuttuu. Jikji koostui alun perin kahdesta kirjasta, mutta vain toinen niistä on löydetty. (Korean Overseas Information Service 2003, 497.)

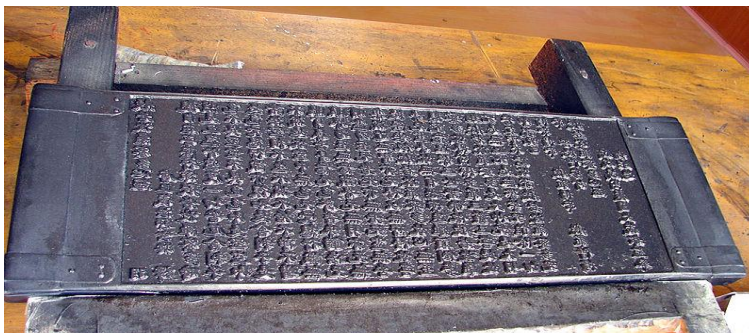

KUVA 5. Jikji (Wikimedia Commons 2012d, hakupäivä 12.10.2012).

UNESCO perusti vuonna 2004 Jikjin kirjapainohistoriallista arvoa kunnioittaen palkinnon nimeltä Jikji Memory of the World Prize, joka myönnetään kirjallisuuden ja kirjallisten dokumenttien perintötiedon säilömisen hyväksi tehdystä työstä. Palkintoa rahoittaa Korean hallitus. (UNESCO 2012c, hakupäivä 4.10.2012.) Palkinto myönnettiin vuonna 2011 Australian kansallisarkistolle (UNESCO 2012d, hakupäivä 4.10.2012).

Eräs Korean arvokkaimmista kansallisista aarteista on 1200-luvulla valmistunut *'Tripitaka Koreana'*. Maailman tiedettävästi täydellisimmin säilynyt buddhalaisen tekstien kokoelma *'Palman Daejanggyeongpan'* eli Tripitaka Koreana, on peräisin Goryeo-dynastian ajalta, jolloin sen sisältämät buddhalaisuuden keskeiset aatteet, sutrat sekä alkukanon kaiverrettiin Tripitakan muotoon suojelemaan kansakuntaa Khitan mongolien jatkuvilta valloitusretkiltä Koreaan. Tripitakan työstäminen aloitettiin kuningas Hyeonjongin (1009-1031) hallituskauden ensimmäisinä vuosina, ja saatettiin päätökseen vuonna 1087 pitkäaikaisen työn tuloksena. Tripitakan ensimmäinen versio tuhoutui 1200-luvun mongolien valloitusretkien tuloksena. (Eckert ym. 1990, 80; Lee 1984, 130-131.)

Ensimmäisen Tripitakan tuhoutumisesta ei kuitenkaan lannistuttu, vaan uuden Tripitakan kaivertaminen aloitettiin Sonwonsan temppelissä Kanghwan saarella, jonne hovi oli paennut mongolien sotaretkiä. Tripitakaa kaivertaneiden käsityöläisten usko Buddhan suojelukselle mongoleita vastaan oli järkkymätön, ja valtaisa työ saatiin päätökseen vuonna 1251. Kuningas Gojongin (1213-1259) hovi kustansi 16 vuotta kestäneen kaiverrustyön. Tripitaka sisältää 81 258 puulaattaa, joiden yhteenlaskettu kiinalaisten kirjoitusmerkkien määrä on noin 50 miljoonaa. Tripitakan kauniit puulaattakaiverrukset ja kalligrafinen tyyli tekevät siitä erään Korean arvokkaimmista kansallisista aarteista. Puulaatat ovat edelleen lähes moitteettomassa kunnossa, ja nykyisin niitä säilytetään Daegun lähellä sijaitsevassa Haeinsan temppelissä. (Korean Overseas Information Service 1986, 48-49.)

KUVA 6. Eräs Tripitaka Koreanan puulaattoista. (Wikimedia Commons 2012e, hakupäivä 12.10.2012.)

Goryeo-dynastian loppuajalla (n. vuonna 1290) pappi Iryeonin kirjoittama historiateos '*Samguk Yusa*' ('Memorialabilia of the Three Kingdoms') on mainitsemisen arvoinen sen arvokkaan historiallisen sisällön takia. Teoksen alkuperäispainokset eivät ole säilyneet nykypäivään saakka, mutta niiden pohjalta kirjoitetun uudemman painoksen perusteella voidaan huomata teoksen erinomainen näkemys uskontojen kehityksestä Koreassa sekä kirjailijan rakkaus isänmaataan kohti. Teoksen sisältö käsittelee lähinnä Shilla-dynastian historiaa ja legendoja. Iryeonin uskotaan kirjoittaneen teoksensa harrastuksena, eikä hän koskaan kuvitellut itse julkaisevansa sitä. Iryeon keskittyi kirjoittamaan muistiin sellaisia historiallisia seikkoja ja tarinoita joita ei ollut dokumentoitu, mutta joiden kulttuurillinen merkitys oli silti arvokas. Teoksessa mainittiin useita sellaisia historiallisia seikkoja, joista ei ollut lainkaan mainintaa hovin virallisesti tilaamassa muinaisessa historiateoksessa, '*Samgug Sagissa*', joka on vanhin säilynyt Korean historiasta kertova teos. (Korean Overseas Information Service 1986, 51.)

Iryeonin teos sisältää ensimmäisen muistiin kirjatun merkinnän muinaisesta mystisestä korealaisesta kuningas Dangunista (Lee 2006, 55). Kaikki aikaisemmat merkinnät Dangunin legendasta olivat kadonneet toistuvien sotien ja valloitusretkien kaaoksessa, ja Iryeon halusi teoksellaan auttaa sotaisten naapurikansojen lannistamia korealaisia löytämään ja muistamaan kansallisen ylpeytensä ja identiteettinsä. Tästä seurasi tapa Dangun-myytin esille tuomisesta aina Korean kansalaisten ollessa vaarassa. (Korean Overseas Information Service 2003, 426.)

3.4 Kansanrunoudesta kirjallisuuden syntyyn

Musiikki ja tanssi ovat olleet lähellä korealaisten sydämiä maan esihistoriasta lähtien, ja korealaisen kirjallisuuden voidaan päätellä saaneen alkunsa vanhoista runoista ja kansantaruista joita esitettiin laulujen muodossa. Tätä laulumuotoista kansanrunoutta ja tarustoa kutsutaan nimellä *hyangga*. (Lee 2006, 54-55, 67.)

Muinaisimmat korealaiset tarujenkertojat eivät merkinneet laulujaan muistiin, vaan ne siirtyivät suullisesti kertojalta toiselle. Vanhimmat korealaiset runot kertoivat usein muinaisista sankareista ja tapahtumista sekä mytologiasta. Runoja käytettiin myös rukouksissa, ja todisteet ensimmäisestä tällaisesta muistiinmerkitystä laulurunosta nimeltä '*Song of Kuji*' löytyvät ajanlaskun ensimmäiseltä vuosisadalta. Runojen ja laulujen muistiin merkitsemisen suurin este oli koreankielisen kirjoitusjärjestelmän puuttuminen. Hyanggan kirjoittamiseen käytettiin hyangchal-kirjoitusjärjestelmää, jossa korealaisia äänteitä kirjoitettiin kiinalaisin kirjoitusmerkein. Eräs

tunnetuimmista hyangga-runokokoelmista on vuonna 888 koottu 'Samsaemok' eli 'Kolmen aikakauden kokoelma'. (Lee 2006, 54-69.)

Hyangga-runoutta seurasi Goryeo-dynastian aikakaudella *Goryeo gayo* eli Goryeo laulut, joiden siirtyminen sukupolvelta toiselle suullisena perintöjä jatkui Joseon-dynastiaan saakka, jolloin lauluja alettiin kirjoittaa hangeul-aakkosilla (Korean Overseas Information Service 2003, 502). Joseon-dynastian aikana syntyi kaksi merkittävää runotyyliä, sijo ja gasa, joiden vanhimmat runomitat muodostuivat korealaiselle runoudelle suosituista neljä runojalkaa (runonkielen nousuja ja laskuja) sisältävistä säkeistä. Gasa-runot olivat sisällöltään kokonaisempia, ja ne kertoivat yleensä jonkin kokonaisen tarinan toisin kuin sijo, jonka sisältö muodostui kolmesta säkeestä. (Lee 2006, 168, 189.)

Korealainen kirjallisuus jaetaan klassiseen ja moderniin kirjallisuuteen. Kansantarinoista syntyneen klassisen kirjallisuuden kehitykseen vaikuttivat useat uskonnolliset ja yhteiskunnalliset aatesuunnat, kuten taolaisuus ja kungfutselaisuus sekä suurin vaikuttaja, buddhalaisuus. Korean oman kirjoitusjärjestelmän leviämisen myötä lisääntyntä kirjallisuuden julkaisua kutsuttiin *sinseol*-liikkeeksi eli 'New Novels'- liikkeeksi, jonka myötä syntyi myös moderni kirjallisuus. (Korean Overseas Information Service 2003, 501.) New Novels-kirjallisuuden johtohahmoksi nousi novellisti Lee In-jik, ja kirjallisuus heijasti vahvasti nousevan valistusliikkeen arvoja, kuten tasa-arvoa ja perhe moraalia sekä vanhanaikaisen taikauskon lopullista hävittämistä. (Eckert, Lee, Lew, Robinson & Wagner 1990, 252-253.)

Vanhin korealainen klassinen kaunokirjallinen teos on Kim Sisyupin (1435-1493) kiinalaisin kirjoitusmerkein kirjoittama teos *Kyumo Sinhwa*, 'New Stories from Gold Turtle Mountain'. Kirjallisuus oli aikaisemmin keskittynyt ainoastaan yläluokan oppineiden akateemikkojen pariin, mutta hangeulin luomisen myötä kirjallisuuden tuotanto laajeni huomattavasti, koska kirjallisuus ei ollut enää sidoksissa kiinalaisiin kirjoitusmerkkeihin. Ensimmäinen hangeulilla kirjoitettu kaunokirjallinen teos on Heo Gyun kirjoittama '*Honggildongjeon*', 'Tale of Hong Gil-dong'. Hangeulia käyttivät pääasiassa yhteiskunnan alimpien luokkien miehet sekä yläluokan naiset. Aateliset yläluokan miehet pysyttelivät kiinalaisten kirjoitusmerkkien parissa. Hanjalla kirjoitettu kirjallisuus säilytti hallitsevan asemansa akateemikkojen teksteissä 1800-luvun lopulle saakka, jolloin hangeul vihdoinkin vakiinnutti asemansa korealaisessa kirjallisuudessa. (Kim 2006, 261.)

Korean runsas ja kielellisesti rikas runollinen perinne syntyi julkisen ja yksityisen välisistä piinallisista ristiriidoista. Perinteinen runous ja laulujen lyriikka ovat täynnä syviä surun, kaipuun, pettymyksen ja mielipahan tunteiden kuvauksia. Runous toimi henkisten tuntemusten ilmaisun

henkisenä kanavana ankarien sosiaalisten sääntöjen aikoina. Perinteisen runouden alkuperäiset teemat ovat säilyneet vahvoina läpi historian, ja nykyisin ne esiintyvät usein korealaisen nykymusiikin sanoituksissa. (Turkki 2011, 172-173.)

4 KIRJASTOJEN HISTORIA YLEISESTI

Voidakseen ymmärtää Korean kirjastojen historiaa ja kehitystä, täytyy ensin ymmärtää maan historiaa ja sen kulttuurillisia muutoksia. Kirjastolaitoksen kehitys ja luonne ymmärrettynä yhdessä maan historian kanssa antavat lukijalle todellisen kuvan ja ymmärtämyksen kirjastolaitoksen historiallisesta kehityksestä. Kirjastolaitos on kehittynyt osana korealaista kulttuuria. Korealaisten syvä arvostus ja mielenkiinto kirjallisuutta ja koulutusta kohtaan on vahvasti sidoksissa yhteiskunnan sosiaaliseen, kulttuurilliseen ja historialliseen taustaan, ja läpi kirjastohistorian, kirjastojen kehitysvaiheita voidaan peilata yhteiskunnan kasvavaan tiedontarpeeseen. (Cho 1996, hakupäivä 22.8.2011; Lee & Um 1994, 9-10.)

Koreassa oli toiminnoiltaan kirjastoja muistuttavia paikkoja ja kirjakokoelmia jo kauan ennen modernin kirjastolaitoksen saapumista Japanista 1900-luvulla. Entisajan kirjastot sijaitsivat usein koulujen, temppelien tai kuninkaan hovin yhteydessä, ja niiden tehtäviin kuului pääasiassa aineiston kerääminen ja sen säilyvyydestä huolehtiminen. (Lee & Um 1994, 11.) Kirjastojen synnyn taustalla voidaan pitää korealaisten halua suojella ja säilyttää kirjallista perintöään mongolien jatkuvilta sotaretkiltä Koreaan. Kirjoja kopioitiin niiden säilyvyyden takaamiseksi, ja kirjoja sijoitettiin valtion perustamiin ”historian varastoihin” eli kirjastoihin. (Murray 2012, 112.)

Ensimmäinen kirjastoihin liittyvä kirjallinen merkintä sijoittuu Goryeo-dynastian ajalle, jolloin dynastian aikaisessa pääkaupungissa Gaeseongissa päätettiin arkiston liittämisestä kuninkaalliseen hoviin sekä toisen pienemmän sivuarkiston perustamisesta Pyungyangin kaupunkiin. (Lee & Um 1994, 11.) Goryeo-dynastian aikainen ajatus kirjastosta oli kuitenkin hyvin erilainen nykypäivän kirjastosta syntyvään mielikuvaan verrattuna. Muinainen halu kirjastojen perustamiselle oli kuitenkin niin vahva, että painotuotteita ei ainoastaan tahdottu hankkia ja säilöä, vaan niitä myös kopioitiin pidempiaikaisen säilyvyyden takaamiseksi. Kehittyvien kirjapainomenetelmien ansiosta painotuotteita valmistettiin ahkerasti, ja monet Korean kirjapainohistorian tärkeimmistä teoksista painettiin Goryeo-dynastian ajalla. Kymmeniä tuhansia harvinaisia teoksia säilytettiin aarteiden tavoin. (Lee 1984, 170.)

Kirjastojen historia alkaa virallisesti vuodesta 1475, jolloin ensimmäisen yliopistokirjaston, Chonkyunggakin, uskotaan avautuneen. Yliopistokirjastojen historian alkuvaiheista ei ole varmaa tietoa, mutta vaikka yliopistoissa ei olisikaan ollut varsinaisia kirjastoja sanan kirjaimellisessa merkityksessä, niissä oli itämaisten klassikoiden ja kungfutselaisen kirjallisuuden kokoelmia

opetustarkoituksiin. Chonkyunggak kirjasto toimi maan vanhimmassa yliopistossa, Sungkyunkwanissa, joka oli Joseon-dynastian aikana Korean arvostetuin ja tärkein yliopisto. Sungkyunkwan oli ylimystölle tarkoitettu oppilaitos, ja sieltä valmistuneet pystyivät pyrkimään valtion korkeimpiin virkoihin. Kirjastolla oli oma erillinen rakennuksensa kirjoille, ja sen hoidosta ja kirjaston toiminnasta huolehtivat yläluokan oppineet akateemikot. (Lee & Um 1994, 33-34.)

Vaikka vanhimpia yliopistoissa toimineita kirjastoja ei voida verrata suoraan nykypäivän akateemisiin kirjastoihin, niiden toimintaperiaate oli kuitenkin modernin kirjastolaitoksen kaltainen eli kirjastotoiminnan perimmäisenä tarkoituksena oli kirjojen säilöminen yhteen paikkaan, jotta opettajat ja oppilaat voisivat käyttää niitä. (Lee & Um 1994, 11.)

4.1 Kuninkaallinen Kyujanggak kirjasto (1776)

Aikaansa nähden kehittynein ja kirjastohistoriallisesti merkittävin kirjasto oli kuninkaallinen Kyujanggak kirjasto, jonka perusti Joseon-dynastian 22. kuningas Jeongjo vuonna 1776 Changdeokgung palatsin takaosassa sijaitsevan puutarhan alueelle. Kyujanggak oli huolellisesti järjestetty, ja se palveli hovia tutkimuskeskuksen tapaisena laitoksena. Kuningas Jeongjo arvosti harvinaisia kirjoja, ja siksi hän hankki ahkerasti harvinaisia ja usein tavattoman arvokkaita teoksia Kiinasta osaksi kuninkaallisen kirjaston kokoelmaa. Jeongjon hankkimat kirjat luokitettiin itämaisen luokitusjärjestelmän mukaisesti, ja niitä ei saanut viedä pois kirjastosta. Kyujanggakin tiloissa kirjat olivat kuitenkin kaikkien hovin jäsenten vapaasti käytettävissä. Kirjaston ylläpidosta vastasivat aateliston oppineet tutkijat, ja siellä toteutettiin useita modernille kirjastolaitokselle tuttuja tehtäviä, esimerkiksi aineiston hankintaa ja valintaa, aineiston järjestelemistä ja luettelointia sekä aineiston saattamista käyttäjien (eli hovin) ulottuville. Kirjasto julkaisi myös luetteloita sen aikaisista uutuusjulkaisuista. (Lee & Um 1994, 11.)

Nykyisin Kyujanggak Royal Libraryna tunnettu kirjasto ja sen kokoelma ovat selvinneet läpi Korean historian haasteellisten ajanjaksojen. Kirjaston toiminta jatkui 1920-luvulle saakka, ja vuonna 1946 sen kokoelma siirtyi Seoul National Universityn yhteyteen. (Kyujanggak Institute for Korean Studies 2012, 7.10.2012.) Hyvälaatuisen paperin ja lämmittämättömän kirjastotilan ansiosta kokoelma oli säilynyt erinomaisessa kunnossa läpi kirjaston historian (Lee & Um 1994, 11). Nykyisin kokoelmasta vastaa yliopiston yhteydessä toimiva Kyujanggak Institute for Korean Studies. Kyujanggakin kokoelman kulttuurillinen merkitys on korvaamaton, ja se on osoittautunut erinomaiseksi lähteeksi Korean ja sen naapurimaiden historiaan ja kulttuuriin. Kokoelma sisältää yli 260 000 teosta, karttaa ja asiakirjaa. UNESCON maailmanperintökohteiden listalle kuuluvat

teokset *'Joseon Wangjo Sillok'* (The Annals of Joseon Dynasty) sekä *'Seungjeongwong Ilgi'* (Diary of the Office of Royal Secretaries) ovat osa Kyujanggakin kokoelmaa. (Kyujanggak Institute for Korean Studies 2012, 7.10.2012.)

Vuonna 1866, ranskalaiset joukot ryöstivät ja polttivat Ganghwan saarella sijainneen Oegyujanggak kirjaston, joka oli Kyujanggakin ns. kuninkaallinen sivukirjasto. Ryöstösaaliin joukossa oli 297 osaa Josen-dynastian aikaisesta *'Uigwe'* kokoelmasta, joka sisälsi 3895 teosta kuninkaallisista rituaaleista ja seremonioista. Teokset säilöttiin Ranskan kansalliskirjastoon, jossa ne säilyivät huomaamattomina vuoteen 1975 asti, jolloin korealaissyntyinen historioitsija Park Byeong-sen huomasi ne kirjastossa työskennellessään. Historiallisesti arvokkaiden teosten palautusoperaatio takaisin Koreaan aloitettiin vuonna 1992, ja viimeisimmät teokset saatiin takaisin vuonna 2011. Uigwe kokoelmaa säilytetään nykyisin Korean kansallismuseossa. (Lee 2011, hakupäivä 7.10.2012.)

4.2 Julkisten kirjastojen synty 1900-luvun alussa

Korean ensikosketus moderniin kirjastolaitokseen tapahtui vuonna 1895 *'Kil-Chun Yun Soyu Kyunmun'* eli *'Observations on a Journey to the West'*- lehdessä julkaiseman ensimmäisen länsimaista kirjastolaitosta käsittelevän kirjoituksen myötä. Kirjasto oli sanana tuntematon, ja sitä käytettiin ensimmäisen kerran vasta vuonna 1906. Hetkeä ennen Japanin siirtomaavallan aikakauden alkua Soulissa sijaitsevan *Daedong sowon* (Book House) perustaminen sekä Lee Keung-sangin, Lee Beom-gun ja Yoon Chi-hon julkisten kirjastojen perustamisen hyväksi perustama komitea olivat ensimmäiset todelliset merkit modernin kirjastolaitoksen saapumisesta Koreaan. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011; Lee & Um 1994, 11-12.) Korean ensimmäinen kirjasto-nimityksen saanut kirjasto oli vuonna 1906 Pyeongyangissa perustettu Daedong Seogwan Library. Kirjastoa voidaan pitää Korean ensimmäisenä modernina julkisena kirjastona, vaikkakin se oli yksityisten henkilöiden omistuksessa. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Japanin siirtomaavallan ajanjakson vaikutusta kirjastolaitoksen kehityshistoriaan ei pidä väheksyä. Kansalliskirjaston edeltäjä Joseon Government-General Library avattiin Japanin vallan aikana, kuten myös muutamia muita julkisia ja tieteellisiä kirjastoja. Syyt kirjastojen perustamiseen erosivat kuitenkin merkittävästi demokraattisten länsimaiden kirjastojen perustuskriteereistä. Japanilaiset perustivat kirjastoja Koreaan, koska he halusivat estää nationalismiin ja demokraattisen ajattelun leviämisen. Japanilaisten perustamien kirjastojen kokoelmat eivät sisältäneet lainkaan koreankielistä materiaalia, ja kirjastoja käytettiin ainoastaan

siirtomaapolitiikan levittämiseen. Kirjastojen todellinen kehittyminen ja modernin kirjastolaitoksen juurtuminen Japanin vallan aikana oli siis mahdotonta, koska modernit periaatteet eivät toteutuneet siirtomaavallan hallituksen alaisuudessa. (Lee & Um 1994, 11-12.)

Kirjastolaitoksen tie 1900-luvun alusta 1950-luvun loppuun oli kivinen, koska tämä oli rankka ajan jakso Korean historiassa. Ensimmäinen kansalaisille avoin julkinen kirjasto (Gyeongseong Library) avattiin korealaisten lahjoittamien varojen turvin Japanin siirtomaavallan aikana 1900-luvun alussa. Kirjastojen tärkein tavoite oli ylläpitää korealaista kulttuuria. Läpi koko Japanin vallan ajan, Koreassa järjestettiin lukuisia itsenäisyysliikkeitä, eikä japanilainen hallitus onnistunut lannistamaan korealaisten mieliä. Vuoden 1919 itsenäisyysjulistus sekä maaliskuun 1. päivän liike eli Samil Movement, aloittivat voimakkaan japanilaistamispoliittikan vastustamisen jakson, joka kesti aina Japanin vallan loppuajalle saakka. (Lee & Um 1994, 53-54.)

4.2.1 Yun Ik-seon ja Gyeongseong Library (1920)

Japanin siirtomaavallan aikakauden merkittävin kirjasto oli Yun Ik-seonin vuonna 1920 perustama Gyeongseong Library, joka oli ensimmäinen korealaisten itsensä perustama kirjasto Japanin vallan aikana. Ennen kirjaston perustamista, Yun vangittiin korealaismielisen Joseon Independence News-lehden jakelusta syytettynä. Kansalaismielinen Yun ymmärsi kansan tarpeen korealaisen kulttuurin ylläpitämiseen, ja vankilasta vapauduttuaan hän päätti perustaa kirjaston yhdessä Kim Jang-hwan ja Yun Yang-gun kanssa. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011; Lee & Um 1994, 53-54.)

Kirjaston päätavoitteena oli tarjota kansalaisille koulutusta sekä mahdollisuuden koreankielisen kirjallisuuden ja lehtien lukemiseen. Yun ja hänen kumppaninsa sijoittivat koko omaisuutensa kirjaston toimintaan sekä he myös perustivat 'Friends of Library'-kerhon, jonka jäseniksi tuli muita kirjastoaatetta kannattavia henkilöitä. Kerhon rahalliset tuotot käytettiin kirjaston hyväksi. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011; Lee & Um 1994, 53-54.)

Gyeongseong Libraryn merkitys Korean kirjastohistoriassa ei ole tärkeä ainoastaan siksi, että se perustettiin historiallisesti haastavalla ajanjaksolla, vaan myös siksi, että se toimi tärkeänä osana kansallista valistusliikettä. Vuonna 1920 Maeil Sinbo News lehden julkaiseman uutisen mukaan, kirjaston avajaisissa kävi yli 300 vierailijaa, tuhansia opiskelijoita, ja suurin osa kävijöistä liittyi Yunin perustamaan Friends of Library-kerhoon. Kirjasto sai runsaasti lahjoituksia eri tahoilta, ja sen kokoelma- ja kävijämäärät nousivat tasaisesti. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

4.2.2 Lee Beom-sung ja Gyeongseong Library (1921)

Vuonna 1921, Lee Beom-sung perusti Yunin esimerkkiä seuraten kirjaston Soulin Jongnon kaupunginosaan. Myös Leen perustaman kirjaston nimeksi tuli Gyeongseong Library. Lee tahtoi kirjaston perustamisen kautta lievittää japanilaisten alistamien korealaisten tuntemaa kipua. Leen kirjaston perustaminen sai alkunsa kirjeestä, jonka hän kirjoitti vuonna 1919 Maeil Sinbo News lehteen pyytäen hallitusta perustamaan kirjaston Korean viimeisen prinssin, kuningas Yeongchinin, avioliiton kunniaksi. Kirjeet julkaistiin otsikolla ”Hope for the Establishment of a Library”, ja Japanin kenraalikuvernöörin luvalla Lee perusti ensimmäisen kirjastonsa lisäksi vielä toisen Gyeongseong kirjaston vuonna 1923 Pagoda Parkiin. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Kun Yun Ik-seonin kirjasto kohtasi taloudellisia vaikeuksia, Yun ja Lee sopivat kirjaston kokoelman ja toimien siirtämisestä Leen Jongnossa sijaitsevaan Gyeongseong Libraryyn. Myöhemmin Leestä tuli Gyeongseong kirjastojen ainoa johtaja. Lee perusti kirjaston yhteyteen erityisen lastenkirjaston lapsille, joilla ei ollut mahdollisuutta koulunkäyntiin. Hän myös ylläpiti kaksi vuotta kestävästä peruskoulutasoista opetusohjelmaa, ja asetti kirjaston sulkemisajan iltamyöhäiseen, jotta kaikki halukkaat kirjaston käyttäjät kykenisivät varmasti käyttämään sen palveluita. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Gyeongseong Library siirtyi hetkeksi japanilaisen siirtomaahallituksen alaisuuteen vuonna 1926, jolloin kirjasto kohtasi taloudellisia vaikeuksia eikä kyennyt maksamaan pankkilainojaan takaisin. Kirjasto siirtyi Gyeongseongin aluehallinnon alaisuuteen, joka tarkoitti käytännössä Japanin siirtomaahallitusta. Korean itsenäistyessä Leestä tuli Soulin ensimmäinen kaupunginjohtaja, ja hän sai perustamansa kirjastot takaisin. Gyeongseong Librarysta tuli Seoul City Jongno Public Library, ja se on toiminnassa vielä nykyisinkin. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

4.3 Kirjastot 1940-luvun jälkeen

Kirjastot tarvitsevat toimiakseen taustalleen toimivan yhteiskunnan, ja tilanne Koreassa säilyi epävakaina vielä pitkään Korean vapauduttua Japanin siirtomaavallan alaisuudesta vuonna 1945. Tästä syystä edellytykset kirjastolaitoksen kehitykselle olivat epäsuotuisat useiden kymmenien vuosien ajan. ’Julkinen’ oli outo termi demokratiaan totutteleville kansalaisille. (Lee & Um 1994, 12-13.)

Joseon Government-General Libraryssa kirjastonhoitajana työskennellyt Park Bong-seok siirtyi kirjaston johtajaksi vuonna 1945. Hän laajensi kirjaston toimintaa, ja perusti sen pohjalta Korean kansalliskirjaston lokakuussa 1945. Park otti hallintaansa kaikki Soulin alueen kirjastot ja aloitti laajan kirjalahjoitusten keräysoperaation, jossa kerättiin kaikenlaista korealaisuuteen liittyvää painettua materiaalia. Park perusti vuonna 1946 Korean ensimmäisen kirjastonhoitajakoulun, joka tarjosi vuoden kestäviä opintoja. Hän myös kehitti Joseon Decimal Classification-systeemin sekä Joseon Cataloging Rules luettelointisäännöt. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Vuoden 1945 jälkeen kirjastojen johtajat ryhtyivät aktiivisiin toimiin lisätäkseen kansalaisten tietoisuutta kirjastoista sekä perustaakseen uusia kirjastoja. Park Bong-seok perusti Joseon Library Association yhdistyksen, jota voidaan pitää Korean kirjastoseuran edeltäjänä. Vuonna 1948 perustettiin yhdistys nimeltä Library Support Committee, jonka tehtävänä oli edistää uusien kirjastojen rakentamista. 1940-luvun lopulla kirjastojen tärkeimpiin tehtäviin kuului korean kielen lukutaidon edistäminen, koska Japanin siirtomaakauden jälkeen ainoastaan 20% väestöstä osasi lukea koreaa. Kirjastojen yhteiseksi motivaatiolauseeksi tuli lausahdus, "Literacy starts from One Country, One Library. Illiteracy is the foremost sorrow of the human beings". (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Korean sota vuosina 1950-53 aiheutti merkittävän esteen kirjastolaitoksen kehityksen tielle. Lukuisat kirjastot ja niiden kokoelmat tuhoutuivat täysin. Sodan runtelemilla alueilla kirjoja yritettiin epätoivoisesti pelastaa kaivamalla niitä esiin rakennusten raunioista. (Kaser 1969, 12.) Useita kirjastoliikkeen johtajia vangittiin ja vietiin Pohjois-Koreaan (Murray 2012, 219). Kaksi vuotta sodan päättymisen jälkeen vuonna 1955, Koreassa oli jäljellä ainoastaan 70 kirjastoa ja 423 kirjastonhoitajaa. (Lee & Um 1994, 12-13.)

IFLA:n ja UNESCO:n avustuksesta (Murray 2012, 219) ja kirjastonhoitajien pyrkimyksistä huolimatta, Japanin siirtomaavallan aika sekä myöhemmin Korean sota saivat aikaan kirjastolaitoksen kehityksen lähes totaalisen pysähtymisen melkein 50 vuoden ajaksi. Nykyaikainen ajatus kirjaston roolista yhteiskunnan kulttuuriperinnön säilöjänä ja vaalijana sekä tiedon organisoijana hyväksyttiin Koreassa virallisesti vasta 50-luvun loppupuolella. Kirjastolaitoksen rooli yhteiskunnassa oli näkymätön, ja sen kehitys oli hidasta, eikä kirjasto aluksi juurtunut korealaiseen kulttuuriin yhtä helposti kuin muut yhteiskunnan ilmiöt. Kirjaston materiaalin, henkilökunnan, ja kirjastonkäyttäjien erilaisten kirjastonkäyttötarpeiden voidaan arvioida olevan osasyynä hitaaseen kehitykseen. 60-luvulta lähtien kirjastolaitos heräsi kuitenkin uudelleen eloon, ja ensimmäinen kirjastolaki asetettiin voimaan 1963. Korean nopean

talouskasvun myötä myös kirjastojen määrä lisääntyi seuraavien vuosikymmenten aikana. (Lee & Um 1994, Preface; Yoon ym. 2006, 96-97.)

Kirjastonhoitajuuden ammattihistoria on lyhempi kuin kirjastojen historia, ja kirjastonhoitaja ammattinimekkeenä on kohtalaisen uusi käsite. Vuoden 1945 jälkeen julkisissa kirjastoissa oli suuri henkilökuntapula jota täytettiin henkilöillä joilla ei ollut kirjastoalan koulutusta. (Lee & Um 1994, 59.) Vuonna 1955 uudelleen perustettu Korean Library Association alkoi painostaa hallitusta järjestämään virallista kirjastoalan koulutusta sekä perustamaan kirjastoalan opilaitoksia. Ehwa Womans University ja Yonsei University olivat ensimmäiset yliopistot, jotka aloittivat kirjastoalanopintojen tarjoamisen, ja ensimmäinen kirjastoalan koulutusohjelma aloitettiin Yonsei Universityssä vuonna 1975. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

4.4 Ohm Dae-sup ja Mini-Library Movement (1960)

Eräs Korean kirjastohistorian avainhenkilöistä, Ohm Dae-sup, aloitti 1960-luvulla pienkirjastoliikkeen jota kutsuttiin nimellä Mini-Library Movement. Ohm ymmärsi kirjojen tärkeyden kansalaisten sivistykselle erityisesti syrjäisillä seuduilla, joissa ei ollut lainkaan kirjastoja, eikä maaseudun asukkaille siten ollut mahdollisuutta päästä kirjojen ääreen. Ohm halusi tarjota julkisia kirjastopalveluja kansalaisille silloin, kun julkisia kirjastopalveluita ei ollut muuten saatavilla. Hän omisti koko elämänsä ja omaisuutensa pienkirjastoliikkeelle, ja aloitti projektin, jossa syrjäisille maaseuduille vietiin kirjakokoelmia ja avattiin pieniä kirjastoja. (Lee & Um 1994, 71.)

Liikkeen perusideana oli toimittaa jokaiseen syrjäisillä maaseuduilla sijaitsevaan kylään ainakin yksi kirjahylly johon mahtuisi vähintään 300 teosta (Kim 1978, 13). Ohmin pienkirjastot koostuivat kolmesta peruselementistä, joita olivat pieni kirjahylly kirjojen säilyttämiseen, yli 14-vuotiaille nuorille tarkoitettu lukupiiri sekä 30 teoksen yleissivistävä kirjakokoelma, jonka tarkoituksena oli syrjäisten ja vanhanaikaisten kalastaja- ja maatalouskyläiden kulttuurillinen modernisointi ja kehitys. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Ohm perusti ensimmäisen julkisen kirjastonsa oman henkilökohtaisen 3000 kirjan kokoelmansa pohjalta kotikaupunkiinsa Ulsaniin vuonna 1951. Kirjastosta käsin, Ohm kuljetti polkupyörällä kirjoja ja kirjahyllyjä 50 kylään, ja organisoi toimivan kirjojen kiertosysteemin kylien välille. Kaksi vuotta myöhemmin, Ohm muutti Ulsanin kirjastonsa Gyeongjuun. Huomatessaan, että pelkkä kirjojen levitys ei ollut riittävän tehokas menetelmä syrjäseutujen asukkaiden lukuinnostuksen

lisäämiseksi, hän aloitti lukupiiritoiminnan. Ohm valitsi itse lukupiireissä luettavat kirjat sekä oli mukana lukupiirien kokoontumisissa. (Ramon Magsaysay Awards Foundation 2012, hakupäivä 9.10.2012).

Pienkirjastoliike vihittiin viralliseksi yhdistykseksi vuonna 1961 ja vuonna 1968 liikkeen nimeksi tuli Mini-Library Association. Pienkirjastoliikkeellä ei ollut julkista tukea, vaan se toimi täysin yksityisvoimin ja varoin. Aluksi liike ei saanut suurta huomiota syrjäseutujen asukkailta itseltään tai hallitukselta, mutta median aloittaman mainonnan myötä pienkirjastoliikkeen tunnettavuus lisääntyi, ja ihmiset rohkaistuivat tutustumaan sen toimintaan. (Lee & Um 1994, 71-72.)

Vuonna 1963 hallitus päätti liikkeen taloudellisen tukemisen aloittamisesta, koska pienkirjastoja oli avattu ympäri maata ja ilmiö oli erittäin suosittu. Vuoteen 1974 mennessä Koreassa oli avattu 35011 pienkirjastoa. 70-luvusta eteenpäin päätettiin ryhtyä kehittämään jo olemassa olevia minikirjastoja ja lakata perustamasta uusia. Pienkirjastoliike kuului aluksi opetusministeriön alaisuuteen, mutta vuonna 1980 se siirrettiin sisäasiainministeriölle. Ohm Dae Sup sai vuonna 1980 toiminnastaan Ramon Magsaysay Public Service-palkinnon, jonka seurauksena pienkirjastoliike sai myös kansainvälistä huomiota. (Lee & Um 1994, 71-72.)

Vuonna 1981 pienkirjastoliikkeestä tuli ylikansallinen ilmiö, ja sen nimi vaihdettiin Mini-Library Associationista Saemaul Library Central Committeeeksi. Liikkeen vaikutusalue laajeni syrjäseuduilta kaupunkeihin, ja vuonna 1986 toimintaa laajennettiin kirjastoautotoimintaan. (Lee & Um 1994, 71,73.) Liike siirtyi 80-luvulla Korean hallituksen omistukseen, ja toiminta laajeni suuremmaksi maaseutujen avustus- ja kehitysliikkeeksi nimeltä Saemaul Undong (New Village Movement). (Korea Saemaul Undong Center 2009a, hakupäivä 9.10.2012.)

Saemaul Undongin tärkeimpiä tehtäviä ovat kirjastopalveluiden järjestäminen syrjäisille seuduille sekä lukutaidon edistäminen. Pieniä kyläkirjastoja perustetaan edelleen ja niitä hoidetaan usein vapaaehtoisvoimin. Lukupiirejä järjestetään aktiivisesti kylissä, työpaikoilla, tehtaissa, armeijan tukikohdissa ja vankiloissa. Saemaul Undong kirjastoliike tarjoaa erikoiskokoelmia sisältäviä kirjahyllyjä sairaaloihin, puistoihin sekä metroasemille. Pienkirjastoliikkeen arvo on sanoin kuvaamaton, sillä se on tarjonnut mahdollisuuden opiskeluun ihmisille, jotka eivät muuten olisi päässeet kirjaston palveluiden ääreen. (Lee & Um 1994, 72-73.) Pienkirjastoja on perustettu lähes 34 500 kylään Koreassa (Ramon Magsaysay Awards Foundation 2012, hakupäivä 9.10.2012), ja Saeumal Undongin toiminta on laajentunut myös muualle maailmaan (Korean Saemaul Undong Center 2009b, hakupäivä 9.10.2012). Vuonna 2012 Saemaul Undong lahjoitti

1200 kirjaa Ethiopian Saemaul Village kyliin. (UNWTO ST-EP Foundation 2012, hakupäivä 9.10.2012).

4.5 Kirjastot 1980- ja 1990-luvulla

1980-luvulla perustettiin yhdistys nimeltä Daehan Library Research Association. Pienkirjastoliikkeessä vaikuttaneen Ohm Dae-supin perustama yhdistys toimi 80-luvun puoleen väliin saakka, ja se pyrki löytämään ratkaisuja kirjastojen 80-luvulla kohtaamiin ongelmiin sekä modernisoimaan kirjastojen toimintaa. Yhdistyksen ensimmäisenä tavoitteena oli kirjastojen varastoissa säilyttämien kokoelmien tuominen kansalaisten vapaasti käytettäviksi. Tämä 'Open Stack and Circulation Movement' aloitettiin ensimmäisen kerran vuonna 1985. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 9.10.2012.)

Toisena tavoitteena oli eräänlainen kotipalvelu, jossa kirjoja vietiin autolla asiakkaiden luokse. Kirjastoautopalvelut syntyivät tästä ajatuksesta. Kolmantena tavoitteena oli kirjastojen sisäänpääsymaksujen poistaminen. Vuoden 1963 kirjastolain mukaisesti kirjastot veloittivat pientä sisäänpääsymaksua, ja Daehan Library Research Association halusi poistaa sisäänpääsymaksut, koska se oli julkisen kirjastolaitoksen periaatteiden vastaista. Kirjastopalvelujen tulisi olla ilmaisia. Korean kansalliskirjasto luopui ensimmäisenä sisäänpääsymaksustaan, ja muut kirjastot seurasivat perässä. Kirjastolakia päivitettiin, ja sisäänpääsymaksut poistettiin kaikista kirjastoista vuonna 1992. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 9.10.2012.)

1980-luvulla yhteiskunnan sosiaalinen kehitys innosti kansalaisia perustamaan pieniä yksityisiä kirjastoja asuin- ja työyhteisöihin. Tämän 'Small Library Movement'-nimisen ilmiön taustalla oli tarve perustaa pieniä kirjastoja huolehtimaan yhteisöjen kulttuurillisista ja koulutuksellisista tarpeista. Nämä pienet kirjastot eivät olleet kirjastoja sanan kirjaimellisessa merkityksessä, vaan lähinnä pieniä lukusaleja ja kulttuurikeskuksia. Liike laajeni 1990-luvulla maanlaajuiseksi, ja pieniä kirjastotiloja perustettiin asutokomplekseihin, kirkkoihin, kaupungintaloihin, hoitokoteihin, armeijan tukikohtiin sekä sairaaloihin. Vuonna 1994 perustettiin Small Library Association-niminen yhdistys hoitamaan pienkirjastojen asioita. Koska liikkeellä ei ollut julkista tukea, kirjastojen toiminta oli käytännössä ongelmallista. Kirjahankinnat jouduttiin kustantamaan itse, eikä kirjastoilla ollut lainkaan tunnettavuutta julkisen mainonnan puuttuessa. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

Vuonna 1991 ilmestynyt kirjastolaki määritteli kirjaston instituutioksi, jonka päätarkoituksena on edistää informaation saatavuutta, kulttuuritoimintaa sekä jatkaa kansan elinikäistä sivistämistä ja koulutusta. Laki vaati myös keskus- ja paikallishallintoa takaamaan tiedon kulun, kulttuurillisen kehityksen ja opetuksen perustamalla julkisia kirjastoja. Kirjaston tulee hankkia, käsitellä, analysoida, kunnostaa ja säilyttää aineistoa ja tuoda se kansalaisten saataville sekä jakaa tarvittavaa tiedotusta kansalaisille, paikallishallinnolle ja yrityksille, keksiä ja täyttöö panna projekteja lukuharrastuksen edistämiseksi, sponsoroida ja mainostaa kulttuuritapahtumia kuten luentoja, konsertteja, näyttelyitä ja kirjallisuuspiirejä sekä olla yhteistyössä muiden kirjastojen kanssa ja jakaa kokoelmaansa. (Lee & Um 1996, 55-57.)

Vuonna 1991 Koreassa oli 267 julkista kirjastoa sekä 6 yksityisesti omistettua kirjastoa. Kirjastojen kokoelmien ja henkilöstön määrä vaihteli rajusti kirjastojen välillä. Kirjastot olivat kuuluneet opetusministeriön alaisuuteen vuoteen 1989 asti, jolloin osa kirjastolaitoksesta siirtyi kulttuuriministeriön alaisuuteen. Suurin osa jäljelle jääneistä julkisista kirjastoista kuului paikallisten opetushallintojen alaisuuteen, jotka puolestaan ovat opetusministeriön alaisuudessa. Vuonna 1991 Korean 1578 hallinnollisesta alueesta 1388 alueella ei ollut lainkaan kirjastoa, ja ainoastaan 5 kylässä oli tarjolla julkisia kirjastopalveluita. (Lee & Um 1994, 58-59.)

90-luvulla perustettiin useita kirjastoalan yhdistyksiä. Librarians Association of Korea perustettiin vuonna 1990 ilmaisemaan ja käsittelemään kirjastoihin ja kirjastonhoitajuuteen liittyviä ongelmia. Yhdistys pyrki puhumaan kirjastonhoitajien etujen puolesta julkaisemalla *'Bulletin of Librarians Association of Korea'*-lehteä. Yhdistys ei kuitenkaan onnistunut saamaan kaikkien kirjastonhoitajien tukea, koska sen näkökulmat olivat liian progressiivisia. Vuonna 1995 perustettiin toinen yhdistys nimeltä Library Movement Research Association. Yhdistys käsitteli kaikenlaisia kirjastoihin liittyviä asioita, ja se nosti esiin kirjastoalan ongelmia, kuten esimerkiksi naispuolisten kirjastonhoitajien epävarman työllistymistilanteen. Yhdistys julkaisi vuoteen 2000 saakka lehteä nimeltä *'Library Movement'*, jonka nimi muuttui myöhemmin *'Library with People'* lehdeksi. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

4.5.1 Korean kansalliskirjasto

Korean kansalliskirjasto, The National Library of Korea, avattiin Japanin siirtomaavallan ajan päätyttyä lokakuussa 1945 Joseon Government General Libraryn paikalle. Vuonna 1963 säädetty ensimmäinen kirjastolaki asetti kansalliskirjaston opintohallituksen alaisuuteen, mutta vuonna 1991 säädetyn uuden lain mukaan, kansalliskirjasto kuuluu kulttuuriministeriön alaisuuteen.

Alkutaipaleellaan kansalliskirjasto sijaitsi Soulin keskustassa Sokong-dongin kaupunginosassa, mutta vuonna 1974 kirjasto muutti alun perin lastenkeskukseksi suunniteltuihin tiloihin Mt. Namsanin juurelle. Tila ei ollut sopiva kirjastolle, ja niinpä kirjasto muutti 1988 nykyisiin tiloihinsa Socho-dongiin, Soulin kaupungin reuna-alueelle. Kirjaston uudet ja modernit tilat rakennettiin varta vasten kansalliskirjastoa varten. Kansalliskirjastolla on myös sivukirjasto joka avattiin vuonna 1957 Ahyeon-dongissa, mutta kirjasto muutti vuonna 1981 Yeongsam-dongiin. (Lee & Um 1994, 15-16.) Vuonna 2006 kansalliskirjasto avasi Soulissa lapsille ja nuorille oman sivukirjaston nimeltä National Library for Children and Young Adults (Murray 2012, 219).

Korean kirjastolain mukaan kansalliskirjaston tehtävät ovat seuraavat: kotimaisten julkaisujen sekä ulkomaisen materiaalin hankinta, järjestely, analysointi, kunnostus, säilytys sekä saataville asettaminen, toimiminen vapaakappalekirjastona, aineiston jakaminen maan muille kirjastoille, bibliografioiden kokoaminen, ISBN & ISSN operointi, National Information System (NATIS) sekä Library Networkin hallinnointi, yhteistyö ja aineiston vaihto ulkomaalaisten kirjastojen kanssa, kansalaisten opiskelun ja yleissivistyksen ohjaus ja tukeminen, kirjastohenkilöstön koulutus, kirjasto-operaatioiden tutkiminen sekä lukuharrastusta kannustavien kampanjoiden järjestäminen. Kansalliskirjasto toimii Korean kirjastoverkoston keskuspaikkana. Vapaakappale-kirjastona se kerää kappaleet kaikista julkaistuista kirjoista, sarjajulkaisuista, levyistä ja videoista sekä jakaa ISBN ja ISSN numeroita. (Lee & Um 1994, 16-17.)

Vuonna 1992 kirjastossa oli 263 työntekijää, ja sen kokoelmaan kuului noin 1810000 nidettä. Kansalliskirjastolla on suuri itämaisten klassikoiden kokoelma, ja kokoelmaan kuuluu useita kansallisaarteiksi luokiteltuja teoksia ja kirjaharvinaisuuksia. Kokoelma on erittäin arvokas niin korealaisille kuin ulkomaalaisillekin historian tutkijoille. Kansalliskirjasto on ollut aktiivisesti mukana vaihtamassa aineistoa ulkomaalaisten kirjastojen kanssa, ja kirjastolla on noin 300 partnerikirjastoa ympäri maailmaa. Kansalliskirjasto panostaa erityisesti historiallisesti ja kulttuurillisesti tärkeiden korealaisten klassikoiden hankintaan, ja kirjasto onkin saanut useita lahjoituksia yksityisiltä keräilijöiltä. (Lee & Um 1994, 20-21.)

Vuoden 1984 jälkeen julkaistu kirjallisuus, nykyiset sarjajulkaisut, väitöskirjat sekä hallituksen julkaisut ovat asiakkaiden vapaasti käytettävissä, mutta länsimaiset julkaisut, vanhat ja harvinaiset kirjat sekä muu materiaali kuin kirjat ovat suljetussa hyllyjärjestelmässä ja saatavilla vain kirjaston henkilökunnan kautta. Kansalliskirjasto julkaisee aktiivisesti kansallisia bibliografioita, ja kirjasto on julkaissut Korean National Library Bibliographya vuodesta 1963 asti. Vuosittain julkaistava Bibliographic Index of Koreaa on julkaistu vuodesta 1973 asti. Julkaisu

listaa kaikki vuoden 1945 jälkeen julkaistut akateemisesti merkitykselliset kirjat, väitöskirjat, raportit ja artikkelit. Union Catalogs of Foreign Books puolestaan listaa kaikki kirjastojen hankkimat ulkomaiset materiaalit. Kansalliskirjasto julkaisee myös muutamia kirjastoaiheisia lehtiä; *Doseogkwan* (kirjasto) sekä vuonna 1991 aloitettua Newsletter of Libraries. (Lee & Um 1994, 22-23.)

4.5.2 Jongno Library

Jongno Library on yksi Soulin 27 julkisesta kirjastosta. Se avattiin vuonna 1920, ja se oli Korean historian ensimmäinen yksityisesti omistettu julkinen kirjasto. Japanin siirtomaavallan aikana korealaisten voimin perustettu kirjasto tunnettiin ennen nimeltä Kyungsung Library, mutta nimi vaihtui Jongno Libraryksi vuonna 1926 jolloin kirjasto joutui vakavaan taloudelliseen ahdinkoon, ja kirjasto jouduttiin luovuttamaan Kyungsung alueen julkishallinnolle. (Lee & Um 1994, 64.)

Vuonna 1945 kirjasto avattiin uudelleen uudella nimellä Seoul City Jongno Library, ja kirjasto muutti nykyisiin tiloihinsa Soulin Sajik Parkiin vuonna 1968. Kirjastossa on kuusi opiskelusalaa, joissa on yhteensä 728 istumapaikkaa, käsikirjasto, audio-visuaalinen sali, lehtisali sekä luokkahuone kalligrafiaa varten 64 opiskelijalle. Vuonna 1994 kirjaston kokoelmaan kuului 133600 korealaista teosta, 21900 itämaista teosta, 5500 länsimaista teosta, ja 2900 itämaista klassikkoa. Vuonna 1994 kirjastossa kävi noin 1320 kävijää päivittäin, ja suurin asiakasryhmä olivat opiskelijat. Kirjastosta kuitenkin lainattiin vain noin 120 teosta päivässä, joten lainauspalvelu ei ollut suosittua. (Lee & Um 1994, 64-65.)

Jongno Library on ollut innokas järjestämään kaikenlaista lukuharrastusta kannustavaa toimintaa. Kirjasto on myös lainannut siirtokokoelmia yrityksille ja kirjaston ulkopuolisille lukupiireille. Kirjasto tarjoaa erilaisia kursseja, jotka on suunnattu lähinnä kotiäideille. Kurssitarjontaan kuuluu mm. kielikursseja, kalligrafiaa, mustavalkomaalausta, keramiikkatöitä sekä kukkien istutusta. Kirjaston audio-visuaalista salia käytetään aktiivisesti nuorille suunnattuihin tapahtumiin. Kirjasto on pyrkinyt laajentamaan toimintaansa tekemällä itsestään kulttuuritoiminnan keskuksen kulttuuriaiheisten luentoja ja taidenäyttelyiden avulla. (Lee & Um 1994, 64-65.)

Kirjaston erikoispalveluihin kuuluu kirjastoauto sekä mini-kirjastojen avaaminen suuriin asutuskomplekseihin. Kirjastossa voi käyttää erityisesti itsenäiseen opiskeluun suunniteltua työtilaa, tietopalvelua sekä lasten kirjastopalveluita. Kirjasto järjestää aktiivisesti monenlaista

kulttuuritoimintaa, mm. lukupiirejä ja kilpailuja, runojen ja esseiden lukutilaisuuksia. Kirjasto myös lahjoittaa materiaalia syrjäseutujen asukkaille ja koulukodeille. (Lee & Um 1994, 64-65.)

4.5.3 Jeongdok Library

Jeongdok Library on historialtaan yksi Soulin uusimmista kirjastoista, mutta kokoelmaltaan ja henkilöstön määrältään se on yksi maan suurimmista kirjastoista. Kirjasto avattiin vuonna 1977, ja vuonna 1994 siellä työskenteli 109 kirjastoammattilaista. Kirjastossa on yhteensä 11 lukusalia, joiden yhteenlaskettu istumapaikkamäärä on 2312 paikkaa. Lukusalin lisäksi kirjastossa on käsikirjasto, lasten lukusali, opettajien lukusali, kommunismi-aiheisen kokoelman huone, itseopiskelukeskus, audio-visuaalinen sali sekä kielilaboratorio. (Lee & Um 1994, 65-66.)

Vuonna 1994 kirjaston kokoelmaan kuului noin 300300 kirjaa. Kirjastolla on kirjastoauto, ja kirjasto tukee ja järjestää erilaisia lukukampanjoita, mm. kirjallisuus keskusteluja, lukupiirejä ja kirjoituskilpailuja. Kirjasto tarjoaa kotiäideille suunnattuja kursseja kiinan-, japanin-, ja englanninkielestä, kalligrafiasta, maalauksesta, klassisesta korealaisesta musiikista, kukka-asetelmista ja akupunktiosta. (Lee & Um 1994, 66.)

Parantaakseen kirjaston käyttöä, Jeongdok Library tarjoaa eri aihepiireihin erikoistuneita opiskeluhuoneita. Kirjastosta löytyy Pohjois-Koreaa ja kommunismia käsittelevän aineiston huone, ylipistosanomalehtien ja katalogien huone, hallituksen julkaisujen huone sekä klassikko teosten huone. Kirjasto järjestää paljon seminaareja, klassikko kirjallisuuden lukukilpailuja, kirjoituskilpailuja sekä erilaista julkaisutoimintaa. Kirjaston julkaisuihin kuuluvat mm. Union Catalog of Book Collected by Public Libraries in Seoul, Library Directory sekä Union List of Periodicals. (Lee & Um 1994, 65-67.)

4.5.4 Busan Citizen's Library

Korean toiseksi suurimmassa kaupungissa Busanissa sijaitseva Busan Citizen's Library on suurin kaupungin kymmenestä julkisesta kirjastosta. Kirjasto avattiin vuonna 1901 ja se oli yksityisesti omistettu vuoteen 1919 asti jolloin Busanin kaupungin hallitus otti sen hallintaansa. Vuoteen 1945 asti kaupungin silloinen ainoa kirjasto kantoi aluksi nimeä Busan Prefecture Library, mutta nimi muutettiin Busan City Libraryksi ja myöhemmin vuonna 1982 Busan Citizen's Libraryksi. Kirjaston

moderni viisikerroksinen rakennus valmistui vuonna 1982, ennen sitä kirjasto vaihtoi sijaintiaan useaan otteeseen. (Lee & Um 1994, 67-68.)

Vuonna 1994 kirjastossa työskenteli 90 henkilöä ja kokoelmaan kuului 321500 teosta. Kirjasto tarjoaa erityisiä huoneita erityisaineistojen kokoelmille, lukuhuoneen äideille ja lapsille sekä kommunistisen Pohjois-Koreassa julkaistun materiaalin lukuhuoneen. Kirjasto on ollut innokas vastaamaan kansalaisten kysymyksiin jopa kirjeitse. (Lee & Um 1994, 68.)

Kirjasto on yrittänyt edistää lukuharrastusta tukemalla koulukirjastoja sekä tarjoamalla opiskelumahdollisuuksia kirjaston itseopiskelukeskuksen kautta, kielilaboratoriossa, erikoiskokoelmilla sekä luku- ja kirjoituskilpailuilla. Lukuharrastuksen tukemiseksi kirjasto on myös järjestänyt lukupiirejä sekä kesäisin loma-aikana kirjasto on vienyt pieniä kokoelmia rannoille lomailijoiden läheisyyteen. Kirjasto on lahjoittanut yrityksille siirtokokoelmia, ja sillä on käytössään kirjastoauto. (Lee & Um 1994, 68-69.)

Kirjasto on ollut innokkaasti tukemassa koulukirjastotoimintaa, ja se on järjestänyt oppilaille lukidiplomeita sekä teknillistä apua koulukirjastojen hoitoon ja ylläpitoon. Kotiäideille tarjotaan mm. kielikursseja, etikettikursseja, kukka-asetelmien tekoa, runonluentaa, elokuvanäytöksiä, kalligrafiata sekä musiikin kuuntelua. Kirjastossa on 3974 istumapaikkaa, ja vuonna 1994 kirjastoa käytti päivittäin noin 3400 asiakasta. Useimmat kirjaston asiakkaat käyttivät ainoastaan lukusalipalveluita. (Lee & Um 1994, 69.)

4.5.5 Daegu City Central Library

Alun perin pohjoiseen Gyungsang provinssiin vuonna 1919 perustettu Daegu City Central Library on vaihtanut nimeään ja sijaintiaan useaan otteeseen historiansa aikana. Kirjasto muutti nykyisiin tiloihinsa vuonna 1985, jolloin myös sen nimi vakiintui Daegu City Librarystä Daegu City Central Libraryksi. Kirjasto on suurin kaupungin kuudesta julkisesta kirjastosta. (Lee & Um 1994, 69.)

Kirjaston henkilökuntaan kuului vuonna 1994 68 henkilöä. Kirjaston kokoelmaan kuului 265869 teosta. Kirjastossa on istumapaikat 1800 henkilölle sekä kirjastossa on peruskokoelman lisäksi aiheittain erotettuja huoneita, mm. yhteiskuntatieteiden huone, luonnontieteiden huone, lastenhuone sekä kommunistisen materiaalin huone. (Lee & Um 1994, 69-70.)

Kirjaston tärkeimpiä projekteja ovat kansalaisten lukuharrastuksen edistäminen ja tukeminen sekä kirjaston roolin vakiinnuttaminen kansalaisten informaation keskuksena. Kirjastolla on

käytössään kirjastoauto, ja kirjasto on lahjoittanut kokoelmia eri yrityksille, orpokodeille sekä pienille puistikirjastoille. Kirjasto tarjoaa koululaisille lukupiirejä koulujen loma-aikaan, luentoja, kulttuuri elokuvien näytöksiä sekä kirjakeskusteluja. Kirjasto järjestää usein kalligrafia ja kukka-asetelma näyttelyitä sekä tarjoaa kielikursseja sekä muuta kulttuuritoimintaa. Vuonna 1991 kirjastoa käytti päivittäin noin 3700 ihmistä. (Lee & Um 1994, 70.)

4.6 Kirjastot 2000-luvun yhteiskunnassa

Vaikka Korean kirjastolaki määrittelee kirjaston kulttuurin, tiedon ja koulutuksen keskuksi, todellisuudessa nämä arvot eivät toteudu, mikäli kansalaiset eivät näe kirjastoa informaationkeskuksena yhteiskunnalle, tai jos tarvetta kirjoille ja tietopalvelulle ei tunneta. Kirjaston käyttäjistä suurimman asiakasryhmän muodostavat opiskelijat ja työpaikkoihin liittyviin kokeisiin valmistautuvat aikuiset, ja heillä on yleensä omat materiaalit mukanaan. Kirjastoa käytetään siis pääasiassa opiskelutilana. Kirjastojen kokoelmatkin ovat yleensä houkuttaneet vain suppeaa asiakasryhmää. (Lee & Um 1994, 61-63.) Huonot resurssit ja yhteiskunnassa vallitseva perinteinen ajattelutapa kirjastoista kirjavarastoina tai lukusaleina on aiheuttanut sen, että kirjastot panostavat aineiston hankintaa enemmän muihin projekteihin ja ohjelmiin. (Lee & Um 1994, 59-61.)

Kokoelmien vähäisestä käytöstä huolimatta, kirjastolaki asettaa kirjastoille tiettyjä vaatimuksia palveluiden ja tilojen suhteen. Lain mukaan kirjaston, joka palvelee 20000 kansalaista, tulisi sisältää käsikirjaston, toimiston sekä aineistoa/hyllyjä erillään yleisistä lukutiloista. Kirjaston tiloista/istumapaikoista 20 prosenttia tulisi olla lapsille tarkoitettuja, ja 10 prosenttia vanhuksille/huonokuntoisille/vammaisille/erikoistarpeisille asiakkaille. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua. Kirjastossa, jonka pinta-ala on alle 330 m², tulisi olla ainakin kolme kirjastonhoitajaa, ja jos kirjaston kokoelma on yli 6000 nidettä, jokaista uutta 6000 nidettä kohti tulisi lisätä yksi uusi kirjastonhoitaja. (Lee & Um 1994, 61-63.)

2000-luku toi mukanaan huomattavaa teknologista kehitystä sekä merkittäviä edistysaskelia kirjastopalveluissa. Kirjastojen automatisointi tapahtui kuitenkin yleisissä kirjastoissa huomattavasti hitaammin kuin tieteellisissä kirjastoissa. 1990-luvun alussa käyttöön otettu KOLAS (Korean Library Automation System) järjestelmän leviäminen sai kuitenkin aikaan sen, että vuoden 2005 loppuun mennessä lähes kaikki kirjastot olivat siirtyneet tietokoneaikaan. Vuonna 1996 kansalliskirjaston laukaiseman e-kirjastoprojektin myötä kaikki yleiset kirjastot

liitettiin kansalliskirjaston operoimaan kirjastoverkoston laajakaistaverkkoyhteyden avulla. (Yoon ym. 2006, 96-97.)

Kirjastoissa oli vuoteen 1945 asti käytössä Korean Decimal Classification by Park eli KCDP-luokitusjärjestelmä, jonka jälkeen KCD eli Korean Decimal Classification sekä Dewey Decimal Classification (DDC)-luokitusjärjestelmä otettiin käyttöön. Länsimaalaiset kirjat luokitellaan DDC:n mukaan, ja korealaiset teokset KCD:n mukaan. Luetteloinnissa käytetään KORMARC (Korean Machine Readable Cataloging) järjestelmää. Länsimaiset julkaisut luetteloidaan AACR II (Anglo American Cataloging Rules):n mukaan, itämaiset julkaisut KORMARC:in mukaan. (Lee & Um 1994, 21-22.)

Jo 2000-luvun alussa useat kirjastot pystyivät tarjoamaan verkkokirjastopalveluita. Osassa kirjastoissa oli jo tuolloin käytössään kehittyneempiä ratkaisuja, kuten esimerkiksi aineiston merkitseminen RFID (Radio Frequency Identification)-etätunnistuksella. E-kirjojen ja verkkolehtien saatavuus kuului peruspalveluihin, ja osa kirjastoista otti käyttöön myös tekstiaviestipalveluita asiakkailleen. (Yoon ym. 2006, 96-97.)

Kirjastojen, kirjastonhoitajien sekä kirjaston kokoelmien määrä on noussut huimasti viime vuosikymmenen aikana. Tyypillinen piirre Korean julkisille kirjastoille on se, että ne toimivat miljoonakaupungeissa ja ovat kooltaan suuria, mutta niillä ei ole lainkaan lähikirjastoja. Kaikki julkiset kirjastot ovat valtakunnallisen kirjastoverkoston jäseniä, kuten kirjastolaki vaatii. Kirjastoverkoston keskuksena on Korean kansalliskirjasto, ja vuonna 2004 verkostoon kuului 35 suurkirjastoa sekä 436 pienempää kirjastoa. (Yoon, Chang & Kim 2006, 96.)

2000-luvulla kirjastot ovat omaksuneet useita kansainvälisiä lukutaidon edistämiskampanjoita. Näistä merkittävimpiä esimerkkejä ovat 'Bookstart' ja 'One Book, One City' kampanjat. Bookstart-kampanja lahjoittaa ilmaisia kuvakirjoja kaikille alle yksivuotiaille lapsille, ja One Book, One City-kampanja puolestaan järjestää lukupiirejä suurkaupungeissa, joissa kutakin kaupunkia varten valitaan yksi kirja jonka kaikki asukkaat lukevat. Luettuun kirjaan perustuen järjestetään keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia. (Lee & Jo 2006, hakupäivä 21.8.2011.)

5 OPPILAITOSKIRJASTOT JA ITÄMAINEN OPISKELUTAPA

Koreassa vallitsi kolmitasoinen koulutusjärjestelmä ennen modernin koulujärjestelmän saapumista. Ensimmäinen taso (*sodang*) tarkoitti lähes jokaisesta kylästä löytyvää perusopetusta tarjoamaan kykenevää yksityistä koulua tai lukusalia. Toinen taso (*hyanggyo*) tarkoitti kaikilta hallinnollista alueilta löytyviä toisen asteen koulutusta tarjoavia kouluja. Koulutusta tarjottiin vain aateliston poikalapsille, jotka 7 tai 8-vuotiaina aloittivat opintiansa *sodangeissa* joissa he opiskelivat kiinan kielen alkeet sekä aloittivat kiinalaisen kirjallisuuden opinnot. Viidentoista tai kuudentoista ikäisinä Soulissa asuvat pojat aloittivat toisen asteen opinnot. Koulusta valmistuminen oikeutti valtion alimpien virkojen hakemiseen. Koulujärjestelmän kolmas taso (*sowon*) tarkoitti pääkaupungin ulkopuolisia yksityisiä yläluokan oppineiden perustamia akatemioita. (Lee & Um 1994, 5.)

Ensimmäiset yliopistot perustettiin jo Goryeo- ja Joseon-dynastioiden aikana, ja maan vanhin yliopisto Sungkyunkwan toimi harjoittelupaikkana valtion virkamiehille. Julkinen koulujärjestelmä saapui Koreaan ensimmäisen kerran 1800-luvun lopussa. (Lee & Um 1994, 5.) Koreassa vallinneesta yhteiskuntaluokkajärjestelmästä luovuttiin vasta vuonna 1894, ja siihen saakka koulutus oli ainoastaan yläluokan kansalaisten saatavilla. Edellytyksenä valtion virkoihin pääsyyn oli koulutus, ja koulutuksen hankkiakseen oli osattava lukea kiinalaisia kirjoitusmerkkejä jotka olivat tavalliselle kansalaiselle tuntemattomia. (Lee & Um 1994, 10.)

Länsimaalaistyyliä kouluja alettiin perustaa Koreaan n. 1880-luvulla, ja samaan aikaan otettiin käyttöön myös koululaki, joka sai aikaan peruskoulujärjestelmän (Lee & Um 1994, 5). The English School (1883) ja Yugyeong Gongwon (1886-94) olivat ensimmäisiä valtion perustamia kouluja. Julkisten koulujen lisäksi perustettiin myös lukuisia yksityisiä kouluja, mm. Wonsan Academy (1883), Baejae School (1885) sekä Ehwa Women's School (1886). Vuoden 1894 jälkeen Soulissa perustettiin kaiken asteisia oppilaitoksia. (Korean Overseas Information Service 2003, 334-335.)

Ensimmäinen moderni yliopisto, Keijo Imperial University (nykyinen Kyungsung University), avattiin Japanin vallan aikana vuonna 1926, ja samana vuonna avattiin myös yliopiston kirjasto. Muita ajan yksityisiä yliopistokirjastoja olivat vuonna 1922 avattu Posung College Library, yhdysvaltalaisen lähetystyöntekijöiden avaamat Yunhee College Library sekä Ehwa Womans College jotka molemmat avattiin vuonna 1923. Vuoden 1945 jälkeen useita yliopistoja avattiin ja järjestettiin uudelleen sekä joitakin vanhoja korkeakouluja ylennettiin yliopistoiksi. Vuonna 1948

maassa oli 42 kolmannen asteen koulua. (Lee & Um 1994, 34-35.) Japanin siirtomaavallan aikana japanilaisten tarjoaman koulutuksen oli tarkoitus pakottaa korealaisten mieliin japanilaista siirtomaapolitiikkaa. Japanilaiset yrittivät kaikin keinoin hävittää perin pohjin korealaisen kulttuurin ja kielen, ja kasvattaa uuden sukupolven ajattelemaan, toimimaan ja puhumaan kuten syntyperäisen japanilaisen. (Lee & Um 1994, 5-6.)

Korealaisten oppilaitoskirjastojen päätarkoituksena on oppilaitoksen opetustoiminnan tukeminen ja opettajien ja oppilaiden tarvitseman materiaalin tarjoaminen. Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että idän ja lännen välinen tapa opiskella on hyvin erilainen. (Lee & Um 1994, 34) Korealainen koululainen opiskelee viikoittain 15 tuntia enemmän kuin länsimainen koululainen. Koululaisen tärkein elämäntehtävä on menestyä CSAT-testissä, joka on kaikkien Korean yliopistojen yhteinen koe, jonka tulosten perusteella oppilaat valitaan yliopistoihin ja muihin korkeamman tason oppilaitoksiin. CSAT-koepäivä on kansallinen tapahtuma, jolloin poliisi ohjaa liikennettä, jotta kukaan ei myöhästyisi kokeesta, ja lentokenttien lentoliikenne pysähtyy aamu- ja iltapäivisin, jotta lentomelu ei häiritsisi kuullun ymmärtämisen kokeita. (Turkki 2011, 158.)

Koreassa käytössä oleva itämainen opiskelutapa painottaa ulkoa opiskelua eli opiskelijoita kannustetaan muistamaan kirjojen ja luentojen sisällöt ulkoa. Länsimaissa opiskelussa painotetaan opiskelijan ymmärtämystä opetellusta asiasta, eikä niinkään asian sanasta sanaan ulkoa muistamista. Itämaisen opiskelutavan vaikutus näkyy selvästi vielä nykyisinkin kirjastoissa, koska opiskelijat eivät opiskele tutkimuslähtöisesti eivätkä siten tarvitse ylimääräisiä kirjoja opiskelua varten. Riittää, että he opettelevat ulkoa määrättyt asiat ja siten suorittavat opintonsa. Oppilaitoskirjastojen yleistyessä kirjastot olivatkin lähinnä paikkoja, joihin opiskelijat tulivat tekemään läksyjä ja valmistautumaan kokeisiin. Kirjastoista ei lainattu kirjoja, ja vain harvat käyttivät kirjastojen tarjoamaa tietopalvelua. (Lee & Um 1994, 34-35.)

Kirjastojen käyttö opiskelutilana sekä kasvava tarve hiljaisille lukutiloille johti 'Private Reading Rooms'-ilmiön syntymiseen 1960-luvun alussa. Heti ilmiön syntymisen myötä Soulissa arveltiin olevan yli 60 yksityistä lukusalia, mutta tarkkaa määrää ei voitu saada selville, koska lukusalien perustamisen takana ei ollut virallista tahoa. Lukusalit olivat yksityisiä istumapaikoilla varustettuja tiloja, joista opiskelijat pystyivät vuokraamaan itselleen istumapaikan ja pöydän. Lukusalit sisälsivät yleensä 50-500 istumapaikkaa, ja kuukauden pöytävuokran hinta oli 250-1000 wonia eli noin 0,20-0,80 euroa. Lukusalit olivat avoinna vuorokauden ympäri, ja osa tarjosi erilliset opiskelutilat miehille ja naisille. Oli yleistä, että maaseudulla asuvat opiskelijat tulivat kesäisin

suurkaupunkeihin opiskelemaan vuokraamalla lukusaleista pöydän koko kesälle. Pöytä toimi opiskelupaikkana ja samalla yöpymispaikkana monille opiskelijoille. (Kaser 1969, 17).

5.1 Peruskoulujen koulukirjastot

Korean ensimmäiset koulukirjastot avattiin 1950-luvulla kolmessa maan eteläisessä osassa sijaitsevassa Kyungsang provinssin koulussa, Chinju Girls' High School vuonna 1952, Masan Girls' High School vuonna 1954, ja Kyungnam High School vuonna 1957. Perinteisen ajattelutavan mukaan kirjat ajateltiin esineinä joita tulee säilöä, ei käyttää. Siksi kirjasto, jossa oli avoin hyllyjärjestelmä, oli harvinaisuus. Kyungnam High School oli ensimmäinen koulukirjasto, joka otti käyttöön avoimen hyllyjärjestelmän. (Lee & Um 1994, 92.)

Koulukirjastoliike alkoi virallisesti vuonna 1956 Masan Girls' High Schoolin koulukirjaston pohjalta tehdyn raportin ("How to organize a school library and to utilize it for learning") myötä. Koulukirjastoliikkeen aloitukseen saattoi vaikuttaa suotuisasti myös se, että Kyungsang provinssi oli ainoa osa Koreaa johon Korean sota ei ollut vaikuttanut. Koulukirjastot toimivat yleensä aina koulun kanssa samoissa tiloissa, paitsi vuonna 1958 Soulissa ja Incheonissa avatut Kyunggi High School ja Chemoopo High School kirjastot, joilla oli omat erilliset kirjastorakennuksensa. (Lee & Um 1994, 92-93.)

Varhaisimmat tiedot koulukirjastoista koskevat pääosin yläasteiden yhteyteen perustettuja kirjastoja, mutta koulukirjastoja perustettiin myös ala-asteiden yhteyteen. Ensimmäinen alakoulukirjasto aloitti toimintansa vuonna 1958 Demonstration Elementary Schoolissa. Kirjastotoiminnan aloitti Yonsei Universityn kirjastotoimintaa kehittämään tullut yhdysvaltalainen Peabody Education Team. Demonstration Elementary Schoolin mediakeskuksena toimiva koulukirjasto on toiminnassa vielä nykyäänkin. (Lee & Um 1994, 93.)

Korean kielen sana '*sasu kyosa*' tarkoittaa kirjaimellisesti opettajaa, joka on kirjastonhoitaja. Koulukirjastojenhoitajat ovatkin alusta lähtien olleet opettajia, jotka ovat opiskelleet koulukirjaston hoitamiseen vaadittavan minimimäärän kirjastotieteitä kansalliskirjaston tai jonkin muun instituutin tarjoamilla kursseilla. Kurssien tarjoamat tiedot eivät tee opettajista kirjastoalan ammattilaisia, mutta koulujen hallinnon mukaan opettajat soveltuvat koulukirjastojen hoitajiksi paremmin kuin kirjastoalan opiskelijat, koska opettajat ovat samalla koulun henkilökuntaa ja hoitavat siten kirjastonhoitajan tehtäviä opettajan työnsä lisäksi. Kirjastolain mukaan lukio asteisissa kouluissa joissa on vähintään 24 luokkaa, koulukirjastossa tulee olla vähintään kaksi kirjastonhoitajaa.

Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu. Vuonna 1991 ilmestyneen *Statistic on Libraries in Korea*-julkaisun mukaan, maan 6729 koulukirjastossa työskenteli ainoastaan 874 kirjastonhoitajaa. (Lee & Um 1994, 98-100.)

Ensimmäiset koulukirjastojen hoitajat kävivät Yonsei Universityn vuonna 1957 aloittaman vuoden mittaisen kirjastotieteiden kurssin, josta he valmistuivat kirjastonhoitajiksi. Huolimatta koulukirjastojen kivisestä alkutaipaleesta, ensimmäiset koulukirjastojenhoitajat olivat innokkaita kehittämään ja toteuttamaan koulukirjastotoimintaa, ja he perustivat jopa koulukirjastojen maakuntaliittoja ympäri maata Korean sodan jälkeisellä 50-luvun loppupuolella. Koulukirjastoliike säilyi sellaisenaan 60-luvulle asti, mutta kirjastonhoitajien innostus ei saanut koulukirjastoliikettä kukoistamaan, vaan se kuihtui hiljalleen. Kirjastolain mukaan jokaisessa koulussa tulisi olla kirjasto, mutta todellisuudessa kirjastoja löytyy vain alle puolesta. (Lee & Um 1994, 93-95.)

Kirjastolaki on asettanut standardit koulukirjastojen istumapaikkojen ja kokoelmien määrästä sekä peruspalveluista. Lukiossa sijaitsevan kirjaston kokoelmassa tulisi olla ainakin 600 kirjaa, ja sen tulisi hoitaa seuraavia tehtäviä ja palveluja: aineiston hankkiminen, järjesteleminen ja analysointi, säilöminen sekä oppilaitoksen saataville asettaminen, kirjastonkäytön opetus sekä lukemaan ohjaaminen sekä audio-visuaalisten materiaalien kehitys ja tuottaminen. Todellisuus on kuitenkin se, että palveluista suurin osa jää toteutumatta. Koulukirjastot ovat olemassa, mutta koulukirjastopalvelut eivät. Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, suurin osa koulukirjastoista on pieniä kirjakokoelmia luokkahuoneissa, joista vapaaehtoiset opiskelijat huolehtivat Yonsei Universityn kurssilta kirjastonhoitajaksi valmistuneen opettajan johdolla. Koululaiset voivat yleensä lainata koulukirjastojen kirjoja, mutta muuta aineistoa ei ole yleensä saatavilla, koska opiskelun keskittyessä kokeisiin valmistautumiseen muu materiaali katsotaan tarpeettomaksi. (Lee & Um 1994, 93-98.)

Vuonna 1957 avattu Sookmyung Girls' Middle and High School koulukirjasto on yksi Korean harvoista koulukirjastoista, jossa työskentelee virallinen kirjastonhoitaja, ja jossa kirjastolla on oma rakennuksensa. Kirjasto tarjoaa 312 istumapaikkaa vaikkakin sen käyttäjäpiiriin kuuluu 4000 asiakasta. Verrattuna maan muihin koulukirjastoihin, tilanne on hyväksyttävä. Kirjaston kokoelmaan kuuluu 26000 kirjaa sekä 9200 sidottua lehteä, 200 levyä sekä 50 maalausta. Kirjasto on saanut suurimman osan aineistostaan lahjoituksina, esimerkiksi vuonna 1992 kirjaston kokoelmaan lisättiin 1400 teosta, joista kirjasto itse osti ainoastaan 200 teosta. 90-luvun alussa kirjastoa käytti päivittäin noin 300 opiskelijaa, ja kirjaston kokoelmasta lainattiin päivittäin noin 50 teosta. (Lee & Um 1994, 102-103.)

Huolimatta koulutuksen ja koulujen pitkästä historiasta Koreassa, koulukirjastot ovat uusi, valitettavan vähälle huomiolle jäänyt ilmiö. Koulukirjastojen tärkeyttä koulutukselle ei pidetä oleellisena, koska koululaisten oletetaan saavan kaiken tarvitsemansa tiedon luokkahuoneesta. Korealaisen opetusmetodin päämääränä on valmistaa koululaisia korkeamman asteen oppilaitosten pääsykokeita varten, eikä koululaisten tarvitse hakea lisätietoa opetustilanteen ulkopuolelta. Koululaisille opetetaan vain kokeisiin tarvittavat tiedot, eikä heidän tarvitse ymmärtää aihepiiriä sen syvemmin. Kokeet ovat yleensä monivalintatehtäviä, joten niissäkään opiskelijan ei tarvitse tietää muuta kuin sen, mitä hänelle on luokassa opetettu. (Lee & Um 1994, 91- 92.)

Opiskellessaan koululaiset opettelevat ulkoa asiat joita kysytään kokeissa, eivätkä opettajakaan rohkaise heitä hankkimaan lisätietoa aiheesta, koska riittää, että opiskelija muistaa vain sen mitä kokeessa kysytään. Koululaisten ei tarvitse osata selittää asioita omin sanoin tai käyttää vastauksissaan luovuutta ja mielikuvitusta. Opettajat eivät käytä luokkatilanteissa kovinkaan paljon oheismateriaalia, vaan opetus tapahtuu pääasiassa suoraan tekstikirjasta. Koska luokassa saattaa olla lähes 50 oppilasta, ryhmätöille ja muille länsimaissa tutuille opiskelutavoille ei aseteta kovin suurta painoarvoa. Tästä syystä olosuhteet koulukirjastoille ovat olleet alusta asti epäsuotuisat. (Lee & Um 1994, 91- 92.)

5.2 Korkeakoulukirjastot

Kirjastolaki määrää, että jokaisessa korkeakoulussa on oltava kirjasto. Kirjastoille asetetut tehtävät ovat seuraavat: aineiston hankinta, käsittely, analysointi sekä säilyttäminen ja käytettävälle asettaminen tutkimus- ja opiskelutarkoituksia varten, oppilaitoksen opetussuunnitelman tukeminen, systemaattinen kirjastonkäytön opetus, aineiston kierrättäminen kirjastoverkoston keskuudessa sekä muut oppilaitoksen vaatimat tehtävät. Kaikki oppilaitoskirjastot kuuluvat niiden emo-opistojen hallinnon alaisuuteen, ja ne yleensä jaetaan kansallisiin ja yksityisiin laitoksiin. Sekä yksityiset että julkiset yliopistot ovat opintoministeriön alaisuudessa, mutta niitä koskevat eri lainsäädännöt. Vuonna 1991 Koreassa oli 310 korkeakoulukirjastoa. (Lee & Um 1994, 36-37.)

Kirjastolaki on asettanut määräykset peruspalveluista oppilaitoskirjastoille. Niiden väliltä löytyy kuitenkin eroja mm. henkilöstömäärän ja aineiston koon väliltä. Kolmannen asteen oppilaitoskirjastojen tulisi lisätä kokoelmaan kolme kirjaa jokaista opiskelijaa kohti vuodessa. Toisen asteen oppilaitoskirjastoissa puolestaan kokoelman täytyy sisältää jokaisella osastolla

vähintään 500 teosta, ja jos oppilaita on yli 80, vuodessa tulee lisätä 5 uutta teosta jokaista opiskelijaa kohti. (Lee & Um 1994, 38-41.)

Korkeakoulukirjastojen yhteisenä ongelmana on ollut se, että suuri osa niiden kokoelmista muodostuu Japanin vallan aikaisista vanhentuneista japanilaisista teoksista joille ei ole käyttöä nykypäivän korkeakoulujen tarjoamissa opinnoissa (Kaser 1969, 12). Vuonna 1990 oppilaitoskirjaston keskimääräinen kokoelman suurus oli 195000 teosta. Yliopistokirjastojen kokoelmat olivat yleensä suuremmat kuin muiden korkeakoulujen kirjastot, ja yksityiset kirjastot kasvattivat kokoelmiaan tehokkaammin kuin julkisten oppilaitosten kirjastot. Julkisen oppilaitoksen kirjasto keräsi vuodessa keskimäärin 263500 teosta, kun taas yksityinen kirjasto kasvatti kokoelmaansa 306400 teoksella. Kirjastojen henkilöstömäärä on myös säädetty laissa: jos oppilaitoksessa on alle 1000 opiskelijaa, kirjastossa tulee olla 4 työntekijää ja jokaista lisättyä 1000 oppilasta kohti tulee olla yksi uusi työntekijä. (Lee & Um 1994, 38-41.)

5.2.1 Seoul National University Library

Maan suurimman ja vanhimman yliopistokirjaston Seoul National University Libraryn historia ulottuu vuoteen 1924, jolloin Japanin siirtomaahallitus avasi Keijo Imperial Universityn eli Seoul National Universityn edeltäjän. Korean vanhimman tieteellisen kirjaston eli Joseon-dynastian aikaisen kuninkaallisen Kyujanggak kirjaston aineisto on sijoitettu Seoul National University Libraryn kokoelmaan. Kirjaston sivukirjastoihin kuuluu maatalouden kirjasto, lääketieteen kirjasto sekä lakikirjasto. (Lee & Um 1994, 42-45.)

Kirjasto palvelee erittäin laajaa asiakasryhmää professoreista jo valmistuneisiin opiskelijoihin. Kirjaston kokoelma on jaettu kolmeen osaan: uutuuksiin, vanhoihin julkaisuihin sekä erikoiskokoelmaan. Vanhojen julkaisujen kokoelma sisältää lakiaiheista aineistoa, itämaisen tutkimuksen aineistoa, Keijo University Librarystä perittyjä englantilaisen kirjallisuuden klassikoita, sekä Kyujanggak kirjastosta peräisin olevia korealaisia klassikkoteoksia. Uutuuskokoelmaan katsotaan kuuluviksi vuoden 1945 jälkeen hankitut teokset. Erikoiskokoelma sisältää Kyunjanggakin aineistoa sekä yksityisten henkilöiden lahjoittamaa historiallista aineistoa. Vuonna 1990 kirjaston kokoelmaan kuului 1498738 teosta sekä 19435 mikrofilmiä. Aineisto on luokitettu Deweyn luokittelun mukaan. Itämainen aineisto on luetteloitu KORMARC:iin, länsimainen AACR:ään, ja itämaiset klassikot Classical Cataloging Rulesin mukaan. Vuonna 1990 Kirjaston henkilökuntaan kuului 141 henkilöä. (Lee & Um 1994, 42-45.)

5.2.2 Ehwa Woman's University Library

Ehwa Woman's University on yksi Korean historian tärkeimmistä yliopistoista, koska ennen yliopiston perustamista vuonna 1886, yhteiskunnan perinteisten käsitysten ja konservatiivisten sääntöjen mukaan tytöt eivät olleet saaneet opiskella. Ehwan perusti yhdysvaltalainen lähetystyöntekijä Mary F. Scranton, ja yliopisto oli ensimmäinen tytöille opetusta tarjoava oppilaitos. Nykyisin Ehwa on yksi maailman suurimmista tytöille suunnatuista oppilaitoksista. (Lee & Um 1994, 45.)

Yliopiston kirjasto avattiin ensimmäisen kerran vuonna 1923, ja sen kokoelmaan kuului 16000 kirjaa. Yliopisto muutti nykyiselle kampukselleen Sinchonin kaupunginosaan vuonna 1935, jolloin myös sen kirjasto sai mahdollisuuden uudistautua, ja vuonna 1930 se avattiin uudelleen. Tuohon aikaa kirjojen kotilainaminen oli erittäin harvinaista, mutta Ehwan kirjaston asiakkaat saivat kirjoja kotilainaan. Vuonna 1946 kirjasto sai uuden rakennuksen, ja sen kokoelma oli kasvanut 20000 teokseen. (Lee & Um 1994, 45-47.)

Kirjasto kärsi valtavia vahinkoja Korean sodan aikana, jolloin suurin osa sen kokoelmasta tuhoutui. Uusi moderni kirjasto avattiin sodan jälkeen vuonna 1957. Ehwan viisikerroksinen kirjastorakennus on Korean ensimmäinen kirjasto, jonka rakentamisesta konsultoi yhdysvaltalainen kirjastorakentamisen asiantuntija. Kirjastorakennuksessa on istumapaikat 4000 henkilölle, ja sen arkkitehtuuria on käytetty mallina kaikissa Korean moderneissa yliopistokirjastorakennuksissa tähän päivään saakka. 90-luvun alussa kirjasto palveli vuodessa noin 18000 asiakasta, ja sen kokoelmaan kuului 700000 teosta ja 200000 mikrofiliä sekä 5000 lehteä ja 90 sanomalehtinimekettä. (Lee & Um 1994, 45-47.)

5.2.3 Korea University Library

Ensimmäinen korealaisten itsensä perustama yksityinen yliopisto, Posung College eli nykyinen Korea University, perustettiin vuonna 1922. Sen vuonna 1937 perustettu kirjastorakennus on maan ensimmäinen yksityisen yliopiston kirjasto. Kirjasto on kehittynyt yhdessä yliopiston kanssa, ja kirjaston nykyinen rakennus avattiin vuonna 1978 kirjaston 70. vuosipäivän muistokirjastona. (Lee & Um 1994, 48.)

Korea University on maan suurin ja vanhin yksityinen yliopisto, ja sen kirjasto on maan suurin yksityinen yliopistokirjasto. Se palvelee noin 26300 asiakasta. Kirjastolla on myös kolme

sivukirjastoa; vuonna 1983 avattu tiedekirjasto, 1990 avattu Seochang kirjasto sekä vuonna 1991 avattu lääketieteen kirjasto. Vuoden 1992 loppuun mennessä kirjaston ja sen sivukirjastojen yhteenlaskettu aineistomäärä oli noin 1100000 nimekettä. (Lee & Um 1994, 48-49.)

Kirjasto on YK:n talletuskirjasto sekä se kerää julkaisuja EC (European Community):ltä ja OECD (Organization for Economic Cooperation and Development):ltä. Kirjasto on myös saanut merkittäviä lahjoituksia yksityisiltä keräilijöiltä. (Lee & Um 1994, 49.)

5.2.4 Yonsei University Library

Yonsei University Library sai alkunsa vuonna 1915 Yonsei Universityn perustajan H. G. Underwoodin lahjoittamasta 230 kirjan kokoelmasta. Historiansa alusta lähtien Yonsei University on pyrkinyt olemaan huippulaadukas ja korkea-arvoinen yliopisto, ja siksi yliopisto on halunnut panostaa erityisesti sen kirjastoon. Kirjastolla ei ollut omaa rakennusta ennen vuotta 1957, jolloin kirjastorakennus Yongjae Building avattiin yliopiston alumnien, vanhempien ja vapaaehtoisten toimesta. Kirjasto järjestettiin uudelleen kolmeen osaan (humanistinen aineisto, yhteiskuntatiede ja luonnontiede) kirjaston muuttaessa sen nykyisiin tiloihin vuonna 1979. Kirjastossa on lähes 4000 istumapaikkaa ja se palvelee yli 25000 asiakasta yliopiston professoreista uusiin ja vanhoihin opiskelijoihin. (Lee & Um 1994, 50-51.)

Historiansa aikana kirjasto on saanut runsaasti lahjoituksia sekä korealaisilta että ulkomaalaisilta arvohenkilöiltä, ja kirjaston 230 kirjasta alkanut kokoelma kasvoi vuoteen 1924 mennessä 5797 kirjalla (Lee & Um 1994, 50). Lahjoitusten joukossa oli myös yhdysvaltalaisen lähetyssaarnaajien vuonna 1941 lahjoittama Dr. Eli Barr Landisin kirjakokoelma Koreaan liittyvistä teoksista (Otness 1988, 4). Kirjasto kärsi pahoja tuhoja Korean sodan aikana, ja suurin osa Landis-kokoelmastakin tuhoutui. Korean sodan jälkeisinä vuosina kirjaston henkilökunta työskenteli ahkerasti kirjaston henkiinherättämiseksi, ja vuoteen 1954 mennessä 14000 teosta oli jälleen lainauskunnossa. Kirjasto saa edelleen runsaasti lahjoituksia niin yksityisiltä henkilöiltä, kuin laajemmilta organisaatioiltakin. (Lee & Um 1994, 51.)

Vuonna 1992 kirjaston kokoelmaan kuului noin 972600 nidettä ja siellä työskenteli 41 henkilöä. Kirjasto on ollut monella tapaa uraa uurtava kirjasto korean kirjastohistoriassa, sillä se oli ensimmäinen yliopistokirjasto, joka salli myös yliopiston ulkopuolisten henkilöiden käyttävän sen palveluita. Myös kirjaston tietopalvelu ja kirjojen kotilainaamismahdollisuus olivat aikansa suuria edistysaskelia. (Lee & Um 1994, 51.)

6 MUUT KIRJASTOT

Korean erikoiskirjastojen historiasta ja saavutuksista ei ole saatavilla paljoa tietoa, vaikka maassa onkin ollut useita erikoiskirjastoja. Erikoiskirjastot eivät ole halunneet kirjata muistiin historiansa vaiheita tai saavutuksiaan, ja siksi niiden nykytilanne on niiden historiaa tunnetumpi. Erikoiskirjastot ovat jollekin tietylle ryhmälle suunnattuja informaatiokeskuksia, ja niiden tärkeimpänä tehtävä on vastata kirjaston emo-organisaation tiedontarpeeseen. Suurin osa erikoiskirjastoista kuuluu jonkin suuremman organisaation, yrityksen, viraston, instituutin, yhteisön tai tietyn alan yhteyteen. (Lee & Um 1994, 75-76.)

Korean ensimmäinen tunnettu erikoiskirjasto oli vuonna 1920 Southern Manchuria Railway Companyn (SMRC) perustama Railway Bureau Library. SMRC oli japanilaisten perustama siirtomaahallinnon toimisto, ja sen vuoteen 1945 asti toiminnassa ollut kirjasto palveli virastoa ja sen jäsenten perheitä sekä myös tavallisia kansalaisia. Railway Bureau Libraryn jälkimainingissa syntyi lukuisia muita erikoiskirjastoja. Nämä kirjastot olivat kuitenkin joko niin pieniä, etteivät ne kiinnittäneet historioitsijoiden huomiota, tai kirjastoilla ei ollut merkittäviä saavutuksia joita olisi kirjattu muistiin. Tästä syystä kirjastojen vaiheet ovat jääneet pimentoon. (Lee & Um 1994, 76.)

1960-luvulta lähtien Korea on asettanut erityisen painoarvon taloudelliselle kehitykselle, joka on johtanut lukemattomien uusien yritysten syntyyn ja uudelleen organisoitiin. Nämä tekijät ovat johtaneet siihen, että yritykset ovat perustaneet omiin tarpeisiinsa vastaavia erikoiskirjastoja. Teollisen kehityksen lisäksi Korea pyrkii jatkuvaan tieteelliseen- ja teknologiseen kehitykseen. 60-luvulta lähtien alettiin perustaa tutkimuskeskuksia tieteen eri aloilta, mm. vuonna 1956 perustettu Korean Research Center, 1959 perustettu Korean Atomic Energy Institute, ja vuonna 1966 perustettu Korean Institute of Science and Technology. (Lee & Um 1994, 77-78.)

Suurin osa Korean erikoiskirjastoista on yrityskirjastoja, vaikka kirjastolaki määrää, että myös muita erikoisryhmiä varten (sairaalat, vankilat, armeija) on perustettava kirjastoja. Vuonna 1991 Korean kirjastoseuran tekemän tutkimuksen mukaan maassa oli 369 erikoiskirjastoa. Erikoiskirjastojen määrästä 85 kirjastoa oli hallituksen virastojen sponsoroimia kirjastoja, 74 instituutteihin kuuluvaa kirjastoa, 56 sairaalakirjastoa, 54 teollisuusalan kirjastoa, 48 yhdistyskirjastoa, 14 sanomalehti/julkaisualan kirjastoa, 16 pankkikirjastoa sekä 22 muuta kirjastoa. Erikoiskirjastoissa on yleensä vähän henkilökuntaa, ja vuonna 1991 Korean

erikoiskirjastoissa työskenteli 759 kirjastonhoitajaa. Erikoiskirjastojen kokoelmien suuruus vaihtelee muutaman sadan kirjan kokoelmasta 100000 teoksen kokoelmiin. (Lee & Um 1994, 78-80.)

6.1 National Assembly Library

National Assembly Library avattiin vuonna 1952 tukemaan National Assemblyn (kansalliskokouksen) toimintaa Busanissa, Korean sodan aikaisessa pääkaupungissa. National Assembly Law määrää, että National Assemblylla on oltava kirjasto, joka hoitaa sen kirjoja ja muita materiaaleja. Kirjasto on kokenut historiansa aikana monia ylä- ja alamäkiä, ja lain muutokset ovat vaikuttaneet sen toimintaan. Kirjasto aloitti toimintansa pienenä erikoiskirjastona 3604 teoksen kokoelmalla mutta kasvoi vuosien saatossa. Kirjaston päätehtävä on tukea National Assemblyä hankintojen, aineiston käsittelyn ja analysoinnin avulla. Sen tehtäviin kuuluu myös tietopalvelu sekä lakidokumenttien ja muiden kirjastoaineistojen säilyttäminen. Kirjasto vastaa myös Assemblyn materiaalien digitoinnista. Se julkaisee kansallisia bibliografioita, harrastaa aineistovaihtoa ulkomaisten partnereiden kanssa, ja sillä on vapaakappaleoikeus Koreassa julkaistuihin teoksiin. (Lee & Um 1994, 23-24.)

Vuonna 1994 kirjasto työllisti 270 henkilöä. Vapaakappalekirjastona kirjasto saa kappaleet kaikista korealaisista julkaisuista, mutta se hankkii myös kappaleet ulkomaisista sanomalehdistä, audio-visuaalisesta materiaalista sekä väitöskirjoista ja tutkielmista. Kirjastolla on kattava kokoelma yhteiskuntatieteellistä aineistoa sekä parlamentaarisia ja oikeustieteellisiä dokumentteja, lakiteoksia, hallituksen asiakirjoja ulkomaista, ulkomaisia sarjajulkaisuja sekä YK:n julkaisuja. Kirjasto on YK:n talletuskirjasto ja se säilyttää kaikki YK:n ja sen alajärjestöjen julkaisut. Kirjastossa on laaja kokoelma lehtiä, vuonna 1994 kirjasto tilasi 11755 julkaisua. (Lee & Um 1994, 26-27.)

National Assembly Library Law määrää, että hallituselinten ja julkisten yritysten tulee antaa kirjastolle 10 kopiota heidän julkaisemistaan kirjoista, sarjajulkaisuista tai muista materiaaleista. Kaikesta muusta lakiin liittyvästä aineistosta annetaan kaksi kappaletta kirjastolle. Kirjasto on hankkinut paljon materiaalia ulkomailta, ja tällä saralla se on tehnyt tiivistä yhteistyötä yhdysvaltalaisen, ranskalaisen ja japanilaisen The Legislative Research Bureau's Liaison Officersien kanssa. Joulukuussa 1991 kirjastolla oli 330 partneri-instituutiota 90 eri maassa. Kirjaston keräämät kirjat luokitellaan Deweyn luokittelun mukaisesti, ja luetteloidaan korealaisilla luettelointisäännöillä. (Lee & Um 1994, 27-29.)

National Assembly Library ei ole julkinen kirjasto. Sen palveluja voivat käyttää vain virassa olevat tai entiset National Assemblyn jäsenet, National Assemblyn toimiston virkailijat, eri hallituselinten virkailijat, tutkimuskeskukset, professorit ja opettajat, maisteriopiskelijat, lehdistönjäsenet sekä henkilöt, jotka ovat saaneet erikoisluvan kirjaston johtajalta. Kelvolliset asiakkaat saavat käyttää kirjaston eri tiloihin jaettua aineistoa vapaasti. Kirjastossa on lukusali, maisteri/tohtori väitöskirjahuone, käsikirjasto, mikrofilmihuone, parlamentaarisen aineiston huone, YK:n dokumenttien huone sekä audio-visuaalisen aineiston huone. Kirjastolla on myös erikoiskokoelma perustuslaillista materiaalia, esim. kirjeitä, kutsukortteja, onnittelukortteja ja dokumentti filmejä. (Lee & Um 1994, 29-30.)

Kirjastolla on ollut merkittävä rooli indeksien ja erikoisbibliografioiden julkaisijana. Vuodesta 1964 kirjasto on julkaissut Index to Korean Language Periodicalsia, joka listaa 1300 julkaisua, ja on yksi maan käytetyimmistä luetteloista. Kirjaston muita julkaisuja ovat: Index to Recent Periodical Articles of Major Interests (1988), List of Theses for Doctor's and Master's Degrees Awarded in Korea (1969), Index to National Assembly Debates, Index to Korean Laws and Statutes joka kertoo ajankohtaisista lakimuutoksista, ja Issue Briefs joka kattaa tämän hetkiset suurimmat lakiaiheet puheenaiheet. Vuonna 1964 aloitettu National Assembly Library Review kattaa kirjastoon liittyviä artikkeleita ja uutisia. Vuodesta 1989 asti julkaistu Legislative Information Analysis kattaa ulkomailla viime aikoina käyttöön otettuja lakimuutoksia. (Lee & Um 1994, 30-31.)

6.2 Pistekirjoituskirjastot

Pistekirjoituskirjastot ovat kohtalaisen uusi ilmiö Korean erikoiskirjastojen kentällä. Kirjastopalveluja näkövammaisille tarjottiin ensimmäisen kerran vuonna 1969, kun Korean ensimmäinen pistekirjoituskirjasto Korean Braille Library avattiin. Kirjastolaissa on määritelty tiettyjä standardeja näkövammaisten kirjastoille. Säännösten mukaan kirjastotilan tulisi olla vähintään 66m² suuruinen, siellä tulisi olla vähintään kaksi pistekirjoituksen painokonetta sekä yksi tulostin, vähintään kolme pistekirjoituskonetta sekä 4 nauhuria. Peruskokoelmaan tulisi kuulua vähintään 1500 teosta ja 500 kasettia, ja 1000 teosta ja 200 kasettia tulisi lisätä jokaista kirjastotilaan lisättyä 33 neliometriä kohti. (Lee & Um 1994, 81.)

Korean hangeul-aakkosten pistekirjoitusmuoto kehitettiin ensimmäisen kerran vuonna 1926. Ensimmäiset pistekirjoituskirjat olivat saatavilla vuodesta 1935 lähtien Seoul School for the Blindin opiskelijoille. Korean Braille Libraryn palveluihin kuului perinteisten lainauspalveluiden lisäksi kirjastoautopalvelut sekä kattava kotipalvelu, jossa aineistoa toimitettiin asiakkaiden kotiin

tai työpaikalle. (Lee & Um 1994, 81) Kirjasto tarjosi myös tietopalvelua ja tiedonhakutulosten, tai muiden tulosteiden, muuntamista pistekirjoitusmuotoon (Kim 2005, hakupäivä 9.10.2012). Äänikirjojen tuotanto aloitettiin vuonna 1996, ja lähes 8000 nimekkeen äänikirja kokoelmaa käytti vuosittain noin 1500 asiakasta. Nykyisin äänikirjat tuotetaan DAISY-äänikirjojen muodossa, ja 2010 perustettuun Korean DAISY Consortiumiin kuuluu 21 näkövammaisille kirjastopalveluja tarjoavaa organisaatiota (DAISY Consortium 2012, 1.10.2012).

Korean Braille Libraryn perustamisen myötä näkövammaisille suunnattuihin kirjastopalveluihin alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota. Näkövammaisille tarkoitettuja lukutiloja perustettiin useiden yleisten kirjastojen yhteyteen, ja Daegu Universityn yhteyteen perustettiin oma pistekirjoituskirjasto. Kirjastojen kokoelmat koostuvat yleensä kirjoista ja äänitteistä, ja maan suurin kokoelma löytyy Korean Braille Librarysta, jonka kokoelmaan kuuluu 7500 nimekettä kirjoja sekä 6300 äänitettä. Daegu University pistekirjoituskirjaston kokoelmaan kuuluu 7000 teosta ja 7600 äänitettä. (Lee & Um 1994, 81-82.)

Ensimmäinen näkövammaisille suunnattu lukutila avattiin Jongno Public Libraryssä vuonna 1984. Useat muut yleiset kirjastot seurasivat Jongnon esimerkkiä, ja lukutiloja avattiin myös Hwadojin Libraryyn Incheonissa vuonna 1988, Hyomok Libraryyn Daegussa vuonna 1989, Hanbat Libraryyn Daejonissa vuonna 1990, Chuan Libraryyn Incheonissa vuonna 1990 sekä Chonju Libraryyn vuonna 1991. Edellä mainittujen kirjastojen kokoelmiin kuului keskimäärin 1300 nimekettä pistekirjoituskirjoja sekä noin 8000 äänikirjaa. (Lee & Um 1994, 82-83.)

Näkövammaisille suunnatut kirjastopalvelut ovat kehittyneet tietotekniikan kehityksen myötä. Ennen pistekirjoituskirjastot keskittyivät tarjoamaan perinteistä aineistoa eli kirjoja ja äänitteitä, mutta näkövammaisille käyttöystävällisten tietotekniikkapalvelujen myötä myös kirjastot pystyivät aloittamaan verkkopalveluiden tarjonnan. Daegu University ylläpitää koko maan laajuista näkövammaisille suunnattua piste- ja äänikirjojen tietokantaa. (Kim 2005, hakupäivä 9.10.2012.)

6.3 Tieteen ja tekniikan erikoiskirjastot

Vuonna 1968 Soulin yhdeksän johtavaa lääketieteellistä kirjastoa muodostivat The Korean Council of Medical Librariesin. Kirjastot olivat jo ennen yhdistyksen perustamista tehneet tiivistä yhteistyötä toistensa kanssa mm. lainaamalla aineistoa keskenään sekä julkaisten yhteisjulkaisuja. Vuonna 1991 yhdistykseen kuului 119 kirjastoa, joista 67 oli sairaalakirjastoa, 31 lääketieteellisten oppilaitosten kirjastoja, 6 tiedeinstituutin kirjastoa, 4 tekniikkaopiston kirjastoa

sekä 6 tukijäsenkirjastoa. Yhdistyksen julkaisuihin kuuluvat mm. seuraavat julkaisut: Korean Union Catalog of Medical Journals, Korean Index Medicus sekä Journal of the Council. Perinteisen lainaustoiminnan lisäksi yhdistys järjestää paljon luentoja ja työpajoja sekä tekee yhteistyötä samantyylisten ulkomaalaisten yhdistysten kanssa. (Lee & Um 1994, 80-81.)

Korea Scientific and Technological Information Center (KORSTIC) loi perustan The Korea Institute of Industry and Technology Information (KINITI) järjestölle, jonka päätehtävänä on tarjota tietoa maan teknologian ja teollisuuden aloille, ja sitä kautta auttaa Korean teollisuuden kehitystoimintaa ja kansainvälistämistä. Se kerää, käsittelee ja jakaa teollisuuden, tekniikan ja kaupanaloja käsittelevää aineistoa, ja koostaa niistä erilaisia tutkimuksia ja analyysejä. (Lee & Um 1994, 83.)

KINITI:n edeltäjä KORSTIC perustettiin vuonna 1962 UNESCO:n toimesta, ja sillä oli tärkeä rooli tiedon tarjoajana tekniikan ja teollisuuden aloille. Se oli aikansa erikoiskirjastopalveluiden edelläkävijä, sillä se tarjosi kattavaa tietopalvelua, käännöspalvelua sekä se järjesti seminaareja ja luentoja esitellen uusia tiedonhakutapoja. KORSTIC oli alun perin tiede- ja talousministeriön alaisuudessa, mutta vuonna 1982 se liitettiin Korea International Economic Instituteen, jolloin yhdistyksen nimeksi vaihdettiin Korea Institute for Industrial Economics and Technology, ja se siirtyi talousministeriön alaisuuteen. Useiden nimen muutosten jälkeen Korea Institute of Industry and Technology (KINITI), avattiin vuonna 1991, ja se peri edeltäjänsä KORSTIC:in palvelut ja kokoelmat. (Lee & Um 1994, 83-84.)

Vuonna 1991 KINITI:n kokoelmaan kuului 6520 ulkomaalaista tekniikan- ja tieteenalan julkaisua, 12500 nimekettä kirjoja ja raportteja, 1010 kansainvälisten konferenssien pöytäkirjaa, 40050 mikrofiliä, 20706 patenttia sekä 40002 kansainvälisten toimipisteiden kautta hankittua vuosittaista raporttia ja esitettä. KINITI kehitti KINITI-IR verkkotietokannan, joka perustuu sen 15 tarjoamaan tietokantaan, ja tietokanta on käytössä koko maan laajuudella. KINITI:n tarjoamiin palveluihin kuuluu nykyisin tiedonhaku uusien tuotteiden kehittämistä varten, ongelmanratkaisut, kotimaisten ja kansainvälisten trendien tunnistaminen, erilaiset analysointitehtävät, kopiopalvelut sekä käännöspalvelut. KINITI tarjoaa tietopalvelukoulutusta johon kuuluu mm. tiedonhaku, tiedonkäsitely sekä tietokantojen tekeminen. KINITI julkaisee seuraavia julkaisuja: International Technology News Briefs, New Technology, Information Management, Current Patents, Foreign Industrial Information, Union Catalog of Foreign Journals sekä Science and Technology Current Contents. (Lee & Um 1994, 84-85.)

The Korea Social Science Library (KSSL) perustettiin vuonna 1983 Esquire Social Science Foundationin rahoituksella. KSSL:n tärkeimpinä päämäärinä on tarjota yhteiskuntatieteisiin liittyvää tietoa kaikille aiheesta kiinnostuneille sekä edistää yhteiskuntatieteisiin liittyvää tutkimustyötä kannustamalla tiedonjakoa käyttäjien kesken. Kirjasto tarjoaa perinteisten aineistopalveluiden lisäksi yleistä tietopalvelua sekä räätälöityä tietopalvelua opetusalan järjestöille ja yhteisöille, maisteriopiskelijoille sekä businessalan ihmisille. Kirjaston asiakkaaksi päästäkseen täytyy hakea jäsenyyttä, mutta myös ei-jäsenet voivat käyttää kirjaston aineistoa sen tiloissa. (Lee & Um 1994, 85.)

Vuonna 1991 kirjaston kokoelmaan kuului noin 50200 teosta, 1150 aikakausjulkaisua sekä 55150 mikrofilmiä. Kirjaston aineisto koostui seuraavista aihepiireistä: poliittiset tieteet, talous, liiketaloudellinen hallinto, laki, julkishallinto, sosiologia, antropologia, aluetutkimus, kirjasto- ja tietopalvelu, sosiaalityö sekä naistutkimus. KSSL on Royal Asiatic Societyn talletuskirjasto. Yhdistyksen Korean jaoston kokoelma on ollut KSSL:n tiloissa vuodesta 1987 lähtien. Kirjasto tekee yhteistyötä lukuisten yhdistysten ja organisaatioiden kanssa. Näistä huomattavimmat ovat American Library Association (ALA), International Federation of Library Associations (IFLA), the Asia Foundation, the Library of Congress sekä the Asia Pacific Information Network on Social Science (APINESS) (Lee & Um 1994, 85-86.)

Hallituksen vuonna 1966 perustama Korea Institute of Science and Technology (KIST) on maan suurin tieteellinen tutkimuskeskus. KIST johtaa maan tärkeimpiä tieteellisiä tutkimuksia sekä tekee tiivistä yhteistyötä muiden tutkimuskeskusten, oppilaitosten ja yritysten kanssa maailmanlaajuisesti. KIST:in päämääränä on johtaa maan tieteellistä- ja teknologista kehitystä kehittämällä ja testaamalla uutta ja alkuperäistä teknologiaa. KIST:in tutkimusalue kattaa kaiken fysiikasta rakennustekniikkaan, ja kaikista maan tutkimuskeskuksista se työllistää suurimman määrän tutkijoita. (Lee & Um 1994, 86.)

KIST:in kirjasto tukee instituutin toimintaa hankkimalla, säilömällä ja käsittelemällä sen toimipiiriin kuuluviin tieteisiin liittyvää aineistoa. Kirjastossa toimii kaksi osastoa, joista toinen on erikoistunut luettelointiin, tietotekniikkaan, tietokantojen hallintaan, hankintoihin ja käsittelyyn, ja joista toinen osasto hoitaa aineistokiertoa, ulkomaisia tietokantoja, sarjajulkaisuja ja tietopalvelua. Kirjaston kokoelmaan kuului vuonna 1991 noin 55600 monografiaa, 23100 raporttia sekä 26300 sidottua sarjajulkaisua. Vuonna 1992 kirjasto tilasi 244 tieteellistä korealaista aikakausjulkaisua sekä 541 ulkomaista aikakausjulkaisua. (Lee & Um 1994, 87.)

Kirjasto on kehittänyt oman luokitusjärjestelmänsä raporteille, mutta muu aineisto on luokiteltu Library of Congress Classification luokitusjärjestelmän mukaisesti. Kaikki materiaali luetteloidaan Anglo American Cataloguing Rules (AACR):n mukaisesti. Kirjaston julkisiin palveluihin kuuluvat perinteiset lainauspalvelut yksityisasiakkaille ja muille kirjastoille. Kirjasto ylläpitää seuraavia tietokantoja: NTIS, MEDLINE, LISA, Science Index, Applied Science and Technology Index sekä CD-ROM:illa saatavilla oleva Grolier's Encyclopedia. (Lee & Um 1994, 86-88.)

6.4 Inpyo Children's Library

Vuonna 1988 aloitettiin Lee Inpyon yksityisesti rahoittama lastenkirjastojen perustamiseen liittyvä tutkimustoiminta. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia kirjastopalveluita lapsille tulisi tarjota, ja millaisen lapsille suunnatun kirjaston tulisi olla. Enquire Social Science Groupin johtamassa tutkimuksessa haluttiin tarjota kirjastopalveluja eritoten vähäosaisille lapsille. Tutkimuksen ansiosta Koreassa, Kiinassa ja Venäjällä avattiin vuonna 1990 lastenkirjasto nimeltä Inpyo Children's Library. Vaikka lastenkirjastopalveluille olisi ollut kysyntää jo aikaisemminkin, lastenkirjastopalvelut ovat uusi ilmiö Koreassa, ja siitä syystä Inpyo Children's Library sai paljon huomiota. Vuoteen 1993 mennessä oli perustettu 17 samaa nimeä kantavaa lastenkirjastoa. (Lee & Um 1994, 88-89.)

Lastenkirjastoprojektin päämääränä oli tarjota kirjastopalveluita lapsille, innostaa lapsia lukemaan, ja kirjojen avulla auttaa lasten kehitystä sekä kannustaa lapsia luomaan ja käyttämään mielikuvitustaan. Yksinkertaistettuna projekti tähtäsi luomaan kirjastosta paikan, jossa lapset voisivat lukea niin paljon kuin tahtovat. Ilman kirjastoja, vähäosaiset lapset eivät välttämättä koskaan saisi mahdollisuutta tutustua kirjallisuuteen, ja juuri siksi lastenkirjastoprojektin merkitys Korean kirjastohistoriassa on ollut korvaamaton. (Lee & Um 1994, 88-89.)

Inpyo kirjastoprojekti on tehnyt alusta alkaen tiivistä yhteistyötä muiden sosiaalisten hyvinvointipalvelujen kanssa. Sosiaalitoimi on auttanut kirjastoa aineiston ja muun irtaimiston hankinnan rahoittamisessa, ja suurin osa kirjastoista sijaitseekin sosiaalipalveluita tarjoavien rakennusten yhteydessä. Korea Social Science Library vastaa Inpyo kirjastojen aineiston hankinnasta ja käsittelystä. Kirjastoille itselleen jää tehtäväksi ainoastaan asiakaspalvelun tarjoaminen. Kirjaston palvelut on tarkoitettu kouluikäisille lapsille, ja kirjasto on avoinna myös viikonloppuisin. Kirjaston erikoispiirteenä on kuitenkin se, että sieltä ei saa kirjoja kotilainaan. (Lee & Um 1994, 88-89.)

Jokaisen Inpyo kirjaston kokoelman sisältö sekä kirjaston tilat on suunniteltu tarkasti etukäteen. Koska lastenkirjastojen tärkein päämäärä on kannustaa lasten lukutottumuksia, kirjastot järjestävät paljon erilaista toimintaa, mm. satutunteja, kirjaklubeja sekä keskustelutilaisuuksia. Kirjaston henkilökunta opastaa lapsia ja heidän vanhempiaan kirjallisuuteen liittyvissä asioissa sekä tarjoaa audio-visuaaliseen aineistoon liittyvää opastusta. Inpyo kirjastot ovat saaneet runsaasti positiivista palautetta ja huomiota huolimatta lyhyestä historiastaan. Lastenkirjastopalvelut ovat olleet erityisen tärkeitä vähävaraisille perheille, joissa vanhemmat joutuvat olemaan töissä pidempään, ja lapset joutuvat viettämään paljon aikaa yksin. (Lee & Um 1994, 89-90.)

7 POHDINTA

Korean rikas historia kirjapainotaidon ja paperinvalmistuksen alalla sekä kansankielisen kirjoitusjärjestelmän luominen loivat hyvät puitteet kirjastojen syntymiselle. Ensimmäiset kirjastot olivat hovin, koulujen ja temppelien yhteyteen kerättyjä kirjakokoelmia, ja muinaisilla kirjastoilla voitiinkin tarkoittaa kaikkea hoviarkistoista yksittäisiin kirjahyllyihin ja kirjakokoelmiin. Moderni länsimaalaistyylinen käsitys kirjastoista rantautui Koreaan vasta 1900-luvun alussa. Sanaa *kirjasto* alettiin käyttää vasta vuonna 1906. Kirjastoja pidettiin perinteisesti korealaista kulttuuria säilyttävinä paikkoina sekä kirjavarastoina. Kirjoja ajateltiin esineinä, joita täytyi säilyttää, mutta ei käyttää. Kirjastoista lainattiin vain vähän kirjoja, eikä tietopalvelua juurikaan tarvittu. Kautta kirjastojen historian, kirjastojen suurin käyttäjäryhmä ovat olleet opiskelijat, jotka käyttävät kirjastoa opiskelutilana.

Korealaisen modernin kirjastolaitoksen synty ja kehitys 1900-luvulla ovat lähtöisin kansalaisten ponnistuksista, eikä kirjastojen perustamisen taustalla ollut virallista tahoa. Suomessa olemme tottuneet ajattelemaan kirjastoja valtion laitoksina, mutta Koreassa kirjastoja perustivat aluksi yksityiset ihmiset. Valtion perustamia kirjastoja alkoi ilmestyä enemmän 1950-luvun jälkeen, mutta useiden julkisten kirjastojenkin taustalla oli yksityisten henkilöiden perustama kirjasto. Useat pienkirjastoliikkeet ovat todisteita kansalaisten tarpeesta kirjastopalveluille, mutta valitettavasti julkinen kirjastolaitos ei ole pystynyt aina vastaamaan tähän tarpeeseen. Julkisilla kirjastoilla ei ole lähikirjastoja, vaikka niille olisi tarvetta. Ilman Mini-Library Movementin perustajan Ohm Dae-supin kaltaisia kirjastohistorian avainhenkilöitä, Korean kirjastopalvelut eivät olisi ehkä koskaan kehittyneet nykyiselle tasolle, eikä kirjastojen toiminta olisi levinnyt lainkaan suurkaupunkien ulkopuolelle.

Buddhalaisten ja kungfutselaisten tekstien leviäminen vauhdittivat kirjapainotaidon kehitystä Koreassa. Korealaiset olivat taitavia puulaattapainajia, ja he keksivät metallisten irtokirjainten käytön jo kauan ennen Gutenbergia. Ei ole kuitenkaan varmaa tietoa siitä, millainen vaikutus Korean painomenetelmillä oli Gutenbergin keksintöön. Korean tärkeää roolia kirjapainotaidon alalla ei voida kieltää, ja Gutenbergin ja Korean kirjapainon erojen ja yhteneväisyyksien tutkiminen olisi taatusti kiinnostava tutkimusaihe. On harmillista, että Korean kirjapainotaidon historia ei ole tunnetumpi länsimaissa.

Korealaiset ovat arvostaneet koulutusta ja tietoa jo muinaisista ajoista lähtien, ja tämä tiedonjano on säilynyt nykypäivään saakka. Etelä-Korea on yksi Aasian edistyneimmistä teknologiamaista, ja korealaiset elävät jatkuvasti yhden klikkauksen päässä Internetistä. Kun korealaiset hakevat tietoa, he haluavat saada yhdellä kertaa kaikki mahdolliset hakutulokset. Etelä-Korean johtava tiedonhakukonesivusto Naver.com onkin kehitetty juuri tällaiseen tiedonhakuun. Naver ei ainoastaan listaa haettuun asiaan liittyviä sivustoja, vaan hakutuloksiksi tulee bloggareiden uusimpia kommentteja, yleisiä vinkkejä hakutulokseen liittyen, kuvia, uutisia, videoita, mainoksia ja yritysten tiedotuksia. Hakutulokset on jaoteltu omiksi ryhmikseen, ja tiedonhakija saa jo yhdellä silmäyksellä hyvän kokonaiskuvan hakemastaan asiasta.

Länsimaissa olemme tottuneet ajattelemaan kirjastoja informaatiokeskuksina, mutta Koreassa kirjastojen tietopalvelu tuntuu kehitymättömältä yhteiskunnan teknologiseen kehitykseen verrattuna. On omituista, miksi korealaisten kirjastojen teknologinen kehitys ei ole edennyt samaa vauhtia, ja miksi kirjastot eivät käytä hyödykseen tätä kansakunnan tiedonjanoa. Kirjastojen tietopalvelu voisi nousta aivan uudelle tasolle, mikäli kirjastojen tietopalvelua kehitettäisiin yhtä tehokkaasti kuin eteläkorealaisten web-sivujen hakukoneita. Vaikuttaa siltä, että kirjastojen tietopalvelu on jäänyt jälkeen kansalaisten tiedonhakutavoista.

Kirjastojen tietopalvelua ei käytetä, koska haluttu tieto saadaan nopeammin ja helpommin itse. Vaikka korealaiset kirjastot ovat kehittyneet rinta rinnan yhteiskunnan kehityksen kanssa, tässä suhteessa kansalaiset ja kirjastot tuntuvat olevan kaukana toisistaan. Tämä johtunee kai muinaisesta ajattelutavasta kirjastoista pelkkinä kirjojen säilytyspaikkoina tai opiskelutiloina. Voisi olettaa, että Etelä-Korealla olisi mahdollisuudet kehittää kirjastojen tietopalvelu huipputeknologiseksi palveluksi, mutta koska kirjasto ei ole vakiinnuttanut rooliaan informaatiokeskuksena korealaisessa yhteiskunnassa, vahvaa tarvetta kirjastojen tietopalvelujen kehittämiseen ei tunneta.

Kirjastojen suhteellisen hidas kehitys tuntuu ristiriitaiselta korealaisten suhteeseen kirjoja kohtaan. Kirjat ovat olleet läpi historian arvostettuja esineitä ja henkisen voiman lähteitä, ja 1200-luvulla korealaiset painoivat paljon buddhalaisia tekstejä suojelemaan heitä mongolien sotarekiltä. Lähteisiin tutustuessani sain sellaisen käsityksen, että lukuharrastus ei ole vakiinnuttanut asemaansa Koreassa yhtä vahvasti kuin länsimaissa, ja tästä syystä kirjastot panostavat kokoelmia enemmän muunlaiseen toimintaan, esimerkiksi näyttelyiden ja tapahtumien järjestämiseen. On mielenkiintoista, miten kirjastojen kirjakokoelmat ovat jääneet taka-alalle, vaikka korealaiset ovat aina arvostaneet kirjoja ja opiskelua. Ollessani Etelä-Koreassa en

huomannut lukuharrastuksen puuttumista päivittäisestä elämästä, päinvastoin. Huomasin kuitenkin, että kirjastoja todellakin käytetään edelleen enimmäkseen opiskelutiloina. Lukuharrastus tuntui puolestaan keskittyneen kirjakauppoihin ja kirjakahviloihin. Soulissa on lukuisia kirjakahviloita, joissa asiakkaat voivat lukea kahvilan kirjatarjontaan kuuluvia kirjoja kahvikupin äärellä. Mt. Namsanin läheisyydestä löytyy myös paikallinen erikoisuus, The Squirrel Library, joka on ulkotiloihin sijoitettu minikirjasto/pieni kirjakokoelma, jossa vierailijat voivat nauttia kirjallisuudesta luonnonhelmassa oravien keskuudessa.

KUVA 7. Kirjakahvila 25 Seconds Soulin Hoegi-dongin kaupunginosassa. (Kuva: ©Minna Taipale)

Soulin kirjakauppojen käytävät ja hyllyjen välit olivat lähes poikkeuksetta täynnä vierivieressä istuvia korealaisia, jotka olivat tulleet kirjakauppaan lukemaan. Korealaiset käyttävät kirjakauppoja kirjojen lukemiseen sillä tavoin miten me suomalaiset käytämme julkisia kirjastoja. Länsimaisen silmiin kirjakaupat tuntuivat kutsuvammilta ja kodikkaammilta, ja enemmän länsimaisten kirjastojen tyylisiltä kuin korealaiset kirjastot. Ehkä syynä siihen, miksi korealaiset lukevat mieluummin kirjakaupoissa kuin julkisissa kirjastoissa on se, että kirjakauppojen kirjalikoimat ovat tuoreempia ja ne päivittyvät nopeammasti. Jatkuva uusiutuminen on jokapäiväisesti läsnä oleva teema korealaisten elämässä, ja tämä pätee myös asenteeseen kirjastoja ja lukuharrastusta kohtaan.

Vuonna 2010 aloittamani matka Korean kirjapainotaidon ja kirjastojen historiaan on ollut erittäin mielenkiintoinen ja antoisa. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kirjapainotaidon ja kirjastojen synnyn ja historian vaiheiden selvittäminen sekä kehitykseen vaikuttaneiden tekijöiden tarkastelu.

Päätutkimusmenetelmänäni oli monenlaisten lähteiden kautta suoritettava historiallinen tutkimus. Aloitin opinnäytetyöni tietoperustan aktiivisen koostamisen keväällä 2011 palattuani Suomeen vuoden kestäneeltä vaihto-opiskeluvuodelta Soulissa sijaitsevassa Kyung Hee Universityssä. Vaikka olinkin päättänyt opinnäytetyöni aiheen jo ennen Etelä-Koreaan lähtöä, vaihto-opiskeluvuoteni aikana keskityin lähinnä tutustumaan Korean kulttuuriin, historiaan ja kieleen. Jälkeenpäin ajateltuna toivon, että olisin aloittanut tietoperustan keräämisen jo ennen matkaani, koska olisin siten osannut kerätä lähteitä tehokkaammin Etelä-Koreassa paikan päällä ollessani.

Lähteiden löytäminen olikin yksi haastavimmista opinnäytetyön tekemiseen liittyvistä asioista. Tiesin jo etukäteen, että en todennäköisesti tulisi löytämään suomenkielisiä lähteitä, ja että pelkästään Korean kirjastoista kertovat englanninkieliset lähteet olisivat ehkä jo vanhentuneita tai sisällöltään suppeita. Aivan ensimmäiseksi minun piti miettiä, millaisilla hakusanoilla lähtisin etsimään lähteitä. Nämä opinnäytetyöprosessin alussa suorittamani lukuisat tiedonhaut opettivat minulle tehokkaasta tiedonhausta paljon sellaista mitä en ollut aikaisemmin tiennyt tai osannut tehdä. Oikeita hakusanoja ja tiedonhakukanavia käyttäen onnistuin löytämään useita hyviä lähteitä, ja työn edetessä ja varsinkin kirjoitusprosessin loppuvaiheessa minun täytyi jo karsia joitain lähteitä pois jotta en juuttuisi liiallisiin yksityiskohtiin.

Toisen huomattavan haasteen asetti korealaisten sanojen lukuisat latinisaatiotavat. Pysin käyttämään tietoperustassa Etelä-Koreassa tällä hetkellä käytössä olevaa latinisaatiomallia, vaikka suurin osa englanninkielisistä lähteistä käyttivätkin vanhempaa McCune-Reischauer latinisaatiota. Lähteiden välillä oli myös Korean historian eri aikakausien alkamisen ja päättymisen vuosilukujen välillä eroja. Korean historiassa on ajanjaksoja, joista on saatavilla hyvin vähän tietoa. Lähteisiin tutustuessani huomasin kuinka vähän kirjastojen vaiheista ja kirjapainotaidosta on kerrottu 1500-1700 luvulla. Tiedon vähäisyys johtunee Korean eristäytyneisyyspolitiikasta Joseon-dynastian loppupuolella.

Korean historia yllättää lukijan kerta toisensa jälkeen. Suuren osan historiastaan suurvaltojen pelinappulana ja vieraiden kulttuurien vaikutuspiirissä ollut Korea on kaikesta huolimatta onnistunut kehittämään ja säilyttämään oman erityislaatuisen kulttuurinsa, ja Etelä-Korea on onnistunut nousemaan yhdeksi Aasian johtavista talous- ja teknologiamaista Korean niemimaan 1950-luvulla tapahtuneesta jaosta huolimatta. Kansalaisten sitkeys sekä rakkaus kulttuuriaan ja kieltään kohtaan herättää kunnioitusta. Historian vaikeista ajoista huolimatta, Koreassa on toimiva kirjastolaitos, joka on perustettu kansalaisten panostuksella, ajoittain ilman valtion tukea ja

taloudellista avustusta. Tutustuessani korealaisten kirjastojen historiaan, mieleeni jäi päälimmäiseksi ajatus siitä, että pohjimmiltaan kirjastojen perustamisen taustalla on aina ollut halu vahvistaa korealaista kulttuuria ja kansankielistä lukutaitoa, ja että jokaisella kansalaisella olisi mahdollisuus käyttää kirjaston palveluja. Tulen seuraamaan vilpittömällä mielenkiinnolla korealaisten kirjastojen kehitystä tulevaisuudessa.

LÄHTEET

BBC News, 2010. Restoring the world's oldest book, the Diamond Sutra. Hakupäivä 17.9.2012. <http://www.bbc.co.uk/news/uk-11912738>.

Books from Korea, compiled and edited by the Korean Library Association. 1993. Seoul: Korean Publishers Association.

Bologna, G. 1988. Illuminated Manuscripts: The Book Before Gutenberg. London: Thames and Hudson Ltd.

Cho, C. 1996. Historical Development of Librarianship in South Korea. 62nd IFLA General Conference - Conference Proceedings – August 25-31 1996, Beijing, China. Hakupäivä 22.8.2011, <http://archive.ifla.org/IV/ifla62/62-choc.htm>.

CIA. 2012. The World Factbook. Hakupäivä 26.9.2012. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ks.html>.

Connor, M. 2002. The Koreas: A Global Studies Handbook. California: ABC-CLIO, Inc.

Cotterell, A. 1981. The First Emperor of China. London: Macmillan.

DAISY Consortium. 2012. Member Detail: Korean DAISY Consortium. Hakupäivä 1.10.2012. <http://www.daisy.org/member/158/Korean%20DAISY%20Consortium>.

Digital Hangeul Museum, 2012. Hangeul Day. Hakupäivä 3.10.2012. http://www.hangeulmuseum.org/sub/eng_new/hangeul/hangeul_day.jsp.

Eckert, J., Lee, K., Lew, Y., Robinson, M. & Wagner, D. 1990. Korea: Old and New: A History. Seoul: Ilchokak.

Ellilä, E. 1947. Elävä kirjain: Yhdeksän lukua kirjoitustaidon ja kirjapainotaidon kehityshistoriasta. Porvoo-Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö.

Gardberg, L. 2011. Savitauluista laseriin: Kirjapainotaidon historia. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Hietala, M. 2001. Mitä tutkia ja miten? Teoksessa S. Autio, S. Katajala-Peltomaa & V. Vuolanto (toim.), Historioitsijan arki & Tutkimuksen prosessi. Tampere: Vastapaino. 15-28.

- Hutt, J. 1987. *Understanding Far Eastern Art: A Complete Guide to the Arts of China, Japan and Korea – Ceramics, Sculpture, Painting, Prints, Lacquer, Textiles and Metalwork*. Oxford: Phaidon.
- Jäntti, Y. 1940. *Kirjapainotaidon historia*. Porvoo-Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö.
- Kaser, D. 1969. *Library Development in Eight Asian Countries*. New Jersey: The Scarecrow Press, Inc.
- Kdata. 2012a. Relics found inside three storied Seokgatap padoga of Bulguksa temple. Hakupäivä 4.10.2012. <http://data.kdata.kr/page/Mugujeonggwangdaedaranigyeong>.
- Kdata. 2012b. Songjopyojeonchongnyu. Hakupäivä 3.10.2012. <http://data.kdata.kr/page/Songjopyojeonchongnyu>.
- Keva, S. 2011. Alueellinen yhteistyö Itä-Aasiassa. Teoksessa S. Keva (toim.), *Lohikäärme, tiikeri ja krysanteemi: Johdatus Itä-Aasia yhteiskuntiin*. Turku: Turun yliopisto. 214-253.
- Kim, C. 1978. Reading Public of the Mini-Libraries in Rural Korea. *Libri – International Journal of Libraries and Information Services* 28 (1), 13-26.
- Kim, H. 2006. Choson fiction in Chinese. Teoksessa P. Lee (toim.), *A History of Korean Literature*. Cambridge: Cambridge University Press. 261-287.
- Kim, J. 2002. The Romanization of Korean According to the McCune-Reischauer Romanization. Hakupäivä 11.9.2012, <http://www.eastasianlib.org/ckm/manual/ChapterIA1.pdf>.
- Kim, J. 2005. Library Services to the Visually Handicapped in Korea: Changes in the Information Environment and Role of Braille Library. Hakupäivä 9.10.2012. <http://repository.kulib.kyoto-u.ac.jp/dspace/bitstream/2433/43705/3/KJ00004183436.pdf>.
- Kim, J., Cho, H., Bang, S., Hong, Y. & Ho, J. 2008. *Exploring Korean: Beginner's Book 1*. Korea: Kyung Hee University Press.
- Kim, J., Kang, H., Lee, J., Kim, D. & Lee, M. 2010. *Exploring Korean: Intermediate 2*. Korea: Kyung Hee University Press.
- Kim, M. & Hilts, J. 2008. *Korean Phrasebook*. 4th Edition. Australia: Lonely Planet Publications Pty Ltd.

Konttinen, A. 2011. Itä-Aasia – Alue ja kulttuuri. Teoksessa S. Keva (toim.), Lohikäärme, tiikeri ja krysanteemi: Johdatus Itä-Aasian yhteiskuntiin. Turku: Turun yliopisto. 9-19.

Korea Saemaul Undong Center. 2009a. Introduction to Undong Movement. Hakupäivä 9.10.2012. [http://www.saemaul.or.kr/english/down/Saemaul%20Undong-English\(2004\).doc](http://www.saemaul.or.kr/english/down/Saemaul%20Undong-English(2004).doc).

Korea Saemaul Undong Center 2009b. International Activities. Hakupäivä 9.10.2012. http://www.saemaul.or.kr/english/international_act_congo.asp.

Korean Cultural Center. 2005. Early Printing in Korea. Hakupäivä 12.9.2012, http://eng.buddhapia.com/_Service/_ContentView/ETC_CONTENT_2.ASP?PK=0000593746&dnrak_no=&clss_cd=&top_menu_cd=0000000808.

Korean Overseas Information Service, 1986. Korean History. Seoul: Seoul International Publishing House.

Korean Overseas Information Service. 2003. Handbook of Korea. 11th edition. Seoul: Hollym Corporation.

Kurki, K. 2011. Korea valtapolitiikan puristuksessa. Teoksessa S. Keva (toim.), Lohikäärme, tiikeri ja krysanteemi: Johdatus Itä-Aasian yhteiskuntiin. Turku: Turun yliopisto. 154-212.

Kyujanggak Institute for Korean Studies. 2012. History. Hakupäivä 7.10.2012. <http://kyujanggak.snu.ac.kr/kiks/main.do?m=01z04>.

Lappalainen, A. 1992. Oppikirjan historia. Porvoo: WSOY.

Lee, C. 2011. Ancient Korean royal books welcomed back home. Hakupäivä 7.10.2012. <http://view.koreaherald.com/kh/view.php?ud=20110612000269&cpv=0>.

Lee, H. 2006. Korean Typography in 15th Century. World Library and Information Congress: 72nd IFLA General Conference and Council. 22-24 August 2006, Seoul, Korea. Hakupäivä 22.8.2011. <http://archive.ifla.org/IV/ifla72/papers/085-Lee-en.pdf>.

Lee, K. 1984. A New History of Korea. Translated by Edward W. Wagner with Edward J. Shultz. Seoul: Ilchokak.

Lee, P. 2006. Early Choson sijo. Teoksessa P. Lee (toim.), A History of Korean Literature. Cambridge: Cambridge University Press. 168-188.

Lee, P. 2006. Early Choson kasa. Teoksessa P. Lee (toim.), A History of Korean Literature. Cambridge: Cambridge University Press. 189-202.

Lee, P. 2006. From oral to written literature. Teoksessa P. Lee (toim.), A History of Korean Literature. Cambridge: Cambridge University Press. 52-65.

Lee, P. 2006. Hyangga. Teoksessa P. Lee (toim.), A History of Korean Literature. Cambridge: Cambridge University Press. 66-86.

Lee, P. & Um, Y. 1994. Libraries and Librarianship in Korea. Westport: Greenwood Press.

Lee, Y. & Jo, J. 2006. The Modern History of the Library Movement and Reading Campaign in Korea. World Library and Information Congress: 72nd IFLA General Conference and Council. 22-24 August 2006, Seoul, Korea. Hakupäivä 21.8.2011. http://ifla.queenslibrary.org/IV/ifla72/papers/119-Lee_Jo-en.pdf.

Ministry of Culture & Tourism. 2002. Romanization of Korean. Hakupäivä 11.9.2012, http://web.archive.org/web/20070916025652/http://www.korea.net/korea/kor_loca.asp?code=A020303.

Murray, S. 2012. The Library: an illustrated history / Stuart A. P. Murray; introduction by Donald G. Davis, Jr.; foreword by Nicholas A. Basbanes. New York: Skyhorse Publishing, Inc.

National Memory Heritage Service. 2008. Jikjisimcheyojeol. Hakupäivä 4.10.2012. <http://www.memorykorea.go.kr:7779/english/>.

Otness, H. 1988. A History of the Library of the Royal Asiatic Society, 1900-1950. Transactions of the RASB 63 (1), 1-12.

Perälä, A. 1996. Typografinen aineisto ja sen tutkimus. Teoksessa T. Laine (toim.), Kirjashistoria: Johdatus vanhan kirjan tutkimukseen. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 73-128.

Ramon Magsaysay Awards Foundation. 2012. Awardees. Hakupäivä 9.10.2012. <http://designbluemanila.com/rmaf/main/awardees/sort/o/1/awardee/162>.

Savada, A. & Shaw, W. 1990. South Korea: A Country Study. Hakupäivä 8.9.2012, <http://countrystudies.us/south-korea/>.

Savolainen, E. 2001. Verkkokielioppi. Hakupäivä 9.9.2012, <http://www.finnlectura.fi/verkkosuomi/Fonologia/sivu114.htm>.

Sejong Studies Institute. 2004. Project III: Nurigeul, the Tool of IT and Literacy Project. Hakupäivä 7.9.2012, http://sejongstudies.co.kr/6_proj/index.html.

Seoul Metropolitan Government, 2009. Cultural Heritage of Seoul. Hakupäivä 3.10.2012. <http://sca.seoul.go.kr/english/culturalAsset.jsp?sCode=100137&sClsCode=2&sClsCode2=9>.

Shim, Y. 2001. Feminism and the Discourse of Sexuality in Korea: Continuities and Changes. Human Studies 24. Netherlands: Kluwer Academic Publishers.

Sohn, H. & Lee, P. 2006. Language, forms, prosody, and themes. Teoksessa P. Lee (toim.), A History of Korean Literature. Singapore: Cambridge University Press. 15-51.

Sohn, P. 1993. Printing Since the 8th Century in Korea. Koreana 7 (2), 4-9.

The British Library, 2012. Online Gallery: Sacred texts: Diamond Sutra. Hakupäivä 4.10.2012. <http://www.bl.uk/onlinegallery/sacredtexts/diamondsutra.html>.

The National Museum of Korea. 2012. Collection Database: Spotless Pure Light Dharani Sutra. Hakupäivä 4.10.2012. <http://www.museum.go.kr/program/relic/relicDetailEng.jsp?menuID=002005002&relicID=4367&relicDetailID=17466¤tPage=1&pageSize=10&keyWord=pure+light+dharani+utra&searchSelect=NAME&langCodeCon=LC2&back=relicSearchListEng>.

Turkki, T. 2009. Tiikeriportti: Korean vimma voittaa maailma. Porvoo: WS Bookwell Oy.

UNESCO. 2012a. The UNESCO King Sejong Literacy Prize. Hakupäivä 11.9.2012, <http://www.unesco.org/en/education-ar/themes/learning-throughout-life/literacy/the-unesco-king-sejong-literacy-prize/>.

UNESCO. 2012b. UNESCO's 2011 Literacy Prizewinners: Working for peace and gender equality. Hakupäivä 11.9.2012, <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/education-building-blocks/literacy/literacy-prizes/>.

UNESCO. 2012c. UNESCO/Jikji of the World Memory Prize: About the Prize. Hakupäivä 4.10.2012. <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/flagship-project-activities/memory-of-the-world/unescojikji-prize/about-the-prize/>.

UNESCO. 2012d. UNESCO/Jikji of the World Memory Prize: 2011 National Archives of Australia. Hakupäivä 4.10.2012. <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/flagship-project-activities/memory-of-the-world/unescojikji-prize/>.

UNWTO ST-EP Foundation. 2012. 118th Thank You Small Library in 3 Saemaul Villages. Hakupäivä 9.10.2012. <http://www.unwtostepfoundation.org/2012/05/118th-thank-you-small-library-in-3.html>.

Wang, H., Persson, H. & Wood, F. 2012. Duanghuan Textiles in London: A History of the Collection. British Museum Research Publication 184. Hakupäivä 4.10.2012. http://www.britishmuseum.org/pdf/19_Wang-Persson-Wood.pdf.

Vesterinen, I., Janhunen, J. & Huotari, T. 2000. Korea: Kolme ovea tiikerin valtakuntaan. Helsinki: Gaudeamus.

Vincent, M. & Yeon, J. 2003. Korean. London: Cox & Wyman Ltd.

Wikimedia Commons. 2012a. Hunmin Jeongeum. Hakupäivä 12.10.2012. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hunmin_jeong-eum.jpg.

Wikimedia Commons. 2012b. Jingangjing. Hakupäivä 12.10.2012. <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jingangjing.jpg>.

Wikimedia Commons. 2012c. Mugujeonggwang daedaranigyeong. Hakupäivä 12.10.2012. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mugujeonggwang_daedaranigyeong_%28replica,_Great_Dharani_Sutra_of_Immaculate_and_Pure_Light%29,_8th_century_woodblock_print_-_Korean_Culture_Museum,_Incheon_Airport,_Seoul,_South_Korea_-_DSC00801.JPG.

Wikimedia Commons. 2012d. Korean book Jikji. Hakupäivä 12.10.2012. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Korean_book-Jikji-Selected_Teachings_of_Buddhist_Sages_and_Seon_Masters-1377.jpg.

Wikimedia Commons. 2012e. Korea – Haeinsa Koreana. Hakupäivä 12.10.2012. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Korea-Haeinsa_Tripitaka_Koreana_woodblock_2770-06a.jpg?uselang=fi.

World Digital Library. 2011. One Million Small Wooden Pagodas and Dharani Prayers. Hakupäivä 12.9.2012, <http://www.wdl.org/en/item/2927/>.

Wood, F., kiinalaisten kokoelmien kuraattori, The British Library. RE: Question about the Diamond Sutra and the Korean Pure Light Dharani Sutra. Sähköpostiviesti 5.10.2012.

Yoon, H., Chang, D. & Kim, Y. 2006. Libraries in Korea: a general overview. IFLA Journal 32(2): 94-102.

Yoon, H., Park, S., Han, Y. & Lee, S. 2008. Determining Gender of Korean Names with Context. Teoksessa IEEE Computer Society Washington (toim.), ALPIT '08 Proceedings of the 2008 International Conference on Advanced Language Processing and Web Information Technology. Washington: IEEE Computer Society Washington.

Yoon, H., Jeong, D., Yoon H., Chang, D., Kim, Y. 2006. Libraries in Korea: Past, Present and the Future. Seoul: WLIC.

Yum, H. 2003. Traditional Korean Papermaking: analytical examination of historic Korean papers and research into history, materials and techniques of traditional papermaking of Korea. Hakupäivä 11.9.2012, <http://www.library.cornell.edu/preservation/publications/koreanpapermaking.html>.

LISTA TÄRKEIMMISTÄ KIRJAPAINOTAIDON JA KIRJASTOJEN KEHITYKSEEN LIITTYVISTÄ VUOSILUVUISTA

LIITE 1

- 400 Paperinvalmistustaito saapuu Kiinasta Korean niemimaalle
- 650 Varhaisimmat puublokkipainatuksella painetut tekstit
- 700 Puulevypaino kukoistaa
- 750 Pure Light Dharani-sutra (tarkka painovuosi ei tiedossa)
- 768 Hyakumanto Darani-sutra
- 868 Timantti-sutra, maailman vanhin säilynyt puulaattapainolla painettu kirja
- 1087 Tripitaka Korean ensimmäinen versio
- 1145 Samguk Sagi, vanhin säilynyt Korean historiateos
- 1234 Ensimmäinen merkintä metallisin irtokirjaimin painetusta teoksesta (*Sangjong Kogum Yemoon*, 'Prescribed Ritual Texts of the Past and Present')
- 1251 Tripitaka Koreana (toinen versio), maailman tiedettävästi täydellisimmin säilynyt buddhalaisten tekstien kokoelma
- 1290 Samguk Yusa, korean historiateos
- 1377 Jikji, maailman vanhin säilynyt metallisin irtokirjaimin painettu kirja
- 1392 Puulaattapainomenetelmään erikoistuneita valtion painotoimistoja perustetaan
- 1403 Kansallisvalamo Jujaso perustetaan kirjapainoa ja kirjasimien valmistusta varten
- 1403 Gyemi-kirjasintyyli, ensimmäiset viralliset metalliset irtokirjasimet
- 1420 Kuningas Sejong perustaa hovin tutkimuskeskus Jiphyeonjeonin (Hall of Worthies)
- 1420 Gyeongja-kirjasintyyli
- 1434 Gabin-kirjasintyyli
- 1443 *Hangeul*, korealainen kirjoitusjärjestelmä syntyy
- 1450 Geyong-o-kirjasintyyli
- 1455 Eulhae-kirjasintyyli
- 1475 Ensimmäinen yliopistokirjasto, Chonkyunggak
- 1484 Gabjin-kirjasintyyli
- 1493 Gyechuk-kirjasintyyli
- 1776 Kuninkaallinen Kyujanggak kirjasto
- 1866 Ranskalaiset ryöstävät Oegyujanggak kirjaston
- 1894 Hangeul otetaan käyttöön virallisissa dokumenteissa
- 1895 Ensikosketus moderniin kirjastolaitokseen

1901 Busan Prefecture Library
1906 Kirjasto-käsité otetaan käyttöön
1906 Ensimmäinen 'kirjasto'-nimityksen saanut kirjasto, Daedong Seogwan Library
1915 Yonsei University Library
1919 Daegu City Library
1920 Ensimmäinen erikoiskirjasto, Railway Bureau Library
1920 Lee Keung-sang, Lee Beom-gu ja Yoon Chi-ho perustavat komitean julkisten kirjastojen perustamiseksi
1920 Ensimmäinen korealaisten itsensä perustama kirjasto Japanin siirtomaavallan aikana, Gyeongseong Library
1923 Ehwa Woman's University Library
1926 Gyeongseong Library muuttuu Jongno Libraryksi
1926 Keijo Imperial University Library (Seoul National University)
1937 Korea University Library
1945 Korean kansalliskirjasto perustetaan
1946 Ensimmäinen kirjastonhoitajakoulu perustetaan
1946 Kyujanggak kirjastot kokoelma siirretään Seoul National University Libraryyn
1945 Korean kirjastoseuran edeltäjä Joseon Library Association perustetaan
1948 Library Support Committee
1950 Ensimmäiset koulukirjastot avataan
1952 National Assembly Library
1957 Yonsei University alkaa tarjoamaan vuoden kestävästä kirjastoalan koulutusta
1960 Mini-Library Movement
1960 Private Reading Rooms-ilmio
1962 Korea Scientific and Technological Information Center (KORSTIC)
1963 Ensimmäinen kirjastolaki
1966 Korean Institute of Science and Technology (KIST) erikoiskirjasto
1968 The Korean Council of Medical Libraries
1969 Ensimmäinen pistekirjoituskirjasto, Korean Braille Library
1977 Jeongdok Library
1980 Daehan Library Research Association
1983 Korea Social Science Library
1988 Lastenkirjastoprojekti aloitetaan
1990 KOLAS (Korean Library Automation System) otetaan käyttöön

- 1990** Small Library Movement
- 1990** Librarians Association of Korea
- 1990** Inpyo Children's Library
- 1991** Korea Institute of Industry and Technology (KINITI) erikoiskirjasto
- 1992** Kirjastojen sisäänpääsymaksut poistetaan
- 1995** Library Movement Research Association
- 1996** Kansalliskirjasto laukaisee e-kirjaprojektin
- 2005** Kaikki kirjastot ovat siirtyneet tietokoneaikaan

KUVA 8. Korean niemimaan kartta (Lähde: Wikimedia Commons 2012, hakupäivä 12.10.2012, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_korea_en.png.)

KUVA 9. Etelä-Korean kartta (Lähde: Wikimedia Commons 2012, hakupäivä 12.10.2012, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:General_map_of_South_Korea.png.)